

Analiza działalności Wigierskiego Parku Narodowego w roku 2001

KRZYWE 2002

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Spis treści

1. WSTĘP.....	4
1.1. Podział administracyjny	4
1.2. Powierzchnia Parku.....	5
1.3. Wykupy gruntów i budynków	5
1.4. Plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego	5
1.5. Plany zagospodarowania przestrzennego.....	8
1.6. Kronika Parku	9
1.7. Bibliografia.....	9
1.8. Łączność	9
1.9. Przejmowanie nieruchomości Skarbu Państwa.....	9
1.10. Regulacja stanu prawnego gruntów położonych na terenie Parku	9
1.11. Projekt powiększenia Parku.....	10
2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU.....	10
3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU.....	15
3.1. Ochrona przyrody.....	15
3.2. Działalność naukowa	15
3.3. Działalność edukacyjna	21
3.4. Turystyka	27
4. INFORMATYKA.....	38
5. ANALIZA I OCENA DZIAŁALNOŚCI PRZYRODNICZEJ I OCHRONNEJ	39
5.1. Ochrona ścisła.....	39
5.2. Ochrona ścisła.....	40
5.4. Ochrona czynna ekosystemów leśnych.....	42
5.4.1. Ochrona lasu	42
5.4.2. Redukcja zwierząt podlegających regulacji ilościowej	44
5.4.3. Hodowla lasu	45
5.4.4. Pozyskanie i sprzedaż drewna.....	47
5.4.5. Ochrona przeciwpożarowa.....	49
5.4.6. Ochrona czynna nieleśnych ekosystemów lądowych	54
5.4.7. Ochrona czynna ekosystemów wodnych.....	54
5.4.8. Ochrona fauny	57
5.4.9. Zagospodarowanie przestrzenne	60
5.4.10. Ochrona wartości kulturowych	62
5.4.11. Analiza stanu BHP.....	65
5.4.12. Ochrona przed szkodnictwem	67

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

5.4.13. Infrastruktura gospodarcza	70
5.4.14. Zatrudnienie, wynagrodzenia, szkolenia	72
6. ZAGADNIENIA EKONOMICZNO-FINANSOWE	75
6.1. Budżet	75
6.2. Gospodarstwo pomocnicze	77
6.3. Środek specjalny	78
Wydatki środka specjalnego realizowane były na utrzymanie infrastruktury turystycznej i edukacyjnej Wigierskiego Parku Narodowego i inne zadania z zakresu ochrony przyrody, podróże służbowe zagraniczne oraz zakup gruntów. Plan wydatków środka specjalnego w 2001 roku kształtował się w kwocie 11.330 zł , wydatkowano środki łącznie z odsetkami bankowymi w kwocie 11.551,61 zł.....	79
Tabela 24 Wydatki środka specjalnego w 2001 roku	79
6.4. Fundusze celowe.....	79
7. RADA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO	81
8. KONTROLE.....	84
9. WSPÓŁPRACA.....	87
9.1. Współpraca krajowa.....	87
9.2. Współpraca zagraniczna	91
10. REALIZACJA WNIOSKÓW Z 2000 ROKU.....	96
11. WNIOSKI.....	97
ZAŁĄCZNIKI	99

1. WSTĘP

1.1. Podział administracyjny

Wigierski Park Narodowy wykonuje swoje zadania statutowe w oparciu o podział organizacyjny wprowadzony w 1996 roku, według którego Park dzieli się na dwa leśne obręby ochronne:

- Obręb Ochronny Wigry o pow. 4642,20 ha,
- Obręb Ochronny Maćkowa Ruda o pow. 4946,50 ha oraz Wydzielony Wodny Obwód Ochronny Wigry o pow. 2802,02 ha

W Obrębie Ochronnym Wigry funkcjonuje 5 obwodów ochronnych:

- (1)Obwód Ochronny Lipniak - o pow. 922,53 ha
- (2)Obwód Ochronny Krzywe - o pow. 974,25 ha
- (3)Obwód Ochronny Leszczewek - o pow. 866,64 ha
- (4)Obwód Ochronny Gawarzec - o pow. 903,55 ha
- (5)Obwód Ochronny Słupie - o pow. 975,23 ha

Obręb Ochronny Maćkowa Ruda składa się także z 5 obwodów ochronnych :

- (6)Obwód Ochronny Powały - o pow. 597,37 ha
- (7)Obwód Ochronny Krusznik - o pow. 1091,69 ha
- (8)Obwód Ochronny Lipowe - o pow. 1011,72 ha
- (9)Obwód Ochronny Mikołajewo - o pow. 1117,11 ha
- (10)Obwód Ochronny Wysoki Most- o pow. 1128,61 ha

Wydzielony Wodny Obwód Ochronny Wigry obejmuje następujące jeziora:

- Wigry - 2199,72 ha
- Pierty - 237,53 ha
- Białe - 101,50 ha
- Długie - 79,90 ha
- Krusznik - 6,71 ha
- Muliczne - 25,64 ha
- Leszczewek - 21,85 ha
- Mulaczysko - 18,19 ha
- Omułówek - 17,80 ha
- Postaw - 15,77 ha
- Okrągłe - 14,32 ha
- Suchar Wielki - 11,50 ha
- Królówek - 10,07 ha
- Czarne k. Bryzgia - 7,64 ha

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

- Białe k. Piert - 6,07 ha
- Klonek - 5,02 ha
- Czarne k/ Gawrych Rudy - 2,79 ha

W 2001 roku powierzchnia obwodów ochronnych zarządzana przez Park zwiększyła się o 1,24 ha gruntów, które wykupiono od prywatnych właścicieli. Grunty te przekazano pod nadzór leśniczemu obwodu ochronnego Krzywe.

1.2. Powierzchnia Parku

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów, z dnia 6 marca 1997 r., w sprawie Wigierskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 24 poz. 124), powierzchnia Parku wynosi 15.085,49 ha. Wokół Parku utworzona jest strefa ochronna zwana otuliną o powierzchni 11.283,81 ha.

W załącznikach 1, 2, 3 do analizy przedstawiono zestawienia powierzchni Parku z wyszczególnieniem gruntów Skarbu Państwa oraz gruntów obcej własności według posiadanych rejestrów gruntów. Uwzględniono zmiany związane z prowadzonymi przez Park wykupami enklaw gruntów prywatnych położonych w granicach WPN.

1.3. Wykupy gruntów i budynków

W 2001 roku Wigierski Park Narodowy wykupił ze środków własnych grunty prywatne o powierzchni 1,24 ha (Ł – 0,61 ha, Ls – 0,02 ha, N – 0,04 ha, Lz – 0,57 ha) położone:

- nad rzeką Wiatrołużą w obrębie ewidencyjnym Nowa Wieś – o pow. 0,54 ha (łąka). W tym rejonie prowadzone były intensywne wykupy gruntów od 1996 r. (48,15 ha) przy pomocy środków finansowych Fundacji EkoFundusz,
- nad rzeką Kamionką przy ujściu do jez. Pierty – o pow. 0,70 ha.

Wartość zakupionych gruntów ustalono na podstawie ceny rynkowej i w drodze negocjacji z właścicielami gruntu, wyniosła ona łącznie 4.050 złotych.

W roku 2001 r. Wigierski Park Narodowy nie dokonywał wykupu budynków.

1.4. Plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego

W 2001 roku Wigierski Park Narodowy funkcjonował zgodnie z planem ochrony, zatwierdzonym 30 marca 2000 roku, zarządzeniem nr 28 Ministra Środowiska. Był to pierwszy pełny rok obowiązywania planu. Poniżej przedstawiono spis operatów i map, składających się na Plan Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego.

I. Operat ochrony walorów i zasobów przyrody nieożywionej i gleb

1. Operat ochrony walorów i zasobów przyrody nieożywionej i gleb (tekst).
2. Szkicowa mapa glebowo-rolnicza (1:25 000, ark 1).
3. Mapa glebowa (1:25 000, ark 6).
4. Mapa geomorfologiczno-litologiczna (1:25 000, ark 6).

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

5. Mapa atrakcyjności rzeźby (1:25 000, ark 1)
6. Mapa topoklimatów (1:25 000, ark 6).
7. Mapa morfometryczna (1:25 000, ark 6).
8. Mapa diagnozy przyrody nieożywionej i gleb (1:25 000, ark 1).

II. Operat ochrony zasobów i ekosystemów wodnych

1. Operat ochrony zasobów i ekosystemów wodnych WPN - część 1-A.
2. Operat ochrony zasobów i ekosystemów wodnych WPN - część 1-B.
3. Operat ochrony zasobów i ekosystemów wodnych WPN - część 1-C.
4. Operat ochrony zasobów i różnorodności gatunkowej ryb i raków w WPN - część 2.
5. Operat ochrony zasobów i ekosystemów wodnych WPN (część szczegółowa) - część 3-A.
6. Operat ochrony zasobów i ekosystemów wodnych WPN (część szczegółowa) - część 3-B.
7. Operat ochrony zasobów i ekosystemów wodnych WPN (część szczegółowa) - część 3-C.
8. Operat ochrony zasobów i ekosystemów wodnych WPN (część szczegółowa) - część 3-D.
9. Mapa hydroizohips (1:25 000, ark 6).
10. Mapa dokumentacyjna punktów pomiaru głębokości do wód gruntowych (1:25 000, ark. 1).
11. Mapa warunków infiltracji (1:25 000, ark 6).

III. Operat ochrony ekosystemów leśnych

1. Tom 1. Opisanie ogólne.
2. Tom 2. Opis taksacyjny, tabele i wykazy - Obręb Ochronny Wigry.
3. Tom 2. Opis taksacyjny, tabele i wykazy - Obręb Ochronny Maćkowa Ruda.
4. Tom 3. Wykazy szczegółowe i zestawienia - Obręb Ochronny Wigry.
5. Tom 3. Wykazy szczegółowe i zestawienia - Obręb Ochronny Maćkowa Ruda.
6. Mapy przeglądowe - Obręb Ochronny Wigry:
 - ☞ drzewostanów,
 - ☞ przebudowy drzewostanów i powierzchni nie odnowionych,
 - ☞ siedlisk,
 - ☞ zagrożenia środowiska leśnego i ochrony lasu,
 - ☞ ochrony przeciwpożarowej,
 - ☞ funkcji lasów oraz urządzeń i obiektów rekreacyjnych.
8. Mapy przeglądowe - Obręb Ochronny Maćkowa Ruda:
 - ☞ drzewostanów,
 - ☞ przebudowy drzewostanów i powierzchni nie odnowionych,
 - ☞ siedlisk,
 - ☞ zagrożenia środowiska leśnego i ochrony lasu,
 - ☞ ochrony przeciwpożarowej,
 - ☞ funkcji lasów oraz urządzeń i obiektów rekreacyjnych
9. Operat glebowo-siedliskowy, część I – Elaborat.
10. Operat glebowo-siedliskowy, część II - Materiały dokumentacyjne.

IV. Operat ochrony ekosystemów lądowych

1. Operat ochrony ekosystemów lądowych.
2. Mapa roślinności potencjalnej (1:25 000, ark 6).

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

3. Mapa roślinności rzeczywistej (1:25 000, ark 6).
4. Mapa: Kierunki ochrony zbiorowisk roślinnych (1:25 000, ark 6).

V. Operat ochrony gatunkowej – fauny

1. Operat ochrony gatunkowej – fauny (tekst).
2. Operat ochrony gatunkowej – fauny – załączniki.

VI. Operat ochrony gatunkowej – flory

1. Operat ochrony gatunkowej – flory (tekst).

VII. Operat ochrony zasobów i walorów krajobrazowych

1. Operat ochrony zasobów i walorów krajobrazowych (tekst).
2. Mapa mikroregionów fizyczno-geograficznych (1: 100 000, ark 1).
3. Mapa regionalizacji krajobrazowej (1:25 000 ark. 2).
4. Mapa: Potencjał percepcyjny (1:25 000, ark 6).

VIII. Operat ochrony wartości kulturowych

1. Operat ochrony wartości kulturowych (tekst).
2. Metryki obiektów i miejscowości.
3. Mapa JARK (1:25 000, ark 6).
4. Mapa zespołów JARK – waloryzacja (1:25 000, ark 6).
5. Mapa zestawienia jednostek ukształtowania, pokrycia i historycznych (1:25 000, ark 6).
6. Mapa wytycznych konserwatorskich i plan stref (1:25 000, ark 6).

IX. Operat zagospodarowania przestrzennego

1. Operat zagospodarowania przestrzennego (tekst).
2. Wytyczne dla gmin: Suwałki, Krasnopol, Nowinka, Giby (teksty).
3. Mapa zagospodarowania przestrzennego (1:25000, ark. 1).

X. Operat zagospodarowania turystycznego

1. Operat zagospodarowania turystycznego (tekst).
2. Mapa: Koncepcja rozwoju turystyki i zagospodarowania turystycznego (1:25000, ark. 1).

XI. Operat ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych WPN.

1. Operat ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych Wigierskiego Parku Narodowego.
2. Mapa ochrony przeciwpożarowej- przewodnik.
3. Mapa ochrony przeciwpożarowej- Obręb Ochronny Wigry.
4. Mapa ochrony przeciwpożarowej- Obręb Ochronny Maćkowa Ruda.

XII. Operat generalny – Elaborat

1. Operat generalny
2. Mapa użytkowania ziemi w latach 1969-1997 (1:25 000, ark 1).
3. Mapa użytkowania ziemi w roku 1997 (1:25 000, ark 1).
4. Mapa zmian użytkowania ziemi w latach 1969-1997 (1:25 000, ark 1).
5. Mapa trwałości użytkowania leśnego w okolicach jez. Wigry w XIX i XX wieku (1:50 000, ark. 1).
6. Mapa trwałości użytków zielonych w okolicach jez. Wigry w XIX i XX wieku (1:50 000, ark.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

- 1).
7. Mapa zmian powierzchni łąk i torfowisk (1:50 000, ark. 1).
8. Mapa zmian powierzchni lasów (1:50 000, ark. 1).
9. Mapa zmian powierzchni jezior, sieci rzek i kanałów melioracyjnych (1:50 000, ark. 1).
10. Mapa zmian sieci dróg i zabudowy (1:50 000, ark. 1).
11. MAPA WYNIKOWA PLANU OCHRONY WPN: Kartograficzna synteza planu: Zagospodarowanie przestrzenne i turystyczne (1:25000, ark. 1).
12. MAPA WYNIKOWA PLANU OCHRONY WPN: Kartograficzna synteza planu: Regionalizacja krajobrazowa i kierunki ochrony (1:25000, ark. 1).

Obowiązująca ustawa o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 99 z 2001 roku, poz. 1079, ze zmianami) ustala, że Minister Środowiska ustanawia plan ochrony w drodze **rozporządzenia** (art. 13.5). Ustanowienie planu ochrony w drodze **rozporządzenia** zobowiązuje właściwe gminy do dokonania zmian w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (art. 13.7). Z powodu, że plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego został ustanowiony w drodze **zarządzenia**, nie ma możliwości wyegzekwowania zmian w planach gmin.

W świetle najnowszej nowelizacji ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. Z 2001 r. Nr 3, poz. 21), plany ochrony parków narodowych zatwierdzone przed dniem jej wejścia w życie, obowiązują do czasu ustanowienia planów w nowym trybie, lecz nie dłużej niż w ciągu roku od dnia wejścia w życie ustawy. Nowelizacja weszła w życie 2 lutego 2001 roku czyli obecny plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego obowiązuje do 2 lutego 2002 roku. Do końca 2001 roku nie zostały określone szczegółowe zasady sporządzania planów ochrony. W związku z tym nie było możliwości podjęcia prac nad nowym planem ochrony WPN.

1.5. Plany zagospodarowania przestrzennego

Obowiązujące dotąd miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego gmin tracą swą ważność z końcem 2002 roku. W związku z powyższym, zgodnie z zapisami ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, urzędy gmin przystąpiły do sporządzania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin. W poprzednich latach Wigierski Park Narodowy opiniował studia uwarunkowań wykonane przez gminy Giby i gminy Suwałki. W 2001 roku WPN zaopiniował studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Krasnopol, zwracając uwagę na elementy, których w zapisach opracowania zabrakło. Uwagi dotyczyły w szczególności nie uwzględnienia w tekście studium zapisów wynikających z planu ochrony parku, dotyczących wyznaczenia obszarów produkcji rolnej wyłączonej z zabudowy oraz zasięgu, ustalonej planem ochrony parku, strefy ochronnej jezior.

Park opiniował również zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Suwałki. Proponowane zmiany dotyczyły głównie terenów otuliny parku. Opinia parku dotycząca utworzenia nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe i związane z usługami turystycznymi w obszarze WPN była negatywna. W otulinie zaopiniowano negatywnie jedynie propozycje wprowadzenia nowego zainwestowania w strefie ochronnej

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

jeziora Krzywe oraz tereny wyznaczone pod zabudowę w obszarach znacznie oddalonych od historycznie ukształtowanych układów zabudowy wsi.

1.6. Kronika Parku

Kronika Wigierskiego Parku Narodowego prowadzona jest na bieżąco - ostatnią kronikę Parku wykonano za rok 2000.

1.7. Bibliografia

Opracowano bibliografię WPN do roku 2000 włącznie, wersja internetowa bibliografii zamieszczona została na stronie Parku (www.wigry.win.pl/bibliografia.wpn).

1.8. Łączność

Zgodnie z decyzją PAR ZO w Białymstoku z dnia 09.04 2000 r. Wigierski Park Narodowy wykorzystywał w 2001 roku dwa kanały:

1.k1 - 48.300 MHz

2.k2 - 160.550 MHz

W sieci rrl pracowało 18 stacji bazowych (w tym 3 przekaźnikowe), 20 stacji przewoźnych i 46 stacji nasobnych. Wykorzystywano radiotelefony Motorola, Yaesu i Midland.

Wszystkie osady zamieszkiwane przez pracowników Służby Parku posiadały łączność przewodową i bezprzewodową.

Przy pomocy dotacji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zakończono w 2001 roku modernizację sieci łączności bezprzewodowej. Zakupiono 11 kompletów radiotelefonów przenośnych firmy MOTOROLA oraz jeden komplet radiotelefonu przewoźnego firmy YAESU. Nowe radiotelefony przenośne zastąpiły głównie starsze modele, których parametry techniczne nie spełniały wymogów określonych w decyzji wydanej przez Państwową Agencję Radiokomunikacyjną. Wykonano 3 stacje przekaźnikowe, które zapewniły bezpośrednią łączność pomiędzy wszystkimi stacjami ruchomymi w sieci rrl a Główną Stacją Bazową w Dyrekcji WPN. Dodatkowo stacje umożliwiają łączność na wspólnym kanale Służb Parku z Państwową Strażą Pożarną.

1.9. Przejmowanie nieruchomości Skarbu Państwa

W 2001 r. nie przejmowano nieruchomości Skarbu Państwa.

1.10. Regulacja stanu prawnego gruntów położonych na terenie Parku

W 2001 r. został uregulowany stan prawny gruntów o pow. 4515 ha składających się z nieruchomości położonych we wsiach:

a)Remieńkiń - 229 ha

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

- b) Sobolewo - 1995 ha
- c) Nowa Wieś - 642 ha
- d) Leszczewek - 1649 ha

Grunty te zostały przekazane w ramach Lasów Państwowych przez Nadleśnictwo Suwałki na rzecz utworzonego w 1986 r. Nadleśnictwa Wigierski Park, a następnie na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27.06.1988 r. w sprawie utworzenia Wigierskiego Parku Narodowego – do WPN.

WPN przygotował stosowne dokumenty i złożył wniosek do Sądu Rejonowego w Suwałkach w sprawie przeniesienia wyżej wymienionych gruntów do księgi wieczystej Parku.

Aktualnie Park posiada założone księgi wieczyste dla 4583,57 ha powierzchni, co stanowi 37% całego obszaru będącego w zarządzie Parku.

Serwituty brzegowe

W 1999 roku 3 właściciele nieruchomości położonych nad jeziorem Wigry we wsi Rosochaty Róg (Jan Nowel, Krzysztof Masalski, Waław Janas) wystąpili do Sądu Okręgowego w Suwałkach z powództwem czy nadal przysługuje im prawo do połowu ryb na jeziorze Wigry, nadane w 1875 roku przez władze Cesarstwa Rosyjskiego. Sprawa parokrotnie była rozpatrywana przez sądy w Suwałkach i Białymstoku.

18 października 2000 roku Sąd Okręgowy w Suwałkach, wyrokiem IC.3744/00, ustalił, że powodom przysługuje prawo połowu ryb na potrzeby własne w jeziorach Wigry i Uszkinajcie (Zatoka Cieszkinajki), w miejscach przyległych do ich ziem, z zastrzeżeniem wykonywania połowu z brzegu, bez użycia sprzętu pływającego oraz zachowaniem terminów i okresów ochronnych. WPN zaskarżył ten wyrok do Sądu Apelacyjnego w Białymstoku. 29 listopada 2001 roku Sąd Apelacyjny, wyrokiem I Aca43)01 podtrzymał wyrok Sądu Okręgowego. Na skutek wniosku Jana Nowela z 10.10.2001 roku, o wykładnię wyroku Sądu Okręgowego w Suwałkach z 18.10.2000 roku, Sąd Okręgowy kolejnym wyrokiem wyjaśnił, że przez pojęcie “połów z brzegu” rozumieć należy wyłącznie połów z gruntu przylegającego do gruntu pokrytego wodami i nie ma możliwości połowu z pomostu, kładki lub brodzac w wodzie. Wyrok ten został zaskarżony do Sądu Apelacyjnego w Białymstoku, który odrzucił to zażalenie.

Wigierski Park Narodowy chce załatwić sprawę polubownie. Jeżeli Park będzie posiadał odpowiednie środki, zostanie zaproponowany wykup serwitutów od rolników z Rosochatego Rogu.

1.11. Projekt powiększenia Parku

Zgodnie z zapisami planu ochrony WPN, aktualny przebieg granic Parku jest optymalny i po wykonaniu drobnych korekt nie powinien ulegać istotnym zmianom.

2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Aktualnie obszar Wigierskiego Parku Narodowego tworzy harmonijną strukturę przyrodniczo-przestrzenną. Rolnictwo nie jest zbyt intensywne, oddziaływanie turystyczne (poza szkodami punktowymi) nie przekracza limitów chłonności środowiska. Położenie na granicy z Puszcą Augustowską oraz bliskie sąsiedztwo innych obszarów o wybitnych walorach przyrodniczych powoduje możliwość stałej wymiany osobników roślin i zwierząt oraz zachowanie ciągłości areałów większości gatunków. Również stan komponentów abiotycznych, w tym jakości i ilości zasobów wodnych, jest co najmniej dobry.

Mimo pozytywnego stanu środowiska przyrodniczego, na terenie WPN występują oddziaływania negatywne, wywołujące zagrożenia już obecnie, lub mogące mieć znaczenie w przyszłości. Zagrożenia, którym przeciwdziałano w 2001 roku zostały przedstawione w tabeli.

Tabela 1 Zagrożenia i działania podjęte w 2001 roku w celu ich eliminacji.

Przedmiot zagrożeń Rodzaj działań	Zagrożenia	Działania podjęte w 2001 roku
Przyroda nieożywiona i gleby	1) Zanieczyszczenie wód	(1) Budowa sieci kanalizacyjnych (2) Budowa sanitariatów
	2) Zanieczyszczenie powietrza	Ograniczanie niskiej emisji (4) Wykorzystanie energii słonecznej – montaż kolektorów do ogrzewania wody. (5) Montaż nowoczesnych pieców do opalania drewnem (6) Montaż pompy ciepła
	3) Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	Zbiórka i segregacja śmieci (4) Ustawienie pojemników do segregacji śmieci (5) Stałe porządkowanie terenu przez służby WPN (6) Akcja "Sprzątanie świata"
Ekosystemy leśne Hodowla lasu	1) Przebieg sukcesji ekosystemów leśnych w niepożądanym kierunku.	(1) Dolesianie luk i przerzedzeń, (2) Poprawki i uzupełnienia, (3) Wyprzedzające przygotowanie gleby pod odnowienia, (4) Melioracyjne porządkowanie powierzchni pod odnowienia, (5) Pielęgnowanie gleby, niszczenie chwastów na uprawach. (6) Wprowadzanie podszytów. (7) Pielęgnacja upraw. (8) ZO1 (zabieg ochronny pierwszy):

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

		cięcia pielęgnacyjne w młodnikach. (9) ZO2: cięcia pielęgnacyjne w drzewostanach młodszych klas wieku. (10) ZO3: cięcia pielęgnacyjne w drzewostanach starszych klas wieku.
	2) Uszkodzenia w drzewostanach na skutek działania czynników abiotycznych i biotycznych.	(11) Cięcia przygodne i sanitarne
Ochrona lasu	3) Zagrożenie drzewostanów ze strony owadów - patogenów pierwotnych.	(1) obserwacja intensywności lotów motyli brudnicy mniszki - odłów samców na pułapki feromonowe; (2) jesienne poszukiwania szkodników sosny zimujących w glebie.
	4) Zagrożenie drzewostanów ze strony owadów - patogenów wtórnych.	(3) wykładanie drzew pułapkowych; (4) wykładanie pułapek feromonowych do odłowu chrząszczy; (5) wyszukiwanie drzew trocinkowych w celu ich usunięcia; (6) korowanie surowca drzewnego; (7) zrębkowanie gałęzi i resztek po wyróbce drewna.
	5) Zagrożenie ze strony patogenów grzybowych korzeni w drzewostanach na gruntach porolnych.	(8) zwalczanie huby korzeniowej poprzez zabezpieczanie pni preparatem biologicznym PG.
	6) Zagrożenie od szkód wyrządzanych w drzewostanach przez duże ssaki roślinożerne.	(9) mechaniczne zabezpieczanie upraw; (10) zabezpieczanie upraw repelentami; (11) wykonanie nowych i naprawa starych grodzień; (12) dostosowanie liczebności

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

		zwierzyny płowej w lasach oraz jej struktury wiekowej i płciowej do poziomu zapewniającego możliwość realizacji celów pielęgnacji lasu - redukcja; (13)zwiększenie bazy żerowej dla zwierzyny poprzez uprawę poletek zaporowych.
Ochrona przed pożarami	7) Zagrożenie od pożarów	(1)przecinanie linii oddziałowych (2)wykonanie pasów przeciwpożarowych typu B (3)powiększanie prześwitów dróg (4)wykonanie pasów przeciwpożarowych typu A
3. Ekosystemy nieleśne	1)Niepożądany kierunek sukcesji w zbiorowiskach nieleśnych	(1)koszenie łąk i usuwanie zakrzaczeń w celu zachowania cennych zbiorowisk roślinnych; (2)utrzymanie gruntów uprawnych – zespołów upraw
4. Ekosystemy wodne	1)Spadek różnorodności gatunkowej zespołów organizmów wodnych	(1)Zarybienia, mające na celu aktywną ochronę gatunków szczególnie narażonych na wyginięcie: sielawą, sieją, szczupakiem, trocią jeziorową, sumem, linem. (2) Odłowy tarlaków
	2) Zachwianie struktury gatunkowej i liczebności ryb.	(3)Odłowy regulacyjne – prowadzenie biomanipulacji.
	3) Kłusownictwo rybackie	(4) Zwalczanie kłusownictwa.
5. Fauna	1)Zagrożenie miejsc gniazdowania ptaków, spowodowane brakiem naturalnych miejsc do gniazdowania.	(1)Budowa i rozmieszczenie w terenie budek lęgowych. (2)Czyszczenie budek lęgowych
	2) Osłabienie populacji ptaków spowodowane trudnymi warunkami zimowymi	(3)Dokarmianie ptaków
	3) Nieszczęśliwe	(4)Hodowla i rehabilitacja rannych

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

	zdarzenia losowe, w wyniku których zwierzęta ulegają wypadkom	dziko żyjących zwierząt w wolerze w Maćkowej Rudzie
6. Wartości kulturowe	1) Zanikanie tradycyjnych zawodów i rzemiosł na terenie WPN	(1) Warsztaty rzeźby w drewnie z udziałem rzeźbiarzy amatorów;
	2) Dewastacja obiektów zabytkowych	(2) pomiary osad leśnych (3) rejestracja fotograficzną wybranych obiektów z terenu WPN i jego otuliny.
	3) Zanikanie zabytkowych przedmiotów, maszyn i urządzeń	(4) realizacja konkursu "Ocalić od zapomnienia"
7. Walory krajobrazowe	1) Presja urbanizacji na gruntach prywatnych w Parku i strefie ochronnej	(1)Opiniowanie projektów rozbudowy istniejących i tworzenia nowych siedlisk (2)Opiniowanie projektów remontów i tworzenia nowych pomostów na jeziorach. (3)Zgłaszanie nieprawidłowości do odpowiednich organów
	2) Zniszczenia krajobrazu spowodowane ruchem turystycznym	(3)Remonty istniejących urządzeń turystycznych (4)Budowa wieży widokowej i parkingu w Bryzglu.

3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

3.1. Ochrona przyrody

W ujęciu ogólnym, w Wigierskim Parku Narodowym obowiązują następujące sposoby ochrony i kształtowania ekosystemów:

a) **Ochrona ścisła**, której celem jest ochrona przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych (głównie fluktuacja, sukcesja pierwotna i wtórna, regeneracja, a nawet degeneracja).

b) **Ochrona częściowa (czynna)**, przy której możliwa jest ingerencja człowieka w celu uzyskanego pożądanego efektu. W zależności od założonego celu ochrony wyróżnia się:

b1) **ochronę częściową** o zerowej aktywności, jako podstawowy sposób ochrony zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym lub o prawidłowym kierunku procesu lasotwórczego, albo też w przypadku naturalnych ciągów sukcesyjnych (przy założeniu nie występowania nagłych procesów kłęskowych - np. nieprzewidzianych gradacji szkodników, pożarów, etc.).

b2) **ochronę czynną renaturalizacyjną**, której celem jest ułatwienie i przyspieszenie procesów sukcesji. Jest to podstawowy sposób kształtowania lasów zniekształconych (głównie o składzie gatunkowym i strukturze wiekowej drzewostanu niezgodnych z typem siedliskowym lasu) o wysokim potencjale biotycznym.

b3) **ochronę czynną stabilizującą**, której celem jest utrzymanie obecnie istniejących struktur roślinnych, a więc najczęściej aktywne przeciwdziałanie i opóźnianie sukcesji i regeneracji. Jest to podstawowy sposób ochrony ekosystemów seminaturalnych, głównie cennych torfowisk, wilgotnych łąk i muraw ciepłolubnych.

b4) **ochronę czynną rekonstrukcyjną**, której celem jest całkowita zmiana obecnego zbiorowiska roślinnego i umożliwienie warunków rozpoczęcia innego ciągu sukcesyjnego. Tej formie kształtowania powinny podlegać z jednej strony zbiorowiska silnie zniekształcone (np. monokultury jednowiekowe na niewłaściwym siedlisku), a z drugiej - przeznaczone do szybkiego zalesienia lub zakrzaczenia zbiorowiska porolne, oraz - przeciwnie - niepotrzebnie zalesione lub samoistnie zarastające cenne łąki i torfowiska śródleśne.

c) **Ochrona krajobrazowa**, której podlegają użytkowane grunty prywatne na terenie Parku oraz grunty będące własnością Skarbu Państwa użytkowane rolniczo. Ochronie tej podlegają również grunty Skarbu Państwa położone w enklawach wśród gruntów prywatnych. Celem tej formy ochrony jest utrzymanie lub modyfikacja (najczęściej odtworzenie) regionalnych cech krajobrazu kulturowego oraz zachowanie walorów przyrodniczych.

3.2. Działalność naukowa

W 2001 roku Park prowadził 9 tematów badawczych, w tym trzy tematy w kooperacji z Zarządem Wojewódzkim PZŁ, Stacją Badawczą Rolnictwa Ekologicznego i Hodowli Zachowawczej PAN w Popielnie oraz z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie. Tytuły

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

tych prac znajdują się w załączniku 5.

Podobnie jak w latach poprzednich, znaczącą część działalności badawczej zajmował w 2001 roku **monitoring środowiska przyrodniczego WPN**, realizowany w ramach Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP. Na terenie zlewni eksperymentalnej (fragment zlewni Czarnej Hańczy), badania prowadzone były na 27 powierzchniach i stanowiskach kontrolno-pomiarowych.

W ramach zintegrowanego monitoringu środowiska przyrodniczego Park realizował następujące programy pomiarowe:

- chemizmu opadów atmosferycznych,
- chemizmu i stanu wód gruntowych,
- chemizmu i stanu wód powierzchniowych,
- flory i roślinności zlewni,
- epifitów nadrzewnych,
- zawartości metali ciężkich w porostach.

Chemizm opadów atmosferycznych

Wody opadowe z terenu otwartego, do badań właściwości fizycznych i chemicznych, zbierane były na terenie ogródka meteorologicznego w Sobolewie (stanowisko nr 005). Pobór prób opadów oraz analizy chemiczne wykonywane były co tydzień, w każdy czwartek.

Chemizm opadów podkoronowych i spływów po pniach

Próby opadów podkoronowych i wód spływających po pniach zbierane były na powierzchni leśnej, zlokalizowanej w Sobolewie w pobliżu ogródka meteorologicznego (stanowiska nr 004 i 006). Próby zbierane były spod dwóch gatunków drzew – świerka i sosny, w odstępach tygodniowych, a analizy chemiczne wykonywane były na koniec miesiąca. Próby tygodniowe były zlewane i przechowywane w laboratorium w temperaturze 6⁰C.

Wody gruntowe

Wody gruntowe badane były w otworze piezometrycznym zlokalizowanym w Sobolewie (stanowisko nr 007). Piezometr posadowiony jest na głębokości 17,9 m ppt. Swobodne zwierciadło wody znajduje się na głębokości 12,05 m ppt., licząc od górnej krawędzi metalowej obudowy piezometru.

Od 1997 roku piezometr w Sobolewie został włączony do krajowej sieci pomiarowej Państwowego Instytutu Geologicznego pod numerem ewidencyjnym II/862-Q.

Poziom statycznego zwierciadła wody w piezometrze badany był w każdy poniedziałek o godz. 800 za pomocą taśmy miarowej ze „?wistawk?”.

Właściwości fizyczne i chemiczne wód gruntowych badano czterokrotnie w ciągu roku hydrologicznego: w grudniu 2000 roku oraz w marcu, czerwcu i we wrześniu 2001 roku.

Wody powierzchniowe

Badania wód powierzchniowych dotyczyły pomiarów prędkości przepływu i poziomu wód w rzece Czarnej Hańczy – w punkcie kontrolno-pomiarowym w Sobolewie (stanowisko nr 008) oraz właściwości fizycznych i chemicznych wód rzeki w punktach w Sobolewie (stanowisko nr 008) i przy ujściu rzeki do jeziora Wigry (stanowisko nr 009). Stanowisko pomiarowe w Sobolewie wyposażone jest w limnigraf typu L-861 i latę wodowskazową. Pomiary prędkości przepływu wody wykonywane były przy użyciu elektromagnetycznego przepływomierza model

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

801 firmy SEBA. Próby wody do badań pobierane były z nurtu rzeki na koniec miesiąca.

Flora i roślinność zlewni eksperymentalnej

Badania botaniczne prowadzone były na terenie całej zlewni eksperymentalnej oraz w jej otulinie.

Epifity nadrzewne - porosty

Badania nad porostami prowadzono na 16 stanowiskach (nr 31-46) zlokalizowanych na terenie zlewni eksperymentalnej. W badaniach brano pod uwagę 12 gatunków porostów nadrzewnych. Na każdym stanowisku wyznaczona była na pniu drzewa, i trwale oznakowana, jedna powierzchnia w obrębie, której analizowano skład gatunkowy porostów, zajmowaną przez ich plechę powierzchnię oraz stan zdrowotny. Wyniki uzyskane z minionego roku porównano z wynikami otrzymanymi w 1998 roku, na tych samych powierzchniach.

Metale ciężkie w porostach

*Z 20 stanowisk, w tym 8 z terenu zlewni eksperymentalnej, pobierane zostały próby plechy porostu *Hypogymnia physodes* (L.) Nyl., w których przeprowadzone zostały analizy zawartości metali ciężkich (Cd, Pb, Cu, Zn, Fe). Analizy chemiczne wykonane zostały przy użyciu spektrofotometru absorpcji atomowej IL 251 w Zakładzie Monitoringu Środowiska Instytutu Nauk o Środowisku Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Otrzymane wyniki porównano z wynikami uzyskanymi w roku 1999.*

Tabela 2 Program pomiarowy realizowany na Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP w 2001 r.

Kod	Program	Parametr	Częstotliwość pomiarów	Metoda pomiarowa
005	Chemizm opadu i pokrywy śnieżnej C1	Objętość opadu	52/rok	Pomiar w cylindrze miarowym
		Przewodność elektrolit.	52/rok	Konduktometr
		Odczyn <i>pH</i>	52/rok	pH-metr
		Zasadowość	52/rok	Miareczkowa
		Chlorki	52/rok	Miareczkowa
		Siarka siarczanowa	52/rok	Spektrofotometryczna
		Azot azotanowy	52/rok	Spektrofotometryczna
		Azot amonowy	52/rok	Spektrofotometryczna
		Sód	52/rok	ASA
		Potas	52/rok	Spektrofotometryczna
		Wapń	52/rok	Miareczkowa
		Magnez	52/rok	Miareczkowa

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

006	Chemizm opadu podokapowego C2	Objętość opadu	12/rok	Pomiar w cylindrze miarowym
		Przewodność elektrolit.	12/rok	Konduktometr
		Odczyn <i>pH</i>	12/rok	pH-metr
		Zasadowość	12/rok	Miareczkowa
		Chlorki	12/rok	Miareczkowa
		Siarka siarczanowa	12/rok	Spektrofotometryczna
		Azot azotanowy	12/rok	Spektrofotometryczna
		Azot amonowy	12/rok	Spektrofotometryczna
		Sód	12/rok	ASA
		Potas	12/rok	Spektrofotometryczna
		Wapń	12/rok	Miareczkowa
		Magnez	12/rok	Miareczkowa
004	Chemizm spływu po pniach C3	Objętość wody	12/rok	Pomiar w cylindrze miarowym
		Przewodność elektrolit.	12/rok	Konduktometr
		Odczyn <i>pH</i>	12/rok	pH-metr
		Zasadowość	12/rok	Miareczkowa
		Chlorki	12/rok	Miareczkowa
		Siarka siarczanowa	12/rok	Spektrofotometryczna
		Azot azotanowy	12/rok	Spektrofotometryczna
		Azot amonowy	12/rok	Spektrofotometryczna
		Sód	12/rok	ASA
		Potas	12/rok	Spektrofotometryczna
		Wapń	12/rok	Miareczkowa
		Magnez	12/rok	Miareczkowa
007	Chemizm wód gruntowych F2	Temperatura wody	4/rok	Termometr cyfrowy
		Przewodność elektrolit.	4/rok	Konduktometr
		Odczyn <i>pH</i>	4/rok	pH-metr
		Glin ogólny	4/rok	ASA
		Sód	4/rok	ASA
		Potas	4/rok	Spektrofotometryczna

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

		Wapń	4/rok	Miareczkowa
		Magnez	4/rok	Miareczkowa
		Mangan	4/rok	Spektrofotometryczna
		Zasadowość	4/rok	Miareczkowa
		Chlorki	4/rok	Miareczkowa
		Siarka siarczanowa	4/rok	Spektrofotometryczna
		Azot azotanowy	4/rok	Spektrofotometryczna
		Żelazo	4/rok	Spektrofotometryczna
		Krzemionka	4/rok	Spektrofotometryczna
008 009	Chemizm wód powierzchniowych (rzeki) H1	Przepływ wody	12/rok	Młynek hydrometryczny
		Stan wody	12/rok	Łata wodowskazowa
		Temperatura wody	12/rok	Termometr cyfrowy
		Przewodność elektrolit.	12/rok	Konduktometr
		Odczyn <i>pH</i>	12/rok	pH-metr
		Zawiesina ogólna	12/rok	Wagowa
		Sód	12/rok	ASA
		Potas	12/rok	Spektrofotometryczna
		Wapń	12/rok	Miareczkowa
		Magnez	12/rok	Miareczkowa
		Mangan	12/rok	Spektrofotometryczna
		Zasadowość	12/rok	Miareczkowa
		Chlorki	12/rok	Miareczkowa
		Siarka siarczanowa	12/rok	Spektrofotometryczna
		Azot azotanowy	12/rok	Spektrofotometryczna
		Fosforany	12/rok	Spektrofotometryczna
Cała zlewnia	Flora i roślinność zlewni J1	Skład gatunkowy roślin, zespoły roślinne	1/rok	Instrukcja ZMŚP

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

031-047	Metale ciężkie w porostach D1	Koncentracja metali ciężkich (Cd, Pb, Cu, Fe, Zn) w plechach <i>Hypogymnia physodes</i>	Co 2 lata	ASA
031-046	Epifity nadrzewne M1	Skład gatunkowy porostów, powierzchnia plech, stan zdrowotny plech	Co 3 lata	Instrukcja ZMŚP

W minionym roku na terenie Parku obce instytucje realizowały 28 tematów badawczych. większość z nich to prace magisterskie, które realizowane były przy pomocy pracowników Parku.

W maju przedstawiciel Parku wziął udział w Szkole ZMSP (Szymbark), która dotyczyła monitoringu porostów, pomiarów meteorologicznych oraz map użytkowania ziemi sporządzanych metodą CORINE.

W sierpniu pracownik parku wziął udział w XII Ogólnopolskim Sympozjum ZMSP, które odbyło się w Kielcach. Podczas tej imprezy przedstawiciele Parku wygłosili jeden referat (Wpływ jeziora Wigry na wody Czarnej Hańczy).

W minionym roku pracownicy Pracowni opublikowali lub złożyli do druku 8 prac naukowych:

Krzysztofiak L., 2001: Mrówki *Formicidae* Wigierskiego Parku Narodowego. Parki Narodowe i Rezerwaty Przyrody.

Krzysztofiak L., 2001: Biegaczowate (*Carabidae*, *Coleoptera*) Wigierskiego Parku Narodowego. Rocznik Naukowe AS TN

Krzysztofiak L., 2001: Wybrane elementy gradacji kornika drukarza *Ips typographus* (L.) w Wigierskim Parku Narodowym. Prace IBL.

Krzysztofiak A., Krzysztofiak L., 2001: Świat owadów w turystyce specjalistycznej na terenach chronionych w Polsce.

Krzysztofiak L. 2001: „Z badań nad strukturą i funkcjonowaniem WPN. Fauna.”.

Krzysztofiak L. 2001: „Ocena jakości środowiska przyrodniczego Stacji Bazowej Wigry (WPN) w 2000 roku”. Biuletyn Ochrony Środowiska.

Krzysztofiak A. 2001: Trzmielce i trzmielce Suwalszczyzny. Roczniki Naukowe AS TN.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Krzysztofiak L. 2001: Zintegrowany monitoring środowiska. W: „Stan środowiska województwa podlaskiego w 1999 roku”: 223-236. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Białystok.

Do druku oddano dwa artykuły popularne do czasopisma Jaćwież: Krzysztofiak A., „Płomykówka, biała dama nocy” oraz „Owady ruin”.

Pracownicy Pracowni wygłosili 5 referatów na sympozjach i seminariach naukowych:

- Krzysztofiak A., Krzysztofiak L. – „Owady związane z drewnianymi i glinianymi ścianami na terenie WPN”, Sympozjum Hymenopterologiczne, Ojców, maj 2001,
- Krzysztofiak A., Krzysztofiak L. – „Osy środowisk leśnych WPN”, Sympozjum Hymenopterologiczne, Ojców, maj 2001,
- Krzysztofiak A., Krzysztofiak L., 2001: Świat owadów w turystyce specjalistycznej na terenach chronionych w Polsce. Augustów, wrzesień 2001.
- Krzysztofiak L. - Wpływ jeziora Wigry na wody Czarnej Hanczy. XII Ogólnopolskie Sympozjum ZMSP, Kielce, wrzesień 2001.
- Krzysztofiak A., Krzysztofiak L. – Płazy WPN, ich znaczenie i ochrona. Suwalsko-Augustowskie Towarzystwo Naukowe.

3.3. Działalność edukacyjna

W roku 2001 realizowano następujące zadania edukacyjne:

- I. Konkursy
- II. Wystawy czasowe
- III. Imprezy masowe
- IV. Warsztaty
- V. Wykłady, prelekcje, oprowadzanie grup, zajęcia z ekologii, zajęcia w ramach “zielonych szkół”
- VI. Przygotowanie nowej ścieżki edukacyjnej
- VII. Wydawnictwa
- VIII. Ekspozycje muzealne
- IX. Biblioteka

I. Konkursy

W **marcu** rozstrzygnięto konkurs plastyczny dla uczniów klas I - IV szkół podstawowych z terenu WPN i otuliny, pt. „*Moje ulubione miejsce w Parku*”, zorganizowany we współpracy z Parkiem Krajobrazowym Puszczy Knyszyńskiej. Otrzymaliśmy 40 prac plastycznych. Najciekawsze prace wzięły udział w drugim, regionalnym etapie konkursu. Spośród prac uczniów naszych szkół znalazły się prace nagrodzone w tym etapie.

W **kwietniu** zorganizowany został konkurs plastyczny na wykonanie plakatu pt. „*Dzień Ziemi w Wigierskim Parku Narodowym*”. Konkurs swym zasięgiem obejmował trzy

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

powiaty: augustowski, sejneński i suwalski. W pięciu przewidzianych kategoriach wiekowych, prace nadesłało 565 osób z czterdziestu różnych placówek oświatowych: przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich. Wręczenie nagród miało miejsce, tradycyjnie, w czasie obchodów Międzynarodowego Dnia Ziemi. Nagrodziliśmy w sumie 66 osób (15 nagród głównych i 51 wyróżnień).

W okresie od **kwietnia** do **czerwca** trwał międzyszkolny konkurs ekologiczny pod hasłem „*Porosty bio wskaźnikami czystości powietrza*”, zorganizowany przez Gimnazjum Nr 1 w Suwałkach i Wigierski Park Narodowy. Konkurs przeznaczony był dla uczniów klas pierwszych i klas drugich gimnazjów w Suwałkach. Przebiegał w dwóch etapach. W etapie pierwszym uczniowie wzięli udział w zajęciach w Ośrodku Edukacji Środowiskowej nad Zatoką Słupiańską, gdzie nabywali umiejętności wykorzystania porostów do badania stanu czystości powietrza, w etapie drugim wykonali własne prace badawcze. Do konkursu przystąpiło pięć gimnazjów z Suwałk (około 160 osób).

W **maju** Sekcja Edukacji uczestniczyła w pracach komisji konkursowej VI Międzyszkolnego Konkursu Ekologicznego pt. „*Przyroda Suwalszczyzny naszym wspólnym dobrem*”. Konkurs ten, podobnie jak konkurs powyższy, był konkursem złożonym, gdzie uczniowie musieli wykazać się wiedzą, orientacją w działalności instytucji związanych z ochroną przyrody i aktywnymi działaniami. W konkursie wzięło udział 11 szkół podstawowych z powiatu suwalskiego (w sumie 110 osób). Laureaci konkursu w dniu 29 maja uczestniczyli w zajęciach laboratoryjnych i terenowych w OeŚ na Zatoką Słupiańską (grupa 50 osób).

W **czerwcu** tradycyjnie pracownicy Sekcji Edukacji prowadzili „*Konkurs krajoznawczy o Wigierskim Parku Narodowym*” na zakończenie XI Ogólnopolskiego Wielodyscyplinowego Rajdu po Wigierskim Parku Narodowym. W konkursie uczestniczyło 10 osób, z różnych tras rajdu – pieszych, rowerowych i kajakowych. W tym miesiącu także, z okazji Dnia Ochrony Środowiska (jak też na podsumowanie cyklu spotkań) odbył się konkurs wiedzy pod hasłem „*Fauna, flora – lasy, rzeki, jeziora*”, w którym uczestniczyły 3 klasy – z suwalskich szkół podstawowych i Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego (około 80 osób).

Jesienią miały miejsce finały dwóch konkursów ogłoszonych na początku 2001 roku.

W **październiku** rozstrzygnięto konkurs fotograficzny pod hasłem „*Przyroda i krajozaby Wigierskiego Parku Narodowego*”. Konkurs adresowany do fotografików - amatorów miał na celu utrwalenie na fotografiach najpiękniejszych zakątków Wigierskiego Parku Narodowego. W konkursie ocenialiśmy 179 prac fotograficznych w trzech grupach wiekowych. Wręczenie nagród miało miejsce 12 października 2001 roku.

W **listopadzie** rozstrzygnięty został konkurs literacki na najciekawiej opowiedzianą legendę z naszego regionu pt. „*Dawno, dawno temu...*”. Przewodnim tematem prac konkursowych były legendy, bajki, podania ludowe związane z Suwalszczyzną. Na konkurs nadesłano 81 prac, częstokroć stanowiących swoiste książeczki, bogato ilustrowane. Komisja przyznała 14 nagród głównych i 40 wyróżnień. W czasie finału konkursu, 14 listopada odbyła się także prezentacja najciekawszych, nagrodzonych utworów. Przygotowywane jest wydawnictwo, będące zbiorem utworów nadesłanych na konkurs.

II. Wystawy

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

W 2001 roku przygotowano następujące ekspozycje:

- o wystawę prac plastycznych laureatów konkursu na plakat pt. *“Dzień Ziemi w WPN”*
- o wystawę fotografii laureatów konkursu fotograficznego pt. *“Przyroda i krajobrazy WPN”*
- o wystawę prac uczestników warsztatów rzeźbiarskich, z częścią ekspozycji poświęconą twórcy ludowego, Antoniemu Kurzynowi
- o wystawę posterową i zbiorów etnograficznych w Muzeum Przyrodniczym w Drozdowie koło Łomży
- o stałą wystawę prac rzeźbiarskich w kamieniu przed siedzibą Parku w Krzywem. Większość z nich powstała w trakcie plenerów rzeźby w kamieniu *“INTEGRART”*, współorganizowanych przez WPN.

III. Imprezy masowe

W lutym, w czasie ferii zimowych, ogłoszono *“Drzwi Otwarte w WPN”*, podczas których służyliśmy przewodnictwem po sali muzealnej i ścieżkach oraz wyświetlaliśmy filmy przyrodnicze. Przyjeliśmy dwie grupy młodzieży (około 70 osób).

Przez cały kwiecień trwała **Akcja** *“Uwaga ! Żaba na drodze !”* w miejscowości Stary Folwark, przy udziale grupy młodzieży ze Szkoły Podstawowej (40 osób). Nad akcją pieczę sprawowali pracownicy Sekcji Edukacji. Akcja miała na celu pomóc płazom, migrującym przez arterie komunikacyjne. Zebrane do pojemników płazy, przenoszone były na drugą stronę drogi. Tym sposobem uratowano ponad 300 osobników.

W dniu 20 kwietnia obchodziliśmy **Międzynarodowy Dzień Ziemi**. Impreza zgromadziła ponad 1500 osób – przedszkolaków i młodzież szkolną, opiekunów. Uczestnicy mieli do wyboru wiele rozmaitych wariantów spędzenia tego dnia: były pokazy filmów przyrodniczych, prelekcje w sali muzealnej i etnograficznej, występy artystyczne uczniów z SP w Starym Folwarku, wycieczki z przewodnikiem (trasy piesze i rowerowe), biegi przełajowe, warsztaty plastyczne, gry i zabawy ruchowe, quizy wiedzy przyrodniczej, mecz piłki siatkowej. Impreza tradycyjnie zakończyła się wspólnym ogniskiem i wojskową grochówką.

W dniach 21 – 25 maja miała miejsce **II Sztafeta Rowerowa Obszarów Chronionych Województwa Podlaskiego**. W 2001 roku udało się nam zaangażować wszystkie parki narodowe i krajobrazowe w naszym województwie. Rajd rowerowy trwał w ciągu czterech dni (21-24 maja), natomiast piątego dnia odbył się konkurs finałowy. W Sztafecie (w samym rajdzie) wzięło udział 1200 osób – głównie młodzieży starszych klas szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich (licea i technika), pracowników parków. W odcinku zorganizowanym przez Wigierski Park Narodowy i Suwalski Park Krajobrazowy wzięło udział 250 osób. Łączna trasa Sztafety wynosiła 460 kilometrów. Każdy odcinek Sztafety kończył się konkursem wiedzy dla uczestników. W ostatnim dniu imprezy, laureaci poszczególnych konkursów etapowych (44 osoby) wzięli udział w Finałowym Konkursie Wiedzy, w Suwalskim Parku Krajobrazowym. Tegoroczne miejsce zakończenia Sztafety związane było z obchodami 25-lecia powstania Suwalskiego Parku Krajobrazowego.

W dniu 5 października, już po raz ósmy przeprowadziliśmy **Akcję Sprzątania Świata**, w której uczestniczyło ponad 900 osób – uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

średnich, opiekunów, pracowników Parku. Hasłem przewodnim tegorocznego sprzątania były „Dziki wysypiska śmieci” i konkurs na „najbardziej spostrzegawczego odkrywcę nielegalnych wysypisk”. Zlokalizowano i zlikwidowano trzy nielegalne wysypiska śmieci. Podczas Akcji zebrano 380 worków odpadów, które trafiły do Zakładu Utylizacji Odpadów w Suwałkach.

IV. Warsztaty

W kwietniu (26.04) w Ośrodku Edukacji Środowiskowej przeprowadzono **warsztaty** dla młodzieży gimnazjalnej z zakresu wykorzystania porostów jako biowskaźników zanieczyszczeń powietrza. W warsztatach wzięło udział 160 osób.

W dniach 1 – 31 sierpnia 2001, w Ośrodku Edukacji Środowiskowej Słupie, odbyły się warsztaty rzeźby w granicie „INTEGRART 2001”, stawiające za cel integrację przez sztukę. Uczestniczyło w nich 20 artystów z Polski, Litwy, Białorusi, Ukrainy, Szwecji i Włoch. Powstało ponad 30 prac. WPN był współorganizatorem pleneru, wraz ze Stowarzyszeniem „Ziemia Sejneńska”. Kuratorem i głównym twórcą imprezy był Andrzej Strumiłło.

W październiku, wspólnie z Regionalnym Ośrodkiem Kultury i Sztuki w Suwałkach rozpoczęły się warsztaty rzeźbiarskie w drewnie. Warsztaty są jednym z zadań programu ratowania dawnych rzemiosł i rękodzieła. Przez cały październik warsztaty odbywały się w siedzibie Parku, pod okiem twórcy ludowego, Antoniego Kurzyna. Uczestnicy rzeźbili misterne ptaki. W warsztatach wzięło udział 16 osób – w różnych przedziałach wiekowych. W listopadzie uczestnicy warsztatów przeprowadzili inwentaryzację kapliczek nadrzecznych na terenie WPN. Do maja przyszłego roku będą poznawać techniki rzeźbienia w pracowni ROKiS, by później zrekonstruować uszkodzone kapliczki.

V. Wykłady, prelekcje, oprowadzanie grup, zajęcia z ekologii, zajęcia w ramach „zielonych szkół”

Przez cały rok pracownicy Sekcji Edukacji przeprowadzali **zajęcia ekologiczne oraz prelekcje** – w Ośrodku Edukacji Środowiskowej, siedzibie WPN, w szkołach lokalnych i zamiejscowych. W marcu w ramach obchodów pierwszego dnia wiosny wygłoszono cykl prelekcji pt. *“Wiosna w przyrodzie”* dla klas I – III W Szkole Podstawowej Nr 7 w Suwałkach. Także w marcu (27.03) uczestniczyliśmy w seminarium zorganizowanym w III LO w Suwałkach na temat *“Zdrowe odżywianie, wegetarianizm, weganizm”*. W roku szkolnym prowadzone były zajęcia kameralne i terenowe z ekologii dla uczniów klas o profilu biologiczno-ekologicznym III Liceum Ogólnokształcącego w Suwałkach.

W kwietniu pion edukacyjny uczestniczył w obchodach Dnia Ziemi w szkołach na terenie Łomżyńskiego Parku Krajobrazowego Doliny Narwi, przeprowadzając prelekcje pt. *“Wigierski Park Narodowy”* oraz *“Bóbr – biologia i ekologia”* (12 prelekcji w trzech szkołach: III LO w Łomży, ZSR w Marianowie, ZS w Jedwabnem).

Od marca do czerwca realizowany był program z cyklu *“Moja Mała Ojczyzna”* (druga edycja). W tym roku spotkania z młodzieżą odbywały się pod hasłem *“Fauna i flora – lasy, rzeki, jeziora”*. W dziewięciu spotkaniach (20 godzin) w Bibliotece Publicznej w Suwałkach uczestniczyły dwie klasy ze szkół podstawowych i jedna klasa z placówki szkolno-wychowawczej.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

W czerwcu (20.06) wygłoszony został wykład na seminarium pt. „*Sąd nad chemią*” w Zespole Placówek Pracy Pozaszkolnej w Suwałkach.

W zajęciach ekologicznych prowadzonych na terenie Ośrodka Edukacji Środowiskowej oraz w siedzibie WPN wzięło udział w sumie 1821 osób. Z bazy dydaktycznej OeŚ korzystały m.in. następujące szkoły: SP z Białej Podlaskiej, I LO w Suwałkach, II LO w Łodzi, II LO w Suwałkach, III LO w Suwałkach, SP Nr 10 w Suwałkach, Gimnazja z Suwałk, SP w Białowieży, Podstawowa Szkoła Muzyczna, Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Suwałkach.

VI. Przygotowanie nowych ścieżek edukacyjnych

Zrealizowana została i oddana do użytku **ścieżka edukacyjna** „*Jeziora*”. Ścieżka wytyczona została w rejonie Zatoki Słupiańskiej Jeziora Wigry i wiedzie przez różne typy zbiorowisk leśnych i torfowiskowych, obok różnych typów jezior. Na trasie ścieżki zainstalowano kładki i platformy widokowe, 12 dużych tablic informacyjnych (z opisami przystanków na ścieżce) oraz 22 małe tablice (z opisami gatunków drzew i krzewów), spowalniacze i kierunkowskazy. Część ścieżki jest przystosowana do zwiedzania przez osoby niepełnosprawne. Uroczyste otwarcie ścieżki miało miejsce przy współudziale młodzieży gimnazjalnej (130 osób) w dniu 16 października. Zwiedzanie ścieżki zakończono ogniskiem i konkursami wiedzy przyrodniczej. Ścieżka ta stanowi część dużego zamierzenia pod nazwą Ośrodek Rozwoju Zrównowazonego i Centrum Energii Odnawialnych na Słupiu. Aktualnie na terenie WPN znajdują się 4 ścieżki edukacyjne.

VII. Wydawnictwa

W bieżącym roku zbiór wydawnictw popularyzacyjnych o WPN został wzbogacony o następujące tytuły:

- 1.pakiet broszur „**Chronione gatunki roślin WPN**” (*Ochrona gatunkowa, Rośliny wodne i terenów podmokłych, Rośliny środowisk leśnych, Rośliny środowisk suchych*) w wersji polsko- i anglojęzycznej
- 2.pakiet broszur „**Chronione gatunki zwierząt WPN**” (*Ochrona gatunkowa, Bezkręgowce, Ryby, Płazy i gady, Ptaki, Ssaki*) w wersji polskiej
- 3.pakiet broszur „**Bobry**”(*Biologia bobra, Bobry w WPN, Historia bobra w Polsce, Wpływ bobrów na środowisko*) w wersji polsko- i anglojęzycznej
- 4.pakiet broszur „**Ryby WPN**” (*Ichtiofauna, Ochrona różnorodności gatunkowej, Wędkowanie, Kierunki ochrony*) w wersji polsko- i anglojęzycznej
- 5.broszura „**Suchary**” w wersji polsko- i anglojęzycznej
- 6.broszura „**Jezioro Wigry**” w wersji polsko- i anglojęzycznej
- 7.“**Przewodnik po Ścieżce Jeziora**” w wersji polsko- i anglojęzycznej
- 8.przewodnik po wystawie etnograficznej „**Ocalić od zapomnienia**”
- 9.plakaty o przyrodzie WPN (*Storczyki, Rośliny, Kręgowce, Bezkręgowce, Płazy, Ptaki drapieżne, Ptaki wodne, Bobry*).

W roku 2001 ukazały się cztery wydania kwartalnika „**Wigry**”

W ciągu całego roku otrzymaliśmy około 50 listów z prośbą o materiały promocyjne

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

WPN, które przekazaliśmy drogą korespondencyjną zainteresowanym. Ponadto co kwartał przekazywano do szkół miejskich (za pośrednictwem Wydziału Edukacji Urzędu Miasta w Suwałkach) i wszystkich szkół leżących na terenie czterech gmin Suwałki, Krasnopol, Sejny, Nowinka kwartalnik "Parki Narodowe" (w sumie 60 egzemplarzy).

IX. Ekspozycje muzealne

W 2001 roku salę ekspozycyjną w budynku dyrekcji WPN odwiedziło około 7500 osób.

W tymże roku Park wzbogacił się o nową stałą ekspozycję etnograficzną, zlokalizowaną w budynku gospodarczym osady Obwodu Ochronnego Krzywe. Zgromadzone są w niej zbiory, będące plonem konkursu "Ocalić od zapomnienia", organizowanego przez Sekcję Turystyki WPN.

Ważną sprawą było w 2001 roku rozpoczęcie prac projektowych przyszłego Muzeum WPN im. Alfreda Lityńskiego w Starym Folwarku. Na program urządzenia terenu muzeum składać się będzie budynek z salami ekspozycyjnymi, budynek dwurodzinny dla pracowników obsługujących muzeum, stróżówka, parking na samochody osobowe i autobusy oraz ścieżki edukacyjne prowadzone przez planowane w przyszłości arboretum parku. W wyniku przeprowadzonego przetargu wybrano koncepcję projektową spełniającą wymagania i oczekiwania parku. Koncepcja przedstawiona przez projektanta Pana Zenona Zabagło zakłada wykorzystanie istniejącego budynku (dawnej stacji hydrobiologicznej) do przedstawienia tradycyjnych ekspozycji oraz budowę nowego obiektu z salami do eksponowania żywej przyrody, z częścią edukacyjną, zapleczem technicznym i administracyjnym. Po podpisaniu umowy z projektantem odbyło się szereg spotkań, na których zapadały ustalenia związane z technicznym wyposażeniem i programem poszczególnych pomieszczeń w projektowanym muzeum. Prowadzone były również prace związane ze scenariuszem urządzenia sal muzealnych. Generalną zasadą przyjętą w scenariuszu przyszłego muzeum jest pokazanie zachodzących w przyrodzie procesów a nie stanów np. zmian krajobrazu terenów dawnej puszczy okolic nadwigerskich pod wpływem działalności człowieka na przestrzeni wieków. Nowatorskim, na terenie naszego kraju, będzie przedstawienie ekosystemów wodnych (rzeki, jeziora żyznego i jeziora czystego z charakterystycznymi dla nich roślinami i zwierzętami) oraz przedstawienie środowiska życia bobra i wydry. Środowiska w poszczególnych basenach przyległych do obiektu muzeum będzie można obserwować z budynku przez szklane ściany. Zakończenie prac nad projektem technicznym obiektu muzeum przewidziane jest w końcu marca 2002 roku.

X. Biblioteka

Na stan księgozbioru biblioteki w 2001 roku wpisano 194 pozycje książkowe (o wartości 854,12 zł), co daje ogólną liczbę 2472 sztuki woluminów.

W 2001 roku wewnętrzna biblioteczka Sekcji Edukacji została wzbogacona o 45 pozycji. Dzięki dotacji NFOŚiGW zakupiony został sprzęt typu skaner do slajdów 35 mm, skaner płaski, aparat fotograficzny cyfrowy, kamera współpracująca z rzutnikiem multimedialnym i ploter do celów edukacyjnych.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Ponadto w ciągu całego roku pracownicy Sekcji Edukacji sprawowali opiekę nad osobami odbywającymi praktyki w Parku, studentami oraz udzielali pomocy merytorycznej nauczycielom i wszystkim zainteresowanym.

W 2001 roku pracownicy Sekcji Edukacji prowadziła dwa wnioski o dotację:
 • wniosek do NFOŚiGW na dotację zadania *Działalność edukacyjna Wigierskiego Parku Narodowego* (Umowa dotacji nr 134/2001/Wn50/OP-IN--/D);
 • wniosek do Leonardo da Vinci na dotację projektu *Kształcenie kadr w instytucjach zarządzających lokalnym środowiskiem wg. zasad rozwoju zrównoważonego* (Umowa nr LV00/018/d/D/0031)

3.4. Turystyka

Liczbę turystów, którzy odwiedzili WPN w 2001 roku szacunkowo określa się na 60 tys. osób. Liczbę tę określono na podstawie:

- analizy stanu bazy turystycznej oraz ruchu turystycznego zorganizowanego (tabela 1)
- przeprowadzonej ankietyzacji
- oszacowania indywidualnego ruchu turystycznego.

Tabela 3 Stan bazy turystycznej i ruch turystyczny na terenie WPN w latach 1998-2001

Wyszczególnienie	Ilość miejsc	1998	1999	2000	2001
Liczba grup z kompleksową obsługą (przez WPN)		161	161	163	180
Liczba osób	-	5700	5220	6641	7421
w tym :		51	26	12	25
liczba grup zagranicznych		1349	428	306	682
liczba cudzoziemców					
Liczba sprzedanych kart wstępu	-	9000	15000	12705	11029
Liczba sprzedanych licencji wędkarskich	-	4465	4640	4450	4261
Ośrodek Edukacji Środowiskowej – noclegi	45	295	348	370	440
Liczba uczestniczących w zajęciach w OES		2500	340	394	575
Pokoje gościnne w leśniczówkach i siedzibie Parku –	40 miejsc	Ogółem osób 324	Ogółem osób 257	Ogółem osób 397	Ogółem osób 481 / noclegów

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

w siedzibie Parku					208/252
w Lipniaku					28 / 28
w Leszczewku					32 / 94
w Mikołajewie					39/ 204
w Maćkowej Rudzie (R.KISŁOWSKI)					20/ 55
w Maćkowej Rudzie (J. ŁOZIŃSKI)					82/230
w Gawarcu					72/ 453
Pola namiotowe Wigierskiego Parku Narodowego	[namioty]	[osób]	[osób]	[osób b]	[osób]
Jastrzęby	100	443	1032	600	1000
Gremzdówka	30	179	344	385	150
Bindużka	30	420	223	537	300
Za szkołą	30	1066	1100	929	450
Pola namiotowe prywatne	[namioty]		[osób]		[osób]
W Rosochatym Rogu (J. Nowel)	20		300sz ac.	[osób b]	150
W Rosochatym Rogu (Giedrojć)	20		200sz ac.	400	100
W Mikołajewie (Jabłoński)	20		20sza c.	200	50
W Wigrach (H.Grudkowska)	20		500sz	50	150 (50 cudzoziemców)
W Maćkowej Rudzie (Z. Tarlecki)	50		ac.	600	160
W Kruszniku (M. Pietrewicz)	30		100	112	400
W Bryzglu (I. Kulbacka)	30		200sz	300	900
W Gawrych Rudzie (J. Jaworowski)	100		ac.	150	300
W Cimochowiźnie (Majewski)	10		200	300	250
w Tartaku (Tarasiewicz Z.B.)	20		200sz	600	150
w Tartaku (Grzegorz Daniłowicz)	20		ac.	-	100
			300sz ac.		
			-		
			-		
PTTK w Starym Folwarku schronisko pole namiotowe	45 miejsc 200 namiotów	[osób] 445	595 osób 2197 noclegów	1670 osób 4680 noclegów	[osób] 385 (22 zagr.) 1045 (195 zagr.)
Pole namiotowe PTTK w Gawrych Rudzie (dzierżawa -Jaworowski)			600	400	600
Camping "Nad Stawem" w	[osób]				

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Gawrych Rudzie 18 Domki kempingowe Pole namiotowe (20 stanowisk dla 80 osób)	15 80	80 szac. 400sz ac.	600 2400	670 1000	230 690
Ośrodki wypoczynkowe Dom pracy Twórczej w Wigrach MOKOiW w Gawrych Rudzie "Samanta"	100 90 (220 latem) 120	3575 1567 200sz ac.	1680 1508 400	8776 1391 0	3110 2315osób /8299 noclegów 0
Pensjonaty Aga w St. Folwarku Anser w Gawrych Rudzie Morena w Remieńkiniu Holiday w Starym Folwarku Nad Wigrami U Zygmunta	12 26 13 12 12 14	100sz ac 140sz ac - - -	120 60 25 - - -	200 20 48 1000 - -	150 90 76 (10 zagr.) 800 106 100 (6 zagr.)
Pokoje gościnne Maria, Jerzy Pelczar w Burdyniszkach	10	120	95 (34 zagr.)	80	109 (55zagr.)
Gospodarstwo Agroturystyczne - Stadnina Koni w Płocicznie Wycieczki do Parku Noclegi Jazda konna	22	-	470 osób 75 osób 90 osób	650	Ogółem 10000 (14 zagr.)
Kwatery prywatne	17 kwater (150miejsc)		1500	1300	1600
Imprezy turystyczne Ogólnopolski Rajd Narciarski "Wędrówki Północy" Rajd pieszy PTTK i WPN Regaty o Puchar Prezesa Regaty o Błękitną Wstęgę Regaty o Puchar Dyrektora WPN Sprzątanie Świata Dzień Ziemi Powitanie Lata Nad Wigrami Szantykałuża – spotkanie z piosenką żeglarską	-	145 85 125 40 1400 600 - - -	143 120 150 110 600 1200 - - -	150 100 110 130 1000 1500 500 80 -	160 185 110 180 160 1500 230 1500
Spływy kajakowe	-				

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Organizowane przez PTTK Oddział Suwałki			2800	1800	1750
Org. przez PTTK Oddział Augustów			850	570	brak danych
Org. przez Biuro Usług Turystycznych "Sirocco"			(44	1400	brak danych
Org. przez wypożyczalnię sprzętu wodnego "Kanu"			1500	250	brak danych
Org. przez wypożyczalnię sprzętu wodnego "Necko"			300	200	brak danych
Org. przez Biuro Usług Turystycznych "SZOT"			-	500	brak danych
Org. przez Klub Miłośników Dzikiej Przyrody			-	150	brak danych
			-		

Liczba turystów, po spadku w 2000 roku, powróciła do poziomu z roku 1999. W porównaniu do lat ubiegłych zwiększyła się liczba zorganizowanych grup turystycznych obsługiwanych przez WPN, w 2001 roku wyniosła 180 a udział w nich wzięło 6629 osób. Dwukrotnie wzrosła liczba zorganizowanych grup cudzoziemców, których było w 2001 roku 25 (682 osoby). Grupy te pochodziły z Niemiec (17 grup), Francji (3), Szwajcarii (2), Litwy (1) i z innych państw (2).

Z przeprowadzonej ankietyzacji na terenie Parku wynika, że największa liczba turystów, która odwiedziła nasz Park, uzyskała informacje o Wigierskim Parku Narodowym, z naszej strony internetowej oraz podczas uczestnictwa na targach turystycznych, z folderów, ulotek, map i przewodników. Inni turyści informacje o ofercie turystycznej znaleźli w ogłoszeniach prasowych. Spora grupa turystów, która skorzystała z noclegów w naszych leśniczówkach stwierdziła, że informacje o Parku otrzymali dzięki "poczcie pantoflowej". Warto być miłym dla turystów, bo uśmiech i życzliwość zapamiętuje się na długo.

Wśród turystów odwiedzających Park zauważyliśmy kilka różnych "kategorii" turystów. Najliczniejszą z nich są tzw. miłośnicy przyrody. Jest to specyficzna kategoria gości o konkretnych zainteresowaniach przyrodniczych. Turyści z tej grupy jako główne przyczyny wyboru Wigierskiego Parku Narodowego na miejsce odpoczynku wymieniali: możliwość odpoczynku blisko natury; możliwość obserwacji przyrody: ptaków, zwierząt leśnych, owadów, roślin; czyste środowisko oraz możliwość aktywnego wypoczynku. Zainteresowania swoje kierowali do miejsc odległych, stanowiących oazy ciszy i spokoju, dalekich od zgiełku miast i rzeszy turystów. Często przyjeżdżali tu po raz pierwszy. Ta grupa gości nastawiona była przede wszystkim na dużą aktywność poza miejscem noclegu. Czas wolny organizowali sobie sami. Wyposażeni w rowery oraz sprzęt do obserwacji organizowali wypadki na "bezkrwawe łowy", na szlaki i ścieżki przyrodnicze WPN. Turyści z tej grupy spędzali urlopy zazwyczaj indywidualnie, w parach lub bardzo małych grupach. Dość liczną grupą były rodzice z małymi dziećmi. To właśnie oni korzystali z naszych pokoi w leśniczówkach. Wybierając Wigierski Park Narodowy jako miejsce swojego urlopu kierowali się przede wszystkim: odpowiednią atmosferą i warunkami przyjaznymi dzieciom: spokojem, ciszą, brakiem natłoku innych turystów, dużą i bezpieczną przestrzenią do zabawy (zwłaszcza na zewnątrz pokoi),

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

możliwością kontaktu ze zwierzętami.

Kolejną kategorią były grupy szkolne. Przyjeżdżały one do Parku na jeden dzień, odwiedzały muzeum przyrodnicze i wystawę etnograficzną, z przewodnikiem wędrowały po ścieżkach przyrodniczych, odpoczywały przy ognisku w miejscu edukacji “Dziupla” i dalej z przewodnikiem zwiedzały klasztor pokamedulski w Wigrach, płynęły statkiem po Wigrach jechały Wigierską Kolejką Wąskotorową z Płociczna do Krusznika, a stąd na koniec tramwajami konnymi powracały do Płociczna.

Mimo wielu działań podjętych przez sekcję turystyki spadła liczba osób, które wykupiły “Karty wstępu do Parku”. Liczba kart sprzedanych w 2001 roku wyniosła 11019 sztuk. Przed sezonem turystycznym zapoznaliśmy wszystkich właścicieli bazy noclegowej, wypożyczalni sprzętu, organizatorów spływów po Wigrach i Czarnej Hańczy i inne podmioty o możliwości i warunkach sprzedaży kart wstępu, licencji wędkarskich, materiałów informacyjnych o Parku oraz o korzyściach płynących z rozprowadzania tych materiałów. Podpisaliśmy umowy z 17 osobami. Liczba kart sprzedanych przez te podmioty jest bardzo niska. Rozprowadzający karty narzekali, że turyści nie chcą nabywać kart wstępu. Niepokoi nas fakt, że niektóre podmioty miały nawet po 800 turystów i nie sprzedawały żadnej karty wstępu.

Sprzedaż kart wstępu wyglądała następująco:

Tabela 4. Sprzedaż kart wstępu w 2001 roku

Nazwisko imię sprzedającego karty	Miejsce sprzedaży	Liczba sprzedanych kart
Szkiroć Elżbieta	Punkt informacji turystycznej Krzywe	6629
Koncewicz Alicja	Wystawa etnograficzna Krzywe	300
Koncewicz Józef	Leśniczówka Krzywe	150
Opanowski Janusz	Stróżówka przy Dyrekcji Parku	681
Januszewicz Adam	Stróżówka przy Dyrekcji Parku	180
Osewski Michał	Wylęgarnia ryb	20
Lubosza Wesołowska	Ośrodek Edukacji Środowiskowej	770
Świacki Leszek	Pole namiotowe “Bindużka”	54
Szczerbiński Piotr	Pola namiotowe WPN (“Bindużka”, “Gremzdówka”, “Za szkołą”)	200
Koronkiewicz Elżbieta	Pole namiotowe WPN “JASTRZĘBY”	600
Łozińska Anna	Leśniczówka Maćkowa Ruda	100
Wysocki Jan	PTTK Stary Folwark	600
Daniłowicz Grzegorz	Pole namiotowe prywatne . w Tartaku	103
Ochtera Sławomir	Camping “Nad Stawem” Gawrych Ruda	10
Tarasiewicz Zofia	Pole namiotowe, kwatera prywatna w Tartaku	95
Miszkiel Barbara	Pensjonat AGA St. Folwark	50
Wanda Hus	Pensjonat Morena	9
Jaworowski – Usługi hotelarskie	Stary Folwark	20

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Młodzieżowy Ośrodek Wypoczynkowy	Gawrych Ruda	20
Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna	Suwałki	25
Anzulewicz Tomasz	Sklep Stary Folwark	10

Turyści korzystali z dobrze zagospodarowanych 190 km szlaków turystycznych i 4 ścieżek edukacyjnych. Turystycznie udostępnione były jeziora: Wigry, Pierty, Leszczewek, Omulówek, Mulaczysko, Czarne k. Bryzga, Czarne k. Gawrych Rudy oraz rzeka Czarna Hańcza poniżej Wigier.

Tabela 5 Rodzaje i długości szlaków turystycznych występujących w WPN i otulinie [km]

L.p.	Nazwa szlaku turystycznego	Długość szlaków w granicach Parku			Długość szlaku wraz z otuliną
		Odcinki Piesze	Odcinki piesze i rowerowe	Razem	
SZLAKI TURYSTYCZNE PTTK					
1.	Żółty: Kaletnik - Krzywe	6,9	10,1	17,0	17,5
2.	Zielony: Krzywe - Leszczewo - Krzywe	2,4	4,6	7,0	7,0
3.	Czarny: Stary Folwark - Szwajcaria	3,5	4,7	8,2	11,2
4.	Czerwony: Krzywe - Star Folwarku	5,0	3,0	8,0	8,0
5.	Zielony im. A. Patli wokół Wigier	20,0	29,0	49,0	49,0
6.	Czarny: Sobolewo - kładka (drogą bielańską)	-	1,6	1,6	1,6
7.	Czarny: Sobolewo - kładka (drogą łąkową)	-	1,5	1,5	1,5
8.	Niebieski: Suwałki - Danowskie	4,9	9,3	14,2	38,5
9.	Czarny: PKP Płociczno - Płociczno	-	-	-	2,7
10.	Niebieski: Węzgał - Giby	-	7,3	7,3	11,3
11.	Czarny: Wysoki Most - 19-ty Kilometr	-	2,8	2,8	2,8
12.	Czerwony: W. Most - Sernetki - W. Most	-	8,1	8,1	12,7
13.	Czerwony: Krusznik - Danowskie	-	3,0	3,0	8,0
14.	Żółty (płd. część otuliny)	-	-	-	13,5
15.	Czarny: (płd. część otuliny)	-	-	-	8,0
Razem szlaki PTTK:		42,7	85,0	127,7	193,3
DROGI ROWEROWE * oznakowane dodatkowo przez WPN, dostępne również dla pieszych.			60,0		75,0
Razem wszystkie szlaki lądowe:		42,7	145,0	187,7	268,3
ŚCIEŻKI EDUKACYJNE „LAS”		1,5			

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

„SUCHARY”	2,5		
„PŁAZY”	4,2		
“JEZIORA”	6,2		
SZLAKI WODNE			
☐ Czarną Hańczą	17		45
☐ Wigrami	20		20
SZLAKI KONNE NIEZNAKOWANE	70	70	-

* Drogi rowerowe to drogi przeznaczone do ruchu rowerów, oznaczone odpowiednimi znakami drogowymi. Są to w większości ogólnie dostępne drogi gminne oraz niektóre drogi zakładowe udostępnione dla ruchu rowerowego.

Działania i wydarzenia związane z turystyką na terenie WPN w 2001 roku:

1. Sekcja turystyki obsłużyła 180 zorganizowanych grup turystów, w których łączna liczba uczestników wyniosła 6641 osób (prelekcje, zwiedzanie zbiornicy muzealnej, oglądanie filmów przyrodniczych, przeźroczy, wystawy “Ocalić od zapomnienia” przedstawiającej przedmioty, których używała miejscowa ludność w przeszłości, oprowadzanie po Parku, ogniska). 23 grupy zorganizowane i 12 ognisk obsłużono bezpłatnie.
2. Współpracowano z 17 podmiotami: osobami prywatnymi i firmami (właścicielami pól namiotowych, kwater agroturystycznych, wypożyczalni sprzętu wodnego, ośrodków wypoczynkowych), zlokalizowanych na terenie Parku, które rozprowadzały karty wstępu, licencje wędkarskie, materiały informacyjne o Parku.
3. Wigierski Park Narodowy nawiązał współpracę z miejscową ludnością, z którą to przygotował bardzo atrakcyjne programy wypoczynkowe, poznawcze, promujące aktywny wypoczynek na terenie Parku i otuliny. Wspólnie z niektórymi podmiotami opracowano ofertę turystyczną.
4. Zakończono prace nad trwającym rok konkursie “Ocalić od zapomnienia”. Dzięki ofiarności mieszkańców nadwigierskich wsi zebrano około 700 eksponatów, które umieszczono na stałej wystawie etnograficznej w starym zabytkowym budynku obok leśniczówki w Krzywym. Uroczyste otwarcie wystawy nastąpiło 1 czerwca. Wszyscy ofiarodawcy otrzymali nagrody i dyplomy. Wyświetlano filmy o tematyce etnograficznej, zorganizowano wycieczki po Parku oraz przeprowadzono aukcję na rzecz dożywiania dzieci z wiejskich szkół z terenu Parku. Tego dnia można było przejechać się bryczką, posmakować koziego sera, zakupić wyroby lokalnej ludności. Otwarcie wystawy uświetnił występ zespołu ludowego “Modry Len” z Nowinki. Wigierski Park Narodowy wykorzysta ekspozycję do dalszych zamierzeń edukacyjnych w formie cyklicznych zajęć, warsztatów przeznaczonych dla nauczycieli, dzieci i młodzieży, podczas których zainteresowani będą mogli zapoznać się z dawnymi procesami wytwórczymi, obrazującymi powstawanie narzędzi, ozdób, ubiorów, naczyń (tkactwo, kowalstwo, stolarstwo, garncarstwo) z miejscowych rodzimych surowców: gliny, drewna, łyka, len, konopie. Konkurs finansowany był przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wigierski Park Narodowy.
5. Dzięki wsparciu finansowemu Fundacji “Ekofundusz” oraz Polsko-Szwajcarskiej Komisji Środków Złotowych, w południowej części Parku powstały nowe obiekty, które służą

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

mieszkańcom i turystom. W miejscowości Bryzgiel została wybudowana platforma widokowa (na dawnym budynku rybackiej lodowni) wraz z całą infrastrukturą komunikacyjną (parking, nowa nawierzchnia na drodze dojazdowej). Na największym polu namiotowym Parku "Jastrzęby" wybudowano 2 budynki sanitarne z umywalkami i natryskami z ciepłą i zimną wodą oraz toaletami, co z pewnością poprawi komfort wypoczynku na tym polu. Ponadto zainstalowano 5 tablic informacyjnych. Wykonanie tych obiektów jest kolejnym etapem rozbudowy infrastruktury turystycznej Parku.

6. Oddano do użytku turystów po generalnym remoncie pokoje gościnne w leśniczówce w Leszczewku, wyremontowano pokoje w Dyrekcji Parku, leśniczówce w Bryzglu i Królówku. Przeprowadzono prace remontowe stodoły w obiekcie "Dziupla", która będzie wykorzystywana jako miejsce spotkań turystów.
7. Uzupełniono oznakowanie istniejących szlaków turystycznych oraz wymieniono tablice zniszczone. Obecnie w Parku funkcjonuje 190 km oznakowanych szlaków turystycznych, z tego 45 km rekomendowanych dla turystów pieszych i 145 km szlaków uniwersalnych - pieszych i rowerowych. W przeliczeniu na jednostkę powierzchni lokuje nas to na piątym miejscu wśród 23 polskich parków narodowych. Z przebiegiem niektórych szlaków znakowanych pokrywają się, wyznaczone na mapie WPN szlaki konne. Mamy ich w WPN 70 km.
- 8.5 pracowników Wigierskiego Parku Narodowego ukończyło kurs dla przewodników turystycznych po 3 powiatach: suwalskim, sejneńskim, augustowskim. Kurs trwał od stycznia do maja 2001 i obejmował 165 godz. wykładów ochrony przyrody, leśnictwa, muzealnictwa, konserwatorstwa, historii, etnografii, geografii, oraz 85 godz. zajęć praktycznych, które obejmowały wycieczki rowerowe, piesze i autokarowe.
9. W październiku pracownicy sekcji turystyki uczestniczyli w dwutygodniowej wizycie studialnej we Francji. Program szkolenia realizowany był we współpracy z francuskim Parkiem Regionalnym La Brenne w ramach projektu "Kształcenie kadr w instytucjach zarządzających lokalnym środowiskiem wg. zasad rozwoju zrównoważonego. Szkolenie finansowane było przez program Wspólnot Europejskich "Leonardo Da Vinci.
10. Wigierski Park Narodowy brał czynny udział w projekcie "Wpływ rozwoju turystyki na zatrudnienie i środowisko naturalne Pojezierza Suwalsko-Augustowsko-Sejneńskiego". Projekt został zrealizowany w ramach zintegrowanego programu sektorowego dla regionu bałtyckiego "Środowisko, zatrudnienie, edukacja" 1999-2001 i objął swoim zasięgiem obszar 3 powiatów: suwalskiego, sejneńskiego, augustowskiego. Celem projektu było przygotowanie odpowiedniej kadry, której celem będzie gromadzenie rzetelnych informacji na temat wielkości ruchu turystycznego, jego monitoring, zbieranie informacji na temat opinii i oczekiwań turystów, organizacja szkoleń w zakresie ruchu turystycznego, edukacja środowiskowa społeczeństwa. Podczas warsztatów szkoleniowych z udziałem eksperta duńskiego opracowano ankiety dotyczące badania ruchu turystycznego, które następnie rozesłano do większości podmiotów działających w sferze turystyki. Rozprowadzanie ankiet nastąpiło już podczas sezonu turystycznego, ponadto brak środków finansowych oraz brak możliwości organizacyjnych w zakresie ankietyzowania spowodowały że udało się ankietyzować tylko niewielką część turystów. Jednak uzyskane wyniki

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

przeprowadzonych badań i analiz dostarczyły wiele cennych informacji, które zostaną wykorzystane przy przygotowywaniu ofert turystycznych, planów rozwoju turystyki itp.

Badania rozpoczęte w ramach projektu miały charakter pilotażowy. Potrzeba ich wdrożenia w formie systemu jest niezaprzeczalna. Stałe i systematyczne monitorowanie ruchu turystycznego stanowi cenne źródło informacji, które mogą być podstawą do planowych działań na rzecz rozwoju zrównoważonego regionu

11. Pracownicy sekcji uczestniczyli w Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Metodycznej "Turystyka aktywna na obszarach chronionych" w Białymstoku. Program konferencji obejmował m.in. następujące tematy: Zagospodarowanie turystyczne obszarów chronionych a doświadczenia UE, Cele turystyki aktywnej na obszarach chronionych w Polsce i krajach UE, Oferta Polski w zakresie turystyki aktywnej dla różnych grup środowiskowych w krajach UE, ponadto omówiono uregulowania prawne dotyczące ochrony środowiska w UE.

12. Dnia 18.08.2001 roku pracownicy WPN wzięli udział w I Kiermaszu plażowym sztuki ludowej "U Jawora" w Gawrychrudzie.

13. Wigierski Park Narodowy wraz z PTTK jak co roku był współorganizatorem stałych imprez turystycznych:

XXXI Ogólnopolski Rajd Narciarski - Wędrówki Północy (29.01 – 5.02). Piękny krajobraz, surowy klimat i regionalna kuchnia przyciągnęła ok. 150 osób z całej Polski. Celem tej imprezy jest propagowanie turystyki kwalifikowanej, narciarstwa nizinnego, promocja atrakcyjnych turystycznie terenów Suwalszczyzny.

XI Ogólnopolski Wielodyscyplinowy Rajd po Wigierskim Parku Narodowym (13.06-16.06), w którym wzięło udział 185 osób z całej Polski. Głównym celem rajdu jest promocja turystyczna i poznanie piękna przyrody i walorów kulturowych Wigierskiego Parku Narodowego, propagowanie turystyki kwalifikowanej i upowszechnianie form aktywnego wypoczynku. Rajd przebiegał na 4 trasach. Największą popularnością cieszyła się trasa kajakowa. W splywie wzięło udział 95 osób. Czterodniowa trasa rowerowa wokół Wigier zgromadziła natomiast 24 uczestników. Dwudniowa trasa piesza (9 osób) prowadziła z Gawrychrudy do Starego Folwarku. Uczestnicy ostatniej jednodniowej trasy pieszej zwiedzali wystawę przyrodniczo-archeologiczno-etnograficzną w Krzywym, przeszli z przewodnikiem WPN ścieżkami przyrodniczymi Las i Suchary a następnie szlakiem dotarli do Starego Folwarku. Na zakończenie rajdu odbyło się ognisko z pieczeniem kiełbasek oraz liczne konkursy. Jeden z nich dotyczył wiedzy o WPN, który wygrała Magda Ułas z Suwałk.

Regaty żeglarskie: o Puchar Prezesa Oddziału PTTK - 110 osób, o Puchar Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego - 160 osób w dniu 15 sierpnia, o Błękitną Wstęgę Wigier - 180 osób. Trasa regat o "Puchar Dyrektora WPN" wynosiła w sumie 15km i wiodła z plaży ośrodka PTTK w Starym Folwarku dookoła wyspy Kamień i z powrotem. W regatach uczestniczyło 35 załóg: 11 w klasie omega drewniana, 9 omega plastikowa, 5 w klasie jachtów kabinowych. Regatom towarzyszył piknik obfitujący w wiele imprez (konkurs wiedzy, konkurs budowy zamku itp.).

"Szanty kałuża – spotkanie z piosenką żeglarską – 1500 osób.

11. Podobnie jak w minionych latach tak i 2001 roku Wigierski Park Narodowy brał czynny

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

udział lub przekazał komplety materiałów promocyjnych na targi turystyczne i wystawy.

Były to:

X Targi Turystyczne "Aktywne Wakacje" w Białymstoku w dniach 23-25 lutego

"ITB 2001" w Berlinie 3-7. marca,

"Salon des Vacances" w Brukseli,

VIII Międzynarodowe Targi Turystyczne w Katowicach "Glob" (5-8 kwietnia),

VII Warsaw Tours Travel 27-29 września,

Międzynarodowe Targ Turystyczne TOUR SALON w Poznaniu.

Jak się okazuje, targi turystyczne są dobrym sposobem zaprezentowania ofert turystycznych, promocji Parku i atrakcji turystycznych. Są także doskonałym miejscem wymiany doświadczeń, dyskusji na tematy związane z turystyką

Ponadto braliśmy udział w:

akcji promującej region Podlasia na festynie polsko niemieckim w dniu 8 lipca w Hanowerze, wystawie "Parki Narodowe w Polsce" zorganizowanej przez Biuro Edukacji i Komunikacji Społecznej Ministerstwa Środowiska przy współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Wystawa była eksponowana w maju w Szwecji Sztokholmie i Upssali oraz w innych krajach Unii Europejskich: Danii, Austrii i Hiszpanii, w wystawie "Parki Narodowe i Krajobrazowe woj. Podlaskiego", w Muzeum Przyrody w Drozdowie

12. Podobnie jak w latach ubiegłych Wigierski Park Narodowy podjął wiele starań w celu przekazania turystom jak najlepszej informacji o Parku, jego działalności, ofercie turystycznej i tak w 2001 roku promował się na własnej stronie internetowej (która przez turystów oceniana jest bardzo wysoko), w Komputerowym Systemie Informacji Turystycznej i Promocji Regionu i na kilku innych stronach internetowych promujących bazę noclegową, w folderze "Gmina Suwałki", w prezentacji multimedialnej województwa podlaskiego, Leśnym Przewodniku Turystycznym "Polskie Parki Narodowe" opracowanym przez Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy w Bedoniu, Podlaskim Informatorze Turystycznym - opracowanym przez Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, w magazynie turystycznym "Przyroda", gazetach i czasopismach: m.in. w "Rzeczypospolitej", "Życiu na gorąco" i innych.

13. W ramach promocji przekazaliśmy ogółem na targi turystyczne, imprezy turystyczne, biurom turystycznym, samorządom, współpracującymi z Parkiem parkom litewskim, francuskim i niemieckim, uczestnikom szkoleń i konferencji odbywających się w Parku, osobom zainteresowanym, szkołom podstawowym, średnim oraz studentom około:

- 30 albumów Wigierskiego Parku Narodowego
- 20 kaset z filmem o Wigierskim Parku Narodowym
- 50 folderów Wigierski Park Narodowy
- 200 przewodników po ścieżkach
- 50 map turystycznych
- 1000 plakatów
- 500 przewodników "Rowerem po Wigierskim Parku Narodowym"
- 1000 pakietów edukacyjnych

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

- po 200 nalepek, znaczków
- 3000 st. ulotek “Pokoje gościnne w Wigierskim Parku Narodowym” – (wersja polska i niemiecka)
- 1000 szt. ulotek “Ośrodek Edukacyjny WPN”
- 2000 szt. ulotek “ Wigierski Park Narodowy zaprasza”
- 500 szt. ulotek “ Poznaj Wigierski Park Narodowy ”
- 1000 szt. ulotek “ Aktywny wypoczynek w WPN”

19. Pojawiła się w Parku kolejna atrakcja turystyczna: Wigierska Kolejka Wąskotorowa. Trasa kolejki przebiega z Płociczna do Krusznika.
20. Udzielaliśmy informacji turystycznej zainteresowanym biurom turystycznym, punktom informacji turystycznym, osobom prywatnym na temat możliwości uprawiania turystyki w WPN.
21. Realizowaliśmy usługi recepcyjne bazy noclegowej własnej oraz prywatnej, znajdującej się w granicach Parku i otuliny. Na naszej stronie internetowej umieściliśmy adresy gospodarstw agroturystycznych i oferowane przez nich usługi, oferty pól namiotowych prywatnych zlokalizowanych w Parku, wypożyczalni sprzętu turystycznego i innych podmiotów turystycznych. Bardzo wielu kwaterodawców było z takiego przebiegu zdarzeń zadowolonych, gdyż tą drogą uzyskali wielu (często wszystkich) turystów, którzy odwiedzili ich kwaterę. Za tą usługę Park nie pobrał żadnej opłaty.
22. Wigierski Park Narodowy w oparciu o współpracę z miejscową ludnością przygotował nowe ulotki “Wigierski Park Narodowy zaprasza”, “Poznaj Wigierski Park Narodowy”, “Aktywna majówka 28.04- 6.05.2001 w WPN”, “Biesiady na szlakach Wigierskiego Parku Narodowego od maja do września”
23. Współpracowano z 23 studentami piszącymi prace magisterskie, inżynierskie, licencjackie w zakresie turystyki.

W październiku 2001 roku WPN został wyróżniony Dyplomem Ministra Gospodarki “za aktywny udział w pracach nad kreowaniem wizerunku i rozwojem polskiej turystyki , oraz osobiste zaangażowanie w podnoszenie jakości usług turystycznych”. Dyplom takiej samej treści otrzymała Elżbieta Szkiruć - Kierownik Sekcji Turystyki.

Zagrożenia wypełniania funkcji turystycznej

Dużym problemem podobnie jak i w latach ubiegłych są objawy wandalizmu, widoczne na ścieżkach przyrodniczych i szlakach turystycznych, gdzie zniszczono bądź skradziono tablice informacyjne, tak było między innymi na nowopowstałej ścieżce Jeziora, na której zniszczono wiele tablic jeszcze przed jej uroczystym otwarciem. W 2001 roku skradziono również tablicę informacyjną obszaru ochrony ścisłej “Kamionka” (oddz. 43b, format 120x80 cm). Usuwanie skutków "odpoczynku pseudoturystów" na terenie WPN pociąga ze sobą duże nakłady finansowe. Dla przykładu utrzymanie porządku na ścieżkach i szlakach, wywóz nieczystości i śmieci z parkingów w 2001 roku kosztowało Park ponad 25 tys. złotych.

4. INFORMATYKA

Zasoby

Obecnie w posiadaniu Wigierskiego Parku Narodowego znajduje się 45 komputerów (z czego dwa to komputery przenośne). 35 komputerów znajduje się w budynku głównym i 10 w leśniczówkach na terenie Parku. Oprócz tego WPN posiada również drukarki, skanery, plotery, projektor multimedialny oraz użytkuje 2 zestawy komputerowe w ramach programu informacji turystycznej. Właścicielem i administratorem zestawów jest Suwalska Izba Rolniczo Turystyczna. Szczegółowe dane dotyczące sprzętu komputerowego w WPN przedstawia załącznik 21.

Większość komputerów pracujących w Wigierskim Parku Narodowym działa pod kontrolą systemu operacyjnego Windows 98. Podstawowymi pakietami biurowymi są StarOffice 5.2 i MS Office Professional 7.0.

Na terenie budynku Dyrekcji Wigierskiego parku Narodowego uruchomiona jest sieć lokalna - LAN. Obecnie prawie wszystkie komputery są podłączone do sieci. Sieć LAN jest siecią serwerową, z serwerem pracującym pod kontrolą systemu operacyjnego Windows NT 3.51 Server. Jeden komputerów funkcjonuje jednocześnie jako stacja robocza i serwer dla stanowiska informacji turystycznej. Sieć LAN ma topologię gwiazdy. Sieć posiada 3 koncentratory (HUB) - 24 -portowy i 12 portowy firmy 3Com (linkBuilder FMS II) oraz 8 portowy HUB Genius GH4080 SE zainstalowany w księgowości.

Serwer jest komputerem klasy Pentium 133 MHz z 64 MB RAM i 18 GB pamięci dyskowej. Okresowo dokonywane są na płytach CD kopie zapasowe danych posiadanych przez pracowników.

Komputery pracujące w sieci LAN mają dostęp do internetu poprzez łącze dzierżawione obsługiwane przez urządzenia będące własnością dostawcy usług internetowych (firmę IDS SA).

Park posiada własną skrzynkę e-mail: wigry_pn@su.onet.pl. i stronę www.wigry.win.pl. W 2001 roku odwiedziło ją około 16 tysięcy osób.

W 2001 roku w WPN sprawami informatyki zajmowali się dwaj pracownicy:

- 1.Administrator sieci LAN - generalny nadzór nad siecią;
- 2.Specjalista ds. geodezyjno - informatycznych – pomoc użytkownikom sieci, zakupy sprzętu, wdrażanie GIS.

W 2001 roku dokonywano bieżących napraw posiadanego sprzętu. Przeprowadzono zakup 2 skanerów (Nikon 4000 i Microtek Scan Maker), plotera wielkoformatowego (Mutoch Falcon), zakup zrealizowano z pomocą finansową NFOŚiGW.

Wobec zagrożenia związanego z wirusami komputerowymi przenoszonymi pocztą elektroniczną pojawiła się konieczność zakupu nowej generacji programów antywirusowych.

System Informacji Geograficznej

W 2001 roku kontynuowano prace nad wdrażaniem Systemu Informacji Geograficznej, dotyczyły one w szczególności:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

- **usuwania pomyłek** na istniejących numerycznych mapach gospodarczych (opisy pododdziałów, przynależność linii oddziałowych do sąsiednich oddziałów, itp.); praca zaawansowana w 80%;
- **obróbki danych tabelarycznych** Biura Urządzania Lasu, dotyczących opisu taksacyjnego, umożliwiającej przyłączenie danych opisowych do obiektów geograficznych; praca zakończona;
- **budowa modelu bazy danych** dla polskich parków narodowych, w ramach polsko - duńskiego projektu o tej samej nazwie; praca zaawansowana w 50%, realizacja projektu zawieszona ze względu na brak środków finansowych;
- **bazy danych o właścicielach gruntów obcych**, konstrukcja bazy zrealizowana w 50%; ładowanie bazy danych zrealizowane w 50%;
- **przeniesienie danych graficznych o gruntach obcych** do właściwego oprogramowania GIS w WPN (MapInfo)
- **złożenie i ujednolicenie tonalne zdjęć lotniczych** do map turystyczno - poglądowych (COREL)

Obecne zastosowania GIS w WPN:

- wszechstronna analiza opisu taksacyjnego
- zestawienia długości dróg, szlaków, powierzchni dzierżaw;
- mapy tematyczne obszarów chronionych; turystyka;
- monitorowanie badań osadów na jeziorze Wigry

5. ANALIZA I OCENA DZIAŁALNOŚCI PRZYRODNICZEJ I OCHRONNEJ

5.1. Ochrona ścisła

Na terenie WPN znajdują się następujące strefy ochrony ścisłej:

Tabela 6 Zestawienie obszarów ochrony ścisłej na terenie WPN

Lp	Nazwa obszaru ochrony ścisłej	Położenie - oddział, pododdział wg Planu Ochrony WPN	Pow. w ha
1	2	4	5
1.	Wiatrołuża I	1c,d,f,g,i, 2b,d,i,j, 3b,c,g,k,m, 4 f,g,h	28,68
2.	Wiatrołuża II	5m,z,cx, 6d,h , 7 i,j,k, 8 l,m. 9ix, 14 g,h , 15 a,c, 16a, 17a,b , 18 a,b	20,58
3.	Wiatrołuża III	21b,j,k,l,p,r, 24f,x, 25a,b, 26a,b,f , 54k	14,99
4.	Maniówka	11d,f,g, 12b,c,f,l,n,o,y	6,89

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

5.	Wądołek I	40g,h	2,12
6.	Kamionka	43b,c,d,f,l,m,n, 61d,f,g,h,m, 77Aa,b,c,d,f, 78c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n	34,95
7.	Czarna Hańcza	86a,g,h,j,l,n,p, 87a,b, 98f,g,i,j,k,o, 98A cały, 99a,b,c,g,h,i,j,d, 110b,c,d,h,i,j,l,m, 111a,b,c,d,f,h,j,n,o,p. 121c,d,f, 122a,i,l,m.,n, 128 cały, 129a,b, 135h,j,k, 136c,d, 143 b,c, 144b,c, 179, 180, 181, 182	126,40
8.	Kompleks jezior Długie, Muliczne, Okrągłe	127h, 134f, 141a,b,f, 150cz, 194, 195, 196	150,83
9.	Suchar Wielki	147c,d, 157b, 193	14,81
10.	Jezioro Białe	192	101,50
11.	Suche Bagno	253b,f, 274c, 275a, 276a,b,c, 277g,h,i, 278c	40,07
12.	Parowy	233i, 266d,i,j, 267g,h,i,l, 285a,b, 301d,f,j	33,12
13.	Wierchstaw	360h,i, 361d,f,g,h,i,j, 370a,b,c,d,f,h	24,81
14.	Obszar ochrony ściślej	235g, 236a,b,c,d,f	23,62
		RAZEM	623,17

Tabela 7 Zestawienie powierzchni ochrony ścisłej według rodzajów użytków gruntowych [ha]

Wyszczególnienie	Powierzchnia	% powierzchni Parku
Lasy	283,03	1,88
Wody	253,52	1,68
Użytki ekologiczne	85,96	0,57
Rola	0,66	
Ogółem	623,17	4,13

5.2. Ochrona ścisła

Ochrona wód

W zakresie ochrony wód, w 2001 roku WPN zrealizował następujące zadania:

1. Wykonanie 2 budynków sanitarnych wraz z sieciami wodno - kanalizacyjnymi na polu namiotowym "Jastrzęby" (dotacje: Polsko – Szwajcarska Komisja Środków Złotowych, EkoFundusz, NFOŚiGW).

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

2. Budowa sieci wodno – kanalizacyjnej do miejsca edukacji „Dziupla” we wsi Krzywe (Dotacja NFOŚiGW)
3. wykonanie sanitariatów w budynku głównym miejsca edukacji „Dziupla” (Dotacja NFOŚiGW).

W 2001 Fundusz ISPA przyjął do dofinansowania przedsięwzięcie „Ochrona wód w zlewni jeziora Wigry - grupa projektów w zakresie kanalizacji sanitarnej, oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę”. Wniosek został opracowany wspólnie z Urzędem Miasta Suwałki oraz Stowarzyszeniem Gmin Wigry. Od 1999 roku trwały negocjacje i oczekiwanie na decyzję. O akceptacji wniosku zadecydował fakt istnienia parku narodowego. Dyrektor WPN wszedł w skład Komitetu Zarządzającego Programem ISPA (uchwała Zarządu miasta Suwałki z dnia 10.07.2001 r.). Zarząd Miasta Suwałki podpisał z Komisją Europejską memorandum finansowe, co skutkuje uruchomieniem procedury wdrożeniowej. Zatwierdzony projekt przewiduje kompleksowe rozwiązanie problemu kanalizacji i zaopatrzenia w wodę we wsiach położonych na północnym brzegu jeziora Wigry oraz miasta Suwałki. Są to wsie należące do gminy Suwałki: Krzywe, Leszczewek, Stary Folwark, Tartak, Cimochowizna. Ścieki będą odprowadzane do oczyszczalni ścieków w Suwałkach.

Ochrona powietrza

W tej dziedzinie WPN podejmował działania, mające na celu ograniczenie niskiej emisji spalin i wykorzystanie energii odnawialnej:

1. W 2001 r. zainstalowano pompę ciepła firmy Hibernatus w budynku dyrekcji WPN w Krzywem. Pompa o mocy 149 kW jest obecnie podstawowym źródłem ciepła w pomieszczeniach o łącznej powierzchni 1894 m². Ciepło pobierane jest z wody pobieranej z istniejącej studni, z głębokości od 22 do 40 m. Po wykorzystaniu woda odprowadzana jest do drugiej studni (do tej samej warstwy wodonośnej). Do podgrzewania ciepłej wody użytkowej zainstalowano kolektory słoneczne (o łącznej powierzchni 38 m²) wraz z zasobnikiem ciepłej wody (o pojemności 1500 l) (dotacja NFOŚiGW).
2. Wykonano cztery instalacje kolektorów słonecznych w osadach służbowych: Lipniak, Gawarzec, Mikołajewo-Budzisko, Maćkowa Ruda (siedziba obrębu). Każda instalacja składa się z kolektora o powierzchni 6 m², zespołu sterowniczo pompowego i zasobnika wody o pojemności 300 l. Instalacje te wykonane zostały w osadach, które dysponują pokojami gościnnymi i w których w okresie letnim następuje zwiększony pobór ciepłej wody. Już z doświadczeń jednego roku widać że nawet w okresie zimowym przy słonecznej pogodzie woda jest podgrzewana do kilkudziesięciu stopni, co ewidentnie wpływa na obniżenie zużycia energii elektrycznej (dotacja NFOŚiGW).
3. Zainstalowano 5 kotłów c.o. spalających drewno w osadach: Sobolewo I, Krusznik, Buda Ruska, Maćkowa Ruda (siedziba obrębu), Mikołajewo-Budzisko. Są to nowoczesne piece typu Vigas, każdy o mocy 25kW (dotacja NFOŚiGW).

Pełna informacja o wykorzystaniu energii odnawialnej w parku została zawarta w referacie Dyrektora WPN, wygłoszonym na międzynarodowej konferencji “Odnawialne źródła energii u progu XXI wieku, która odbyła się w dniach 10 – 11.12.2001 w Warszawie. Referat

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

nosi tytuł “Wykorzystanie energii odnawialnych w Wigierskim Parku Narodowym i zamierzenia edukacyjne w tym zakresie na najbliższe lata” i został opublikowany w katalogu konferencji.

Ochrona powierzchni ziemi

1. W 2001 roku WPN podejmował starania o znalezienie środków na unieszkodliwianie azbestu pochodzącego z eternitowych dachów. Szacuje się, że na terenie Parku jest ponad 8 tys. m² dachów krytych eternitem. Dotychczas starania nie przyniosły skutku.
2. Przygotowano wniosek do NFOŚiGW, o dofinansowanie przedsięwzięcia “Rekultywacja terenu i likwidacja starych składowisk odpadów”. Zadanie obejmujące likwidację 3 “dzikich” wysypisk śmieci zostało odrzucone .

5.4. Ochrona czynna ekosystemów leśnych

5.4.1. Ochrona lasu

W ramach ograniczania zagrożeń ze strony owadów – patogenów pierwotnych przeprowadzono prognozowanie ich występowania. Wykonano:

- (1) Obserwacje intensywności lotów brudnicy mniszki. Polegały na próbnym odłowach brudnicy mniszki w 53 szt. pułapek feromonowych, w których zastosowano feromon o nazwie Lymodor.
- (2) Jesienne poszukiwania szkodników sosny zimujących w glebie. Były to próbne poszukiwania owadów w ściółce. Zebrano materiał ze 163 powierzchni próbnych w stałych partiach kontrolnych.

Likwidację zagrożeń ze strony owadów – patogenów wtórnych realizowano poprzez ograniczanie i prognozowanie ich występowania. W celu ograniczenia występowania korników przeprowadzono następujące zabiegi:

- (3) wykładano drzewa pułapkowe, tzw. pułapki klasyczne - 24 sztuki. Wykorzystano w tym celu głównie wiatrołomy i wywroty oraz drzewa uszkodzone;
- (4) wykładano pułapki feromonowe - 267 sztuk. Zastosowano pułapki lejkowe - IBL3, ekranowe - IBL2Bis, rury Bohregarda. Do zwabienia chrząszczy wykorzystano feromon o nazwie Ipsodor;
- (5) wyszukiwano drzewa trocinkowe, w okresie zagrożenia przez kornika drukarza, od początku maja do końca sierpnia. Prowadzono także systematyczną kontrolę i czyszczenie wyłożonych pułapek. Zajmowało się tym 10 osób, które przepracowały łącznie 6508 godzin;
- (6) korowano zasiedlony surowiec drzewny, w ilości 54,9 m³,
- (7) zrębkowano gałęzie po usuniętych świerkach - 1585 rbh. Park dysponuje trzema rębakami, które są wykorzystywane do zrębkowania wszystkich pozostałości po zabiegach ochronnych, tym samym nie wykonuje się ich spalania.

W celu ograniczenia występowania huby korzeniowej w drzewostanach na gruntach

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

porolnych wykonano:

(8) smarowanie preparatem biologicznym PG na powierzchni 2,87 ha.

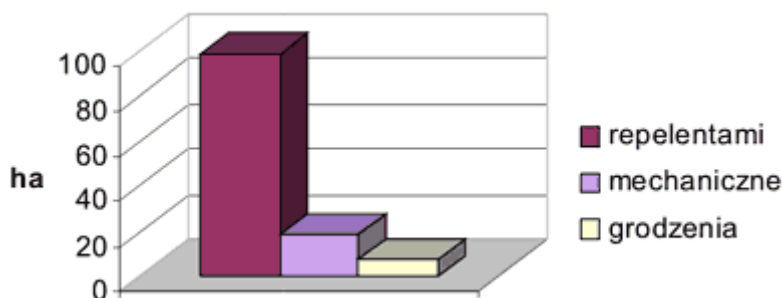
W dalszym ciągu była utrzymywana ścisła współpraca z Zespołem Ochrony Lasu w Olsztynie w zakresie oceny zagrożenia lasów WPN na podstawie przesłanych materiałów tj:

- ◆ wykazów posuszu oraz złomów i wywrotów pozyskanych i pozostawionych – stan na 30.09.2001 r.
- ◆ wyników i materiałów z próbnych poszukiwań szkodników sosny,
- ◆ wyników odłowów brudnicy mniszki na pułapki feromonowe,
- ◆ kwestionariusza występowania abiotycznych czynników szkodotwórczych,
- ◆ na zaproszenie Parku, dnia 8.01.2001 r odbyła się lustracja części drzewostanów przez 2 pracowników ZOL. Wyniki oceny stwierdzają jednoznacznie, że w drzewostanach Parku nie występuje zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych i wtórnych oraz czynników abiotycznych.

Następnym ważnym elementem ochrony lasu było w 2001 roku ograniczanie szkód wyrządzanych w drzewostanach przez duże ssaki roślinożerne. Zadanie to realizowano zabezpieczając uprawy przed szkodami, zwiększając bazę żerową zwierzyny oraz prowadząc jej redukcję. W tym celu wykonano:

- (9) mechaniczne zabezpieczanie upraw na powierzchni ok. 18 ha. Zastosowano osłony indywidualne (Db i inne liściaste) – 6,8 tys. szt. , zakładano osłonki spiralne i kolce (Św, So) w ilości 38,4 tys. szt. oraz zdjęto 49,6 tys. osłonek na pow. ok. 19,8 ha;
- (10) zabezpieczanie upraw repelentem o nazwie Arborol Al na powierzchni 98,12 ha (plan 97,3 ha). Na 1 ha powierzchni smarowano ok. 1,5-2 tys. sadzonek.
- (11) wykonano nowe ogrodzenia siatką o wys. 2 m – 3600 mb, na pow. 6,87 ha upraw. Naprawiano także stare ogrodzenia (260 rbh) i uszkodzone tuby osłaniające sadzonki.
- (12) Uprawiano 4,33 ha poletek zaporowych (owies, żyto, proso). Poletka wykorzystano w celu zatrzymania zwierzyny w okresie nasilonych szkód w uprawach rolnych.

Zakup materiałów oraz koszty robocizny i usług w zakresie ochrony lasu zostały sfinansowane (podobnie jak w roku poprzednim) ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Ryc. 1. Zabezpieczanie upraw przed zwierzyną

5.4.2. Redukcja zwierząt podlegających regulacji ilościowej

Podobnie jak w latach poprzednich, w roku 2001 obowiązywały zasady i wytyczne w sprawie redukcji niektórych gatunków fauny na terenie Wigierskiego Parku Narodowego określone w Zarządzeniu Nr 29 Dyrektora Parku z 1995 roku.

W związku z potrzebą ochrony upraw, młodników i naturalnych odnowień przed zgryzaniem oraz ograniczeniem szkód w uprawach rolnych wyrządzanych przez zwierzynę, w oparciu o wymienione Zarządzenie oraz Zasady gospodarowania populacją jeleniowatych na terenie Puszczy Augustowskiej, zaplanowano na rok 2001 redukcję populacji zwierzyny grubej na terenie Wigierskiego Parku Narodowego w ilości 111 szt. w tym 29 jeleni, 32 sarny i 50 dzików. Zredukowano łącznie 70 szt. co stanowi 63 % założonego planu, w tym jelenie – 15 szt. (51,7%), sarny – 19 szt. (59,4%) i dziki 36 szt. (72%). Szczegółowa analiza redukcji przedstawiona została w załączniku nr 11 i 11A.

W lutym 2001 r. Park przystąpił do akcji, będącej wspólną inicjatywą Zakładu Badania Ssaków PAN w Białowieży oraz Lasów Państwowych, mającej na celu określenie obecnego zasięgu występowania oraz stanu liczebności dużych drapieżników w latach 2001-2002. W tym celu przeprowadzono w lutym w dwóch terminach inwentaryzację wilków, której wynikiem było stwierdzenie obecności jednego wilka w Obwodzie Ochronnym Lipowe (oddz. 371-372). Tropy wilków i ślady ich obecności (3 szt.) obserwowano również poza wyznaczonymi dniami inwentaryzacji w Obwodzie Ochronnym Krusznik (oddz. 254-255, 276, 262).

W tym samym czasie przeprowadzono inwentaryzację zwierzyny metodą liczenia tropień na transektach – tzw. „karpacką”. Wyznaczono transekty – przejezdne drogi leśne i zatarto na nich w wyznaczonym dniu napotkane tropy zwierząt. W kolejnych dniach notowano świeże tropy na śniegu każdorazowo je zacierając. Miejsce tropów rejestrowano przy pomocy licznika samochodowego.

Akcję inwentaryzacji zwierzyny przeprowadzono na terenie całej Puszczy Augustowskiej w tym samym czasie. Wyniki liczenia tropień zostały opracowane przez prof. dr hab. Bogusława Bobka z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (przedstawiono je w załączniku nr 11c – w kol. „stan na 31 marca 2001 r.”)

Podobnie jak co roku, od kwietnia do września, komisja składająca się z pracowników terenowych Parku szacowała szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w uprawach i płonach rolnych. Powierzchnia zredukowana szkód w porównaniu do roku poprzedniego nieznacznie zmniejszyła się i wyniosła 30,68 ha. Największe szkody wyrządziły jelenie i dziki w uprawach zbóż (20,12 ha pow. zred.) oraz dziki na łąkach i pastwiskach (6,11 ha pow. zred.). Powierzchnia zredukowana uszkodzonych upraw ziemniaków była niewielka (4,31 ha), ale wartość wypłaconych odszkodowań w tej pozycji była najwyższa (16.338 zł). Łączna kwota odszkodowań wyniosła 33.667 zł (plan – 35.000 zł).

W ramach zabezpieczenia pól przed szkodami wyrządzanymi przez zwierzynę dokonano wymiany starego płotu z żerdzi - biegnącego wzdłuż ściany lasu i pól wsi Maćkowa Ruda i Wysoki Most - na płot z siatki o łącznej długości 2585 mb. Materiały i wykonanie płotu sfinansował Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W maju oszacowano szkody wyrządzone przez zwierzynę w uprawach i młodnikach.

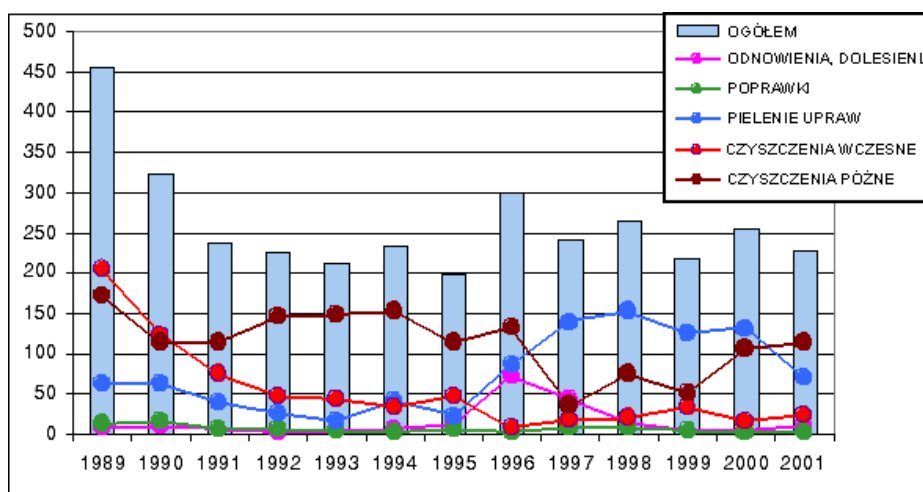
ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Łącznie uszkodzenia wystąpiły na pow. 115,7 ha, w tym w uprawach - na pow. 73,85 ha, a w młodnikach - na pow. 41,85 ha.

5.4.3. Hodowla lasu

W roku 2001 wykonano następujące zabiegi ochronne z zakresu hodowli lasu (zał. nr 8):

1. odnowienia, dolesienia luk i przerzedzeń □ 8,99 ha - 100 % powierzchni planowanej,
2. poprawki i uzupełnienia □ 1,65 ha - 101 % powierzchni planowanej,
3. wyprzedzające przygotowanie gleby pod odnowienia w roku 2001 □ 4,07 - 109 % powierzchni planowanej,
4. pielęgnowanie gleby, niszczenie chwastów na uprawach □ 69,92 ha - 101 % powierzchni planowanej,
5. czyszczenia wczesne □ 22,53 ha - 100 % powierzchni planowanej,
6. czyszczenia późne □ 112,97 ha - 100 % powierzchni planowanej,
7. melioracyjne przygotowanie powierzchni □ 7,04 ha - 121 % powierzchni planowanej.

Ryc. 2. Analiza wykonania prac z zakresu hodowli lasu w latach 1989 - 2001 [ha]

Analiza wykonania prac z zakresu hodowli lasu w latach 1989 - 2001 [ha]

Tabela 8 Wykonanie powierzchniowe prac z zakresu hodowli lasu w 2001 roku

Obwód Ochronny	Dolesienia luk i przerzedzeń	Przyg. gleby pod odnow.	Poprawki i uzupełnienia	Pielenie upraw	Czyszczenia wczesne	Czyszczenia późne	Melioracje
Lipniak	0,6	0,12	0,04	1,21		13,66	0,50
Krzywe	0,3		0,32	3,71	0,59	4,29	1,45
Leszczewek	1,74	2,65	0,21	18,39	0,80	4,16	2,65

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Gawarzec	1,64	1,15	0,40	28,18	7,05	22,02	2,29
Słupie	3,95	0,15	0,10	15,37	5,78	3,24	0,15
Powały	0,15		0,08	0,86	5	7,30	
Krusznik	0,3				1,50		
Lipowe				0,50		15,08	
Mikołaje wo	0,2				1,81	27,16	
Wysoki Most	0,1		0,50	1,70		16,06	
RAZEM	8,99	4,07	1,65	69,92	22,53	112,97	7,04

Tabela 9 Wykorzystanie materiału sadzeniowego w 2001 roku

Gatunek	Ilość w tys. sztuk
So 2/0	5,05
Św 1,5/1,5	30
Św 2/2	0,5
Dbisz 3/0	23,1
Lp 2/2	6,05
Kl 2/1	1,17
Gb 3/0	2
Gb 1/1	1
Gb 1/2	1
Gb 2/1	0,62

Sadzonki zakupiono w Nadleśnictwie Suwałki. Zgodnie z leśną regionalizacją dla nasion i sadzonek w Polsce WPN wykorzystuje materiał sadzeniowy pochodzenia z mikr. 204.

Tabela 10. Wykorzystanie materiału sadzeniowego w latach 1990 - 2001

Rok	Odnowienia, poprawki i uzupełnienia, dolesienia [ha]	Liczba sadzonek w tys. sztuk
1990	27	206

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

1991	21	108
1992	8	40
1993	7,5	42
1994	14,5	42
1995	18,5	105
1996	73	477
1997	51,4	356
1998	21,6	137
1999	7,03	47
2000	5,39	32
2001	10,64	70

Prowadzony co roku zbiór nasion w obrębie parku daje możliwość produkcji sadzonek rodzimego pochodzenia. W roku 2001 zebrano następujące ilości nasion:

Tabela 11 Zestawienie zbioru nasion w roku 2001 [kg]

Obwód Ochronny	Db	Kl	Lp	Głóg	Kalina	Trzmielina
Lipniak	100	3				4
Krzywe	98			0,4		
Leszczewek	43		0,3			
Gawarzec	225	2				
Słupie	105	2		2,2		
Powały	100					
Krusznik	87		3			
Lipowe	103	1,3	2,2	2,3		
Mikołajewo	125		1,1	2		
Wysoki Most	78	1,5	2		5	0,2
RAZEM	1064/750 po spławieniu	9,8	8,6	6,9	5	4,2

Nasiona przekazano na szkółkę Nadleśnictwa Suwałki

Wniosek szczegółowy z hodowli lasu (analizując całościowo) w roku 2001 wykonano w 105 %. Zwiększenie prac na niektórych pozycjach, które głównie dotyczyło to melioracyjnego przygotowania powierzchni do odnowienia, nie wpłynęło na koszty całkowite hodowli lasu, gdyż przeprowadzony przetarg na prace z zagospodarowania lasu spowodował ograniczenie wydatków w stosunku do kosztów planowanych.

5.4.4. Pozyskanie i sprzedaż drewna

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Pozyskanie drewna w ramach cięć pielęgnacyjnych i przebudowy w 2001 roku związane było z kontynuacją prac porządkowych mających na celu utrzymanie dobrego stanu sanitarnego lasów Wigierskiego Parku Narodowego oraz realizacją cięć pielęgnacyjnych przewidzianych - zgodnie z zatwierdzonym Planem Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego - do realizacji w początkowym i środkowym okresie I-go 10-lecia.

W analizowanym okresie pozyskano ogółem 13,68 tys. m³ surowca drzewnego, z czego 13,18 tys. m³ to grubizna. Źródłem jej pozyskania były cięcia pielęgnacyjne - 7,06 tys. m³, co stanowi 53% ogólnej masy, oraz surowiec średnio i wielkowymiarowy pozyskany w ramach cięć sanitarnych w ilości 6,13 tys. m³, tj. 47%.

Rozmiar pozyskania w ramach cięć sanitarnych wynikał z konieczności usuwania drzew zasiedlonych przez szkodniki wtórne (2,30 tys.m³) oraz uszkodzonych na skutek silnie wiejących wiatrów (3,52 tys. m³). Szczególnie te ostatnie przyczyniły się do zwiększenia pozyskania w stosunku do przyjętego planu o 6%, tj. 730 m³.

W wyniku przeprowadzonych prac związanych z porządkowaniem stanu sanitarnego lasu, podobnie jak w latach ubiegłych, część martwych drzew nie stanowiących zagrożenia dla ekosystemu leśnego pozostawiono na pniu. Liczbę zarejestrowanych drzew w poszczególnych obwodach ochronnych przedstawia tabela:

Tabela 12 Zarejestrowany i pozostawiony na pniu posusz jałowy (stan na 31.12.01r)

Obwód Ochronny	sosna	świerk	liściaste	razem
LIPNIAK	26	2	4	32
KRZYWE	17	19	11	47
LESZCZEWEK	21	9	4	34
GAWARZEC	11	0	4	15
SŁUPIE	35	4	1	40
POWAŁY	5	1	2	8
KRUSZNIK	5	2	0	7
LIPOWE	33	9	8	50
MIKOŁAJEWO	39	8	7	54
WYSOKI MOST	27	4	0	31
RAZEM WPN	219	58	41	318

W analizowanym okresie wykonano w całości planowany masowy i powierzchniowy rozmiar zabiegów ochronnych ZO1, ZO2, ZO3. W ramach pielęgnacji na łącznej powierzchni 295,86ha pozyskano ogółem 7,06tys.m³ drewna, w tym 5,46 tys.m³ grubizny iglastej i 1,60 tys.m³ liściastej.

STRUKTURA POZYSKANIA GRUBIZNY WEDŁUG GATUNKÓW

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

•sosna	- 8,68 tys.m ³
•świerk	- 2,61 tys.m ³
•brzoza	- 1,51 tys.m ³
•pozostałe liściaste	- 0,38 tys.m ³
RAZEM:	- 13,18 tys.m³

STRUKTURA POZYSKANIA GRUBIZNY WEDŁUG SORTYMENTÓW

•WO (drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia)	- 3,19 tys. m ³
•S2 (drewno średniowymiarowe, stosowe użytkowe)	- 7,51 tys. m ³
•S4 (drewno opałowe)	- 2,27 tys. m ³
•inne	- 0,21 tys. m ³
RAZEM:	- 13,18 tys. m³

SPRZEDAŻ DREWNA

W 2001 roku sprzedano ogółem 13666 m³ drewna. Szczegółowo strukturę sprzedaży według sortymentów przedstawia tabela „Sprzedaż drewna” - załącznik nr 10a do analizy.

Pozostający niesprzedany zapas drewna na koniec analizowanego roku wyniósł ogółem 84m³, z czego:

• S1o (drewno średniowymiarowe, dłużycowe, ogólnego przeznaczenia)	1 m ³
• S2a (drewno średniowymiarowe, stosowe użytkowe)	2 m ³
• S4 (drewno opałowe)	5 m ³
• WO(drewno wielkowymiarowe ogólnego przeznaczenia)	76 m ³

5.4.5. Ochrona przeciwpożarowa

1. Charakterystyka zagrożeń występujących w WPN.

Obszary leśne Wigierskiego Parku Narodowego zakwalifikowano do II kategorii zagrożenia pożarowego. Najbardziej zagrożone pożarami są drzewostany w południowej części parku. Występują tu siedliska borowe, z dominującymi drzewostanami sosnowymi.

Duży wpływ na zagrożenie pożarowe w parku ma dostępność drzewostanów dla ludności, co spowodowane jest gęstą siecią dróg gminnych i lokalnych oraz bliskością gruntów prywatnych. Połowa granicy leśnej WPN przylega do lasów obcej własności a pozostała część

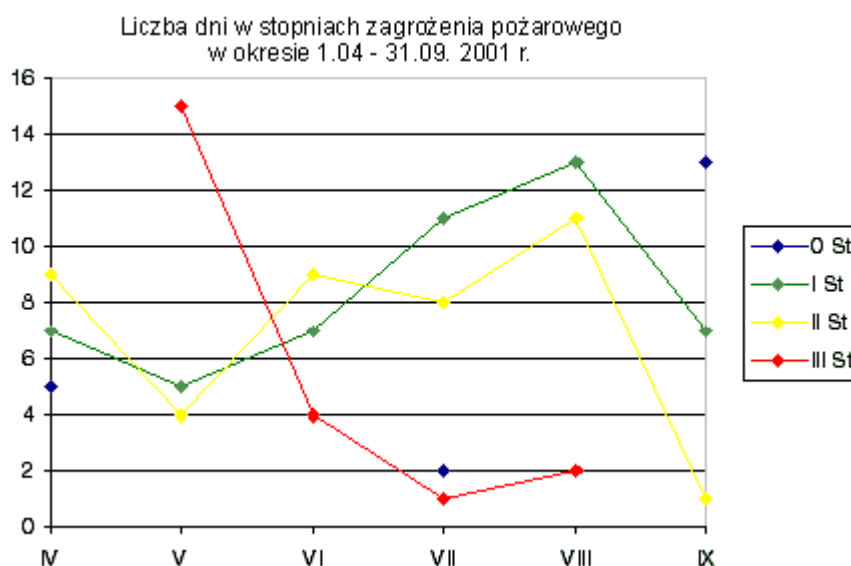
ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

tej granicy do, innych niż w zarządzie WPN, terenów otwartych.

Najczęstszą przyczyną pożarów, które wystąpiły na terenie parku w okresie ostatniego pięciolecia było umyślne podpalenie lub zaproszenie ognia niedopałkiem.

Rok 2001 był jednym z bezpieczniejszych pod względem zagrożenia pożarowego. Warunki pogodowe, jakie panowały w okresie akcji bezpośredniej, zmniejszyły ryzyko powstania i rozprzestrzeniania się pożarów. Częste deszcze i duża wilgotność powietrza powodowały, iż w sezonie palności przeważały dni o zerowym i małym zagrożeniu pożarowym. Najniebezpieczniejszym miesiącem pod względem zagrożenia pożarowego był maj, w którym odnotowano 15 dni o wilgotności ściółki poniżej 15%.

Układ stopni zagrożenia pożarowego w okresie akcji bezpośredniej w rozbiciu na miesiące przedstawia poniższy wykres:

Ryc. 3. Liczba dni zagrożenia pożarowego w okresie 1.04.-31.09.2001 r.

2. Posiadane siły i środki będące w gotowości do podejmowania działań.

System ochrony przeciwpożarowej w Wigierskim Parku Narodowym funkcjonował w 2001 roku w oparciu o następujące elementy:

- prognozowanie zagrożenia pożarowego obszarów leśnych,
- obserwacja terenu,
- łączność alarmowa,
- zagospodarowanie przeciwpożarowe terenu (punkty czerpania wody, drogi pożarowe, pasy przeciwpożarowe - izolacyjne, bazy sprzętu przeciwpożarowego),
- informacja i edukacja w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- działania zmierzające do naturalnego uodpornienia drzewostanów na wypadek powstania pożarów przestrzennych (zabiegi hodowlane).

W roku 2001 przygotowanych było 25 punktów czerpania wody z czego 15 punktów spełniało wymogi instrukcyjne dla ciężkich samochodów straży pożarnej, pozostałe mogły być

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

wykorzystywane przez lekkie samochody terenowe wyposażone w motopompę.

Na terenie WPN funkcjonowały dwa rodzaje baz sprzętu przeciwpożarowego:

- bazy zasadnicze wyposażone w: przyczepkę, agregaty gaśnicze, gaśnice, piłę łańcuchową, siekiery, łopaty, szpadle, hydronetki i wiadra, w bazie zasadniczej w Krzywem dyżurował samochód gaśniczy wyposażony w wysokociśnieniowy agregat gaśniczy i motopompę pływającą, zakupiony w ramach dotacji NFOŚiGW.

- bazy podstawowe wyposażone w: przyczepkę, gaśnice, piłę łańcuchową, łopaty, szpadle, siekiery.

3. Realizowane zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej

a) realizacja zadań bieżących w roku 2001:

- ×aktualizacja "Sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru" - uzgodnienia z Komendantami PSP,
- ×uczestniczenie w opracowywaniu "katalogów zagrożeń" dla obszaru Powiatu Sejneńskiego i analiz stanu ochrony przeciwpożarowej,
- ×przeprowadzono czynności kontrolno-rozpoznawcze pod kątem przestrzegania przepisów przeciwpożarowych (coroczna kontrola prowadzona przez PSP),
- ×uczestniczenie w opracowaniu "Strategii rozwoju ochrony ekosystemów parków narodowych, położonych w obszarze województwa podlaskiego, w aspekcie zapewnienia optymalnych warunków operacyjno-technicznego przygotowania do likwidacji pożarów i innych miejscowych zagrożeń" oraz projektu pt.: "Poprawa efektywności działań ratowniczych w aspekcie ograniczenia zniszczeń ekosystemów w parkach narodowych, spowodowanych pożarami i innymi miejscowymi zagrożeniami".

b) wykonanie wniosku szczegółowego z ochrony przeciwpożarowej:

- ×konserwowano 33 km pasów izolacyjnych,
- ×na bieżąco konserwowano sprzęt przeciwpożarowy i punkty czerpania wody,
- ×porządkowano pobocza dróg pod względem ochrony przeciwpożarowej na powierzchni 115 ha,
- ×powiększono 15 km prześwitów dróg,
- ×przeprowadzono konserwację sprzętu rrl: 38 sztuk radiotelefonów bazowych i przewoźnych

4. Odbyte szkolenia i ćwiczenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej

- ×Przed rozpoczęciem okresu zagrożenia pożarowego przeprowadzono naradę szkoleniową dla Służby Parku. Omówiono zadania do wykonania w roku bieżącym oraz przeprowadzono szkolenie z zasad przeciwpożarowego zabezpieczania lasów.
- ×10 osób wzięło udział w szkoleniu zorganizowanym przez Urząd Gminy w Nowince oraz PSP w Augustowie na temat "Profilaktyka pożarowa na terenie obszarów leśnych przed i w trakcie sezonu palności".

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

×1 osoba wzięła udział w naradzie szkoleniowo-roboczej, przedmiotem której były zagadnienia związane z ochroną przeciwpożarową lasów na terenie powiatu augustowskiego (narada zorganizowana przez KP PSP Augustów)

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

5. Dane statystyczne występowania pożarów oraz poniesionych strat

Tabela 13 Pożary na terenie WPN w latach 1996-2001

Lp.	Charakter pożaru	Pow. w [ha]	Przyczyna pożaru	Wielkość strat [zł]
1996	pokrywy gleby	0,01	nieznana	bez strat
	pokrywy gleby	0,01	niedopałek	bez strat
1997	pokrywy gleby	0,05	nieznana	bez strat
	pokrywy gleby - ściółkowy	0,15	prawdopodobnie niedopałek	bez strat
1998	pokrywy gleby - ściółkowy	2,00	podpalenie	bez strat
1999	pożar budynku (stodoła drewniana)	-	podpalenie	szac. 15000,00
	pokrywy gleby - ściółkowy	0,02	podpalenie	200,00
	pokrywy gleby - ściółkowy, obszar leśny	0,05	zaproszenie ognia niedopałkiem	szac. 500,00
2000	podpowierzchniowy, obszar leśny	0,01	podpalenie	szac. 200,00
	trzcina, ściółkowy, obszar leśny	180 m - brzeg jeziora, 0,18 ha	podpalenie	bez strat
	pokrywy gleby - ściółkowy, obszar leśny	0,45	zaproszenie ognia niedopałkiem	2351,52
2001	trzcina, pokrywy gleby (trawy) - brzeg jeziora Wigry	3 ha (1 ha WPN, 2 ha wł. prywat.)	zaproszenie ognia niedopałkiem	bez strat

6. Główne zadania na rok 2002

- 1) Organizacja i powołanie Służby Ochrony Przeciwożarowej Parku (SOPP) w oparciu o zmodernizowaną bazę zasadniczą w Dyrekcji WPN,
- 2) Współpraca ze Strażą Pożarną w zakresie dysponowania sprzętem ochrony przeciwpożarowej,
- 3) Współpraca ze Strażą Pożarną w zakresie tworzenia wspólnych projektów modernizacji sprzętu ochrony przeciwpożarowej - pomoc WPN w zakresie zdobywania środków na cele ochrony przeciwpożarowej,

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

4) Współpraca z jednostkami Lasów Państwowych i PSP w zakresie łączności i prewencji,

5) Realizacja zadań bieżących w zakresie ochrony przeciwpożarowej zgodnie z rocznym wnioskiem szczegółowym.

5.4.6. Ochrona czynna nieleśnych ekosystemów lądowych

Całkowita powierzchnia nieleśna Parku wynosi 2714,09 ha – w tym 2139,80 ha to grunty prywatne, 482,43 ha to grunty Skarbu Państwa w zarządzie Parku, a 93,07 ha w innym zarządzie. W 2001 r. wykupiono 1,22 ha gruntów nieleśnych (Ł-0,61 ha, N – 0,04 ha, Lz – 0,57 ha)

Podział gruntów nieleśnych w zarządzie Parku według kategorii użytkowania przedstawia się następująco:

grunty orne	-	174,46 ha
łąki	-	48,76 ha
pastwiska	-	49,42 ha
nieużytki	-	199,96 ha (w tym bagna- 194 ha)
tereny pozostałe	-	9,41 ha

Zgodnie z Planem Ochrony w ramach ochrony czynnej stabilizującej w 2001 roku wykonano zabiegi polegające na :

- koszeniu łąk na pow. 5,40 ha wraz z usuwaniem pokosu poza powierzchnię,
- usuwaniu samosiewu brzozy, olchy oraz krzewów na terenach bagiennych o pow. 7,42 ha .

Celem tych zabiegów jest utrzymanie obecnie istniejących zbiorowisk roślinnych oraz przeciwdziałanie i opóźnienie sukcesji.

Grunty rolne o pow. 127,86 ha (47%) są użytkowane rolniczo:

- przez pracowników WPN w formie deputatów - 50,88 ha
- przez miejscowych rolników na podstawie umów dzierżawnych - 61,57 ha
- na potrzeby Parku - 15,41 ha : 4,33 ha wykorzystano na poletka zaporowe (owies, żyto, proso) w celu zatrzymania zwierzyny w okresie nasilonych szkód w uprawach rolnych oraz 11,08 ha jako zespoły upraw rolnych pod zasiewy owsa i żyta w celu utrzymania gruntów w odpowiedniej kulturze , zapewnienia materiału siewnego na poletka zaporowe, ograniczenia postępowania sukcesji roślinności drzewiastej i krzewów.

W 2001 roku WPN podejmował starania o włączenie obszarów rolnych parku do pilotażowego programu rolno-środowiskowego w ramach programu SAPARD. Istnieją duże szanse na zakończenie starań powodzeniem. Działania w tej sprawie będą kontynuowane w 2002 roku.

5.4.7. Ochrona czynna ekosystemów wodnych

Czynna ochrona ekosystemów wodnych polegała przede wszystkim na biomanipulacji

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

populacjami ryb. Ochronę ichtiofauny wykonywano w jeziorach: Wigry, Pierty, Leszczewek, Omułówek, Postaw, Mulaczysko, Krusznik, o łącznej powierzchni 2442,6 ha. Zabiegi ochronne realizowano poprzez:

I. zarybienia wybranych wód:

1. gatunkami zagrożonymi skutkami eutrofizacji (sielawa i sieja)
2. rybami drapieżnymi (szczupak, sum) w celu zwiększania ich liczebności i wzmacniania w ten sposób efektów biomanipulacji.

II. odłowy rybacko-wędkarskie:

1. odłowy regulacyjne

- a) ryb o krótkim cyklu życiowym, w celu zapobiegania wtórnemu zanieczyszczeniu jezior przez snące ryby (sielawa).
- b) ryb karpiowatych, w celu kontrolowania ich liczebności na odpowiednio niskim poziomie (płoć, leszcz).
- c) odłowy ryb migrujących poza obszar WPN (węgorz).

2. odłowy w celu pozyskania tarlaków do wychowu materiału zarybieniowego (sielawy, siei i szczupaka).

3. Odłowy wędkarskie.

III. zwalczanie przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom z zakresu ochrony przyrody.

IV. obserwację stanu zdrowotnego ryb (ewentualne śnięcia, w tym przyczyny środowiskowe - przyduchy, populacyjne - epizoocje)

I. ZARYBIENIA

W 2001 r. dokonano zarybień następujących jezior: Wigry, Pierty, Leszczewek, Krusznik, Omułówek, Mulaczysko. Łącznie zarybiono 2426,8 ha wód. Ilości materiału zarybieniowego z podziałem na gatunki i ich sortymenty wielkościowe wprowadzone do wybranych wód parku zawarte są w załączniku nr 13.

Wpuszczony do jezior parku materiał zarybieniowy sielawy, siei oraz szczupaka pochodził z parkowej wylęgarni. Z własnych tarlaków wyhodowano 25 040 000 szt. wylęgu sielawy, 3 930 000 szt. wylęgu siei, 1 380 000 szt. wylęgu szczupaka.

Ponadto, w ramach wykonywanych usług wylęgarniczych, z których korzystało w sezonie 2000/2001 8 podmiotów, uzyskano dodatkowo 5 120 000 szt. wylęgu sielawy, 45 000 szt. wylęgu siei oraz 2 180 000 szt. wylęgu szczupaka. Za wykonaną inkubację WPN przejął 2 280 000 szt. wylęgu sielawy oraz 1 090 000 szt. wylęgu szczupaka.

W 2001 r. prowadzono produkcję materiału zarybieniowego suma (narybek jesienny). Łącznie uzyskano 6260 szt. narybku (126,4 kg.), który przeznaczono na zarybienia własne oraz sprzedaż (40 kg. narybku zakupił m. in. Narwiański Park Narodowy).

II. ODŁOWY

1. **Odłowy regulacyjne** wykonywano w 3 jeziorach (Wigry, Leszczewek, Postaw) o łącznej powierzchni 2155,3 ha. Do odłowów użyto rybackiego sprzętu ciągnionego (przywłoka), biernego oplatającego (wontony sielawowe, siejowe), biernego klatkowego (żaki, kozaki, mieroże, przestawa węgorzowa). Ogółem odłowiono 24 169 kg. ryb. Dane dotyczące

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

struktury odłowów w poszczególnych jeziorach zawarte są w załączniku nr 13.

2. Odłowy tarlaków. W kwietniu przeprowadzono w jez. Wigry odłowy tarlaków szczupaka a w listopadzie i grudniu odłowy tarlaków sielawy i siei. Odłowiono i pozyskano następujące ilości tarlaków (w kg) i zapłodnionej ikry (w litrach):

szczupaka – 807/37,5

sielawy – 2812,5/253,25

siei – 234,5/45,75

Wyhodowany z ikry narybek szczupaka został już wpuszczony do jezior, ikra sielawy i siei jest inkubowana w parkowej wylęgarni ryb a wylęganie narybku nastąpi na przełomie marca i kwietnia 2002 r.

3. Odłowy wędkarskie. W 2001 roku sprzedano następujące ilości poszczególnych kategorii licencji wędkarskich:

- licencje roczne - 51
- licencje półroczne - 522
- licencje miesięczne - 132
- licencje dwutygodniowe - 135
- licencje tygodniowe - 421
- licencje dzienne - 3000

RAZEM – 4261

Wędkarze odłowili w przybliżeniu 20 000 kg ryb, z czego najwięcej płoci, leszcza i okonia, przy nieznacznym udziale szczupaka oraz lina.

Na wodach WPN bytuje liczna populacja kormorana czarnego, średnio od 800 do 1500 tys. sztuk w okresie od czerwca do października. W tym okresie kormorany odławiają ok. 30 ton ryb różnego gatunku i jest to ilość istotnie rzutująca na stan ichtiofauny w jeziorach WPN.

III. OCHRONA WÓD PRZED KŁUSOWNICTWEM

Pracownicy wydzielonego wodnego obwodu ochronnego Wigry patrolowali wody parku, w celu zwalczania przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom dotyczącym ochrony przyrody. W ich trakcie pouczano wędkarzy w zakresie przestrzegania regulaminu wędkarskiego, kilkakrotnie podjęto z wody nielegalny sprzęt rybacki. Główne działania w tym zakresie prowadziła straż WPN co zostało opisane w rozdziale 5.10.

IV. STAN ZDROWOTNY, ŚNIĘCIA.

W 2001 roku w okresie 27.08-02.09 wystąpiło w jeziorze Wigry (zatoka Wigierki) punktowe śnięcie sielawy i siei, spowodowane niską koncentracją tlenu w hypolimnionie. Na powierzchnię wody wypłynęło w tym okresie ok. 500 kg ryb, z czego ok. 90 % stanowiła sielawa, resztę sieja.

V. INNA DZIAŁALNOŚĆ

Wspólnie z Instytutem Rybactwa Śródlądowego oraz Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim kontynuowano w jeziorze Wigry badania nad efektywnością uzupełniania populacji

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

sielawy przez rozród naturalny oraz zarybienia wylęgiem. W tym celu przeprowadzono masowe znakowanie wylęgu sielawy alizaryną red (8 900 000 szt.), którym zarybiono jez. Wigry. Wykonywano także odłowy kontrolne sielawy w celu zebrania odpowiedniej próby ryb do badań. Wstępne wyniki wskazują na istnienie w jeziorze Wigry efektywnego rozrodu naturalnego sielawy. Uzyskane wyniki są intrygujące ale nie pozwalają na wyciąganie daleko idących wniosków. Celowym jest kontynuowanie badań. W tym celu przygotowujący jest wspólnie z Instytutem Rybactwa Śródlądowego grant do KBN.

5.4.8. Ochrona fauny

Dążąc do zapewnienia właściwych warunków lęgowych dla wielu gatunków ptaków zwracano szczególną uwagę na ochronę drzew dziuplastych oraz pozostawiano 318 drzew posuszu jałowego, który został zinwentaryzowany i opisany w dokumentacji Parku. Od 1997 roku, w lasach WPN pozostawiono 2115 martwych drzew stojących. Strukturę gatunkową oraz liczbę pozostawionych drzew przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 Ewidencja posuszu jałowego pozostawionego na pniu do naturalnego rozkładu w latach 1997-2001

rok	sosna	świerk	liściaste	razem
1997	189	190	42	421
1998	181	83	40	304
1999	288	99	56	443
2000	393	143	93	629
2001	219	58	41	318
r-m. 1997-2001	1270	573	272	2115

Późną jesienią oczyszczono 900 szt. starych skrzynek lęgowych dla ptaków. Powieszono również 85 nowych budek lęgowych (typu A – 40; typu B – 45). Budki zostały rozlokowane w 3 obwodach ochronnych: Mikołajewo (20), Lipowe (50), Słupie (15).

Prowadzono dokarmianie ptaków zimą. Zakupiono 200 kg karmy (mieszanki tłuszczowej w kubkach). Wymienione zadania zostały sfinansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Kontynuowana była w 2001 roku ochrona miejsc lęgowych ptactwa wodnego na jeziorze Wigry, poprzez zakaz uprawiania wszystkich form turystyki wodnej w następujących strefach i terminach:

- 1.Brzeg i pas wody o szerokości 20 m od skraju roślinności wynurzonej, na odcinku od ujścia rzeki Czarna Hańcza w Zatoce Hańczańskiej do półwyspu Łysocha – przez cały rok.
- 2.Wszystkie trzciniowiska – przez cały rok,
- 3.Pas wody o szerokości 20 m, licząc od skraju roślinności wynurzonej, wokół wysp: Ordów, Ostrów, Krowa i dalej wzdłuż południowego brzegu do cypla we wsi Zakąty; także wokół

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

wysp Brzozowych i wyspy Kamień – od zejścia lodów do 15 czerwca.
4. Całe jezioro Wigry w terminie 1 listopada do 31 maja.

W 2001 roku, w wolerze w Maćkowej Rudzie zapewniono opiekę rannym w wypadkach losowych zwierzętom. Zestawienie tych zwierząt przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15 Ewidencja zwierząt przetrzymywanych w wolerze w Maćkowej Rudzie

Gatunek	Historia / data przyjęcia	Przeprowadzone zabiegi	Uwagi
Łabędź niemy	3.01.2001r. Osłabiony ptak przekazany przez pana Butkiewicza z Jasionowa	Opieka Marka Barszczewskiego	10.01.2001r. Wypuszczony przez Marka Barszczewskiego na rzece Czarna Hańcza
Łabędź niemy	22.01.2001r.	Ptak przetrzymywany w wolerze. Opieka weterynaryjna E. Borejszo – zaszyte zranione skrzydła.	31.01.2001 Ptak wypuszczony przez Marka Barszczewskiego na rzekę Czarną Hańczę
Łabędź niemy	27.01.2001r. Bardzo osłabiony ptak przekazany przez Straż Pożarną w Suwałkach	Opieka Marka Barszczewskiego	30.01.2001. Ptak padł
Zająca szaraki	2 zajęcia znalezione w sierpniu 2000 roku przez Wojciech Lustrynowicza, zam. Suwałki, ul. Kowalskiego 11/8. Tel. [0-87] 565-50-02. Miejsce znalezienia: wieś Jałowo k/Gulbieniszek.	Od momentu znalezienia do 12.03.2001r zwierzętami opiekował się pan Wojciech Lustrynowicz. Zajęcie przekazano na woliere 12.03.2001r.	Zajęcia wypuszczone na polach Maćkowej Rudy 25.04.2001r.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Kawka	27.03.2001r. Ptak znaleziony przez Józefa Klimko, zam. ul. Kościuszki 92, Suwałki	Kawka znaleziona na schodach budynku mieszkalnego przy ul. Kościuszki 92. Przekazana na woliere	Ptak wypuszczony 29.03.2001r.
Czapla siwa	10.06.01 Ptak przekazany przez leśniczego Marka Jeromina	Czapla przekazana na woliere	Ptak padł 11.06.01r.
Czapla siwa	12.06.2001r. Ptak przywieziony przez N-czego Zbigniewa Bielawskiego	Ptak przekazany do N-ctwa przez kierowcę TIR-a	Ptak wypuszczony przez Marka Barszczewskiego na rz. Czarna Hańcza dn.16.06.01
Jaskółka oknówka	Młody osobnik przekazany 14.06.01r.	Opieka Marka Barszczewskiego	Ptak wypuszczony 25.06.01r.
Bocian biały	Ptak przywieziony 31.07.01 przez Józefa Iwaszewskiego z Rudziszki 7 (tel. 0606228792)	Bocian przetrzymywany na woliere w Maćkowej Rudzie. P. Ewa Borejszo opatrzyła złamane skrzydło.	Ptak przewieziony do ZOO w Białymstoku 9.11.01r.
Bocian biały	Ptak przywieziony przez Straż Parku dn. 16.08.01r do Marka Barszczewskiego	Bocian przetrzymywany na woliere. Złamane skrzydło.	Ptak przewieziony do ZOO w Białymstoku 9.11.01r.
Bocian biały	Ptak przekazany dn. 16.08.01r przez pracownika Izby Wytrzeźwień z ul. Sportowej w Suwałkach	Bocian przetrzymywany na woliere.	Ptak padł 17.08.01r.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Lelek kozodój	Ptaka przekazany przez leśniczego Zdzisława Zaborowskiego 20.08.01r.	Uszkodzenie prawej nogi. Opieka weterynaryjna p. Borejszo	Ptaka wypuszczony na wolność 27.08.01r.
Wodnik	Młody osobnik przywieziony przez mieszkankę Suwałk 21.08.01r.	Ptaka w dobrej kondycji	Ptaka wypuszczony na wolność 28.08.01r.
Myszołów zwyczajny	Ptaka przekazany do dyrekcji Parku 10.10.2001r.	Złamane skrzydło. Pomoc weterynaryjna p. Ewy Borejszo, ptaka przekazany na woliere	Ptaka przewiezony do ZOO w Białymstoku 9.11.01r.
Łabędź niemy	Zgłoszony przez Ryszarda Wodeckiego, zam. Żłobin 7, gm. Krasnopol dn. 16.10.2001r.	Ptaka przewiezony do woliery	Ptaka wypuszczony na wolność 20.10.01 na rzekę Czarną Hańczę
Łabędź niemy	Zgłoszony przez p. Chomicza z miejscowości Krzywe 22.11.2001r.	Dorosły osobnik w dobrej kondycji	Ptaka wypuszczony 3.12.2001 na rzekę Czarną Hańczę
Łabędź niemy	Zgłoszony przez p. Zubrzyckiego z wsi Osinki 27.11.01r.	Młody osobnik wyczerpany z głodu	Ptaka padł 28.11.2001r.
Łabędź niemy	Zgłoszony przez mieszkańca Wsi Osinki 27.11.01r.	Młody osobnik w dobrej kondycji	Ptaka wypuszczony 5.12.2001 na rzekę Czarną Hańczę
Kruk	Zgłoszony 9.12.2001r. przez Barbarę Jabłońską zam. Suwałki, ul. Wylotowa 4/2 tel. 565-73-24.	E. Borejszo amputowała skrzydło	Ptaka padł 06.01.2002r.

5.4.9. Zagospodarowanie przestrzenne

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

W zakresie spraw związanych z elementami zagospodarowania terenów Parku, w 2001 roku rozpatrzono 135 spraw (48 z nich dotyczyło otuliny Parku). Przedmiotem opiniowania były w szczególności następujące sprawy:

1. Pomosty - 16 przypadków opiniowania budowy i remontów, 8 z nich opiniowano pozytywnie (w tym trzy w otulinie). Opinie negatywne parku dotyczyły samowolnej budowy lub remontów pomostów zlokalizowanych na jeziorach WPN.

2. Zabudowa zagrodowa (rolnicza) w tym:

-utworzenie siedliska; Do WPN dotarło 14 podań o utworzenie nowego siedliska, 7 na terenie parku i 7 w otulinie. Pozytywnie zaopiniowano 11 złożonych propozycji lokalizacji zagród rolniczych. Negatywne opinie (trzy na terenie WPN), dotyczące utworzenia siedliska na terenie parku wynikały z niezgodności ich przyszłych lokalizacji z lokalnymi planami zagospodarowania przestrzennego. W wyniku zaskarżenia przez Park, do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Suwałkach, decyzji gminnych o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, dotyczących założenia siedliska, dwie sprawy skierowane są do NSA, jedna została zakończona odmową wydania warunków na zabudowę. Szczególnym przypadkiem jest sprawa utworzenia siedliska we wsi Czerwony Krzyż na działce będącej własnością Pana Juliusza Janasa (toczy się od kilku lat). W sprawie możliwości zabudowy ww. działki rolniczej zostały wydane wyroki NSA i Sądu Najwyższego. Na etapie opiniowania projektu Park, uwzględniając zapisy obowiązującego jeszcze planu ochrony wydał negatywne postanowienie w sprawie zabudowy, utrzymane przez Ministra Środowiska.

-budynki gospodarcze (budowa, modernizacja i adaptacja do innych celów np. agroturystyki); Rozpatrzono 13 spraw dotyczących budynków gospodarczych (w tym 4 budynków zlokalizowanych w otulinie parku). Wszystkie opinie o budowie bądź remontach czy modernizacji budynków gospodarczych były pozytywne. Nie zakończona jest sprawa Pana Antoniego Wróbla, który dokonał remontu stodoły, zmieniając jej funkcję na letniskową. Po decyzji NSA (ze stycznia 2000 r) akta sprawy przesłane zostały od Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego (w marcu 2000 r). W kwietniu odbyła się wizja lokalna na terenie działki i został wyznaczony termin rozpatrzenia sprawy. Ustalony termin rozpatrzenia sprawy był przesuwany siedem razy. Podlaski Urząd Wojewódzki wydał w marcu 2001 roku decyzję, w której udzielił Panu A. Wróblowi pozwolenia na remont kapitalny stodoły na działce 3/15 we wsi Czerwony Krzyż. Wyremontowany obiekt jest wykorzystywany letniskowo i WPN zgłosił (w lipcu 2001 roku) fakt niewłaściwego użytkowania "stodoły" do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Sejnach. Dotąd postępowanie nie zostało zakończone. Jednocześnie Pan A. Wróbel wystąpił do Starostwa Powiatu Sejneńskiego z projektem budowy komina w "stodole". Postępowanie w tej sprawie trwa.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

-**budowa domów mieszkalnych**; Rozpatrzono i zaopiniowano 23 sprawy - (w tym dotyczących obiektów w otulinie parku 16). Pozytywnie zaopiniowano 22 sprawy. Opinie negatywne, dla wydanych przez gminę warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, wynikały z niezgodności wydanej decyzji z lokalnym planem zagospodarowania. Nadal utrzymuje się tendencja skupiająca działania inwestycyjne w rejonie wsi Nowa Wieś, Okuniowiec, Mała Huta i Krzywe, leżących o otulinie parku.

3. Zabudowa letniskowa – rozpatrzono i zaopiniowano 10 spraw (w tym 4 w otulinie), dotyczących zabudowy letniskowej. Pozytywnie zaopiniowano 9. Wszystkie opinie dotyczące obiektów przewidzianych do zlokalizowania w otulinie parku były pozytywne.

4. Zmiany sposobu użytkowania gruntu. W sprawie zniszczenia szaty roślinnej, samowolnego wykonania wielkich obiektów hydrotechnicznych oraz zniszczenia miejsc bytowania bobrów na Półwyspie Wigierskim, w strefie ochronnej jeziora Wigry (po wyroku NSA) prowadzone jest postępowanie administracyjne w organach I instancji. Postępowanie administracyjne i sprawa w Sądzie Rejonowym o zniszczenie powierzchni gleby, karczowanie drzew i krzewów wzdłuż linii brzegowej, zmianę sposobu użytkowania gruntu i zniszczenia miejsc bytowania bobra nie zostały jeszcze zakończone. W Sądzie Rejonowym w Augustowie wszczęto postępowanie dotyczące zniszczenia szaty roślinnej, zmiany ukształtowania terenu i naruszenia linii brzegowej jeziora Wigry na działce we wsi Bryzgiel (postępowanie nie jest jeszcze zakończone).

5. Gospodarka wodno-ściekowa w miejscowościach leżących w granicach parku. W 2001 roku kontynuowano działania zmierzające do skanalizowania wszystkich miejscowości leżących na terenie Parku i otuliny. W grudniu 2001 roku został zatwierdzony projekt realizacyjny i wydana została decyzja pozwolenie na budowę kolektora obejmującego wsie położone w granicach parku w gminie Suwałki, odprowadzającego ścieki do oczyszczalni ścieków.

Wigierski Park Narodowy opiniował również inne zamierzenia inwestycyjne i działania polegające na:

1. modernizowaniu istniejących linii energetycznych napowietrznych;
2. lokalizacji telefonicznych połączeń kablowych;
3. budowie przyłączy wodociągowych;
4. budowie obiektów służących obsłudze istniejących pól namiotowych;
5. budowie i remontach ogrodzeń;
6. modernizacji istniejących obiektów obsługi ruchu turystycznego;

5.4.10. Ochrona wartości kulturowych

W ramach ochrony wartości kulturowych w 2001 roku realizowano następujące zadania:

1. Konkurs „Ocalić od zapomnienia”

Jedną z prób upowszechnienia dawnej kultury materialnej było zorganizowanie konkursu „Ocalić od zapomnienia”. W czasie trwania konkursu były zbierane różnorakie przedmioty reprezentujące minioną już kulturę materialną z okolic jeziora Wigry. Przedmioty te ofiarowali życzliwi ludzie żyjący w okolicach jeziora Wigry. Cele konkursu były wielorakie, jednak najważniejszy koncentrował się na poszerzeniu wiedzy społeczeństwa o dziedzictwie przyrodniczym i kulturowym okolic jeziora Wigry. Zmiany społeczne i kulturowe powodują zanikanie technologii i wychodzenie z użytku przedmiotów domowych, rolniczych, rzemieślniczych stworzonych ręką ludzką, z miejscowych rodzimych surowców: gliny, drewna, łyka czy też półproduktów, takich jak: len, konopie.

Zgromadzono cenne eksponaty, które utraciły już swoje użytkowe znaczenie. Ekspozycja pokazuje jak szybko niedawna jeszcze terazniejszość staje się przeszłością. Wigierski Park Narodowy zaapelował do wszystkich którym zachowanie wartości kulturowych regionu jest bliskie, aby wzięli udział w konkursie gromadzenia zabytków kultury materialnej Suwalszczyzny. Konkurs polegał na dostarczaniu tychże zabytków do dyrekcji WPN i spotkał się z dużym zainteresowaniem.

Zgromadzono 539 eksponatów. Były to:

- przedmioty codziennego użytku (np. żelazka, garnki żeliwne, pralki, tary, kijanki, balie, kołowrotki, butelki, beczułki, makatki)
- narzędzia używane w gospodarstwie i otoczeniu (żarna, cepy, kowadła, koryta, bryczki, stare sanie, widły drewniane, kosy, sierpy, cebrzyki, masielnice itp.)
- stroje i wyroby ludowe
- sprzęty wyposażenia domów (stare kufry, krzesła, stoły, półki itp.)
- wyposażenie warsztatów rzemieślniczych (kowadła, cęgi, kieraty); przedmioty stosowane do wypieku sękaczy
- przedmioty używane przy hodowli zwierząt (koryta, kamienne poidła itp.)

Laureatami Konkursu konkursu zostali

w kategorii na najaktywniejszego uczestnika:

Barbara Maliszewska, Henryka Jurkun, Zofia Miszkiel, Janina Huszcza, Tadeusz Świacki, Andrzej Maliszewski, Anna Maliszewska, Zofia Tarasiewicz, Beata Koncewicz

w kategorii na najcenniejszy eksponat:

Wojciech Kamiński (narzuty wełniane z 1905r.), Helena Aneszko (krosno i narzędzia obróbki lnu), Zofia Miszkiel (szlabanek, warsztat stolarski), Czesław Nieszczerzewski (młockarnia z wczesnych lat powojennych), Andrzej Maliszewski (stare maszyny rolnicze), Małgorzata Kowalewska (uprząż i dowód tożsamości konia z 1947r.), Janina Świacka (zestaw narzędzi do pieczenia chleba: łopata, kosiory, łachańka), Jerzy Bąbik (strug drewniany, piła stolarska), Wiesława Malinowska (tragi i uprząż konna), Marek Jeromin (lewarek budowlany – pocz. XX w., sikawka pszczelarska), Zofia Tarasiewicz (maszyna do szycia "Pffaf", samowar z Tuły)

Przyznano również nagrodę specjalną **Zdzisławowi Zaborowskiemu** za nakręcenie i

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

zmontowanie filmu edukacyjnego pt. „Kręcánica” o ginącej umiejętności wyrobu – kręcenia bata z dębowego drewna.

Przyznano także 20 dodatkowych wyróżnień osobom, które ofiarowały Parkowi dużą liczbę ciekawych eksponatów.

Fundatorem części nagród był Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Zebrane eksponaty są prezentowane na stałej wystawie, urządzonej w budynku gospodarczym osady Obwodu Ochronnego Krzywe. Do wystawy został przygotowany informator autorstwa Elżbiety Szkiruc i Macieja Ambrosiewicza.

2. Warsztaty sztuki ludowej i rzemiosła

Wigierski Park Narodowy od kilku lat prowadzi działania ukierunkowane na zachowanie ginących zawodów i umiejętności, powszechnych w każdej wsi suwalskiej jeszcze do początku lat 70. XX. Ludowe rzemiosło artystyczne niemal całkowicie zanikło w okolicach jeziora Wigry. Zachowało się też niewiele zabytków w terenie. Tradycyjne drewniane domy z bogatym zdobnictwem zastępują „uniwersalne stylistycznie” murowane budynki. Przydrożne lub nadrzeczne kapliczki, będące wyrazem nie tylko kultu religijnego, ale również miejscowej ludowej estetyki również znikają pod wpływem nieuchronnego czasu.

Restytucja zanikających umiejętności jest równie ważna jak zbieranie starych, zabytkowych przedmiotów. Wigierski Park Narodowy wspólnie z Regionalnym Domem Kultury i Sztuki w Suwałkach postanowił przeprowadzić warsztaty rzeźby w drewnie. WPN i ROKiS podpisali stosowne porozumienie. Od początku października 2001 r. rozpoczęliśmy realizację programu ratowania dawnych rzemiosł i rękodzieła. W pierwszym etapie tego programu chcemy upowszechnić umiejętność rzeźbienia w drewnie ptaków. Te warsztaty rzeźbiarskie prowadzi znany artysta ludowy Antoni Kurzyn ze wsi Krzywe.

W kolejnym etapie warsztatów (koniec listopada 2001 r.) uczestnicy warsztatów uczyli się rzeźby figuratywnej. Zajęcia będą kontynuowane w 2002 roku. Zamierzamy na zakończenie warsztatów zaproponować uczestnikom wyrzeźbienie figurek świętych, które mogłyby być umieszczone we wspomnianych kapliczkach.

3. Zbieranie materiałów o tradycyjnym budownictwie ludowym na terenie WPN

W ramach tego zadania wykonano:

- pomiary dwóch osad leśnych (Wasilczyki i Wiatrołuża),
- rejestrację fotograficzną wybranych obiektów z terenu WPN i jego otuliny.

4. Kwerenda archiwalna dotycząca materiałów z zasobów Archiwum Państwowego w Suwałkach i Wydziału Geodezji Starostwa Powiatowego w Sejnach.

W toku kwerendy szukano materiałów dotyczących:

- struktury własnościowej nieruchomości przed 1945 rokiem,

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

- przywilejów przysługującym wsiom wigierskim.

5.4.11. Analiza stanu BHP

1. Struktura zatrudnienia:

przeciętna liczba zatrudnionych	94 osoby
gospodarstwo pomocnicze	28 osób
kobiety	8 osób
młodociani	0
budżet	66 osób
kobiety	18 osób
młodociani	0

2. Wypadki przy pracy:

W 2001 roku miał miejsce 1 wypadek przy pracy. W dniu 28 grudnia 2001 roku wypadkowi przy pracy uległa Pani Elżbieta Sadkowska-Szkiurć zatrudniona w Wigierskim Parku Narodowym na stanowisku Kierownika Sekcji Turystyki (budżet).

Okoliczności wypadku: poszkodowana w dniu 28.12.2001 roku o godz. 13:00 wyszła z budynku Dyrekcji WPN w kierunku zakładowego parkingu, z zamiarem wyjazdu do Suwałk na umówione spotkanie w sprawach służbowych (z przedstawicielem Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego). Idąc chodnikiem poślizgnęła się na oblodzonym śniegu i przewróciła. Upadając uderzyła o wystający spod śniegu krawężnik. W wyniku zdarzenia złamaniu uległo jedno żebro.

Łączna liczba dni zwolnienia lekarskiego z tytułu wypadku przy pracy wyniosła 32. Dokumentacja powypadkowa przekazana została do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych celem skierowania na komisję orzekającą o ewentualnym, procentowym uszczerbku na zdrowiu.

W porównaniu z rokiem ubiegłym znacznie spadły wskaźniki ciężkości i częstotliwości wypadków przy pracy:

Tabela 16 Wskaźniki ciężkości i częstotliwości wypadków w latach 2000 i 2001 (gospodarstwo pomocnicze)

ROK	wskaźnik ciężkości wypadków	Wskaźnik częstotliwości wypadków
2000 rok	68	32,25
2001 rok	0	0

Tabela 17 Wskaźniki ciężkości i częstotliwości wypadków w latach 2000 i 2001 (budżet)

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

ROK	wskaźnik ciężkości wypadków	Wskaźnik częstotliwości wypadków
2000 rok	80	15,15
2001 rok	32	15,15

3. Choroby zawodowe:

W 2001 roku stwierdzono 7 przypadków chorób zawodowych (borelioza stawowa). Stwierdzenie chorób było następstwem przeprowadzonych przez Park w dniu 6 czerwca 2001 roku badań profilaktycznych. W trakcie badań u 22 spośród 67 osób stwierdzono obecność przeciwciał mogących wskazywać na występowanie boreliozy. Trwają badania kliniczne wszystkich pracowników, u których wykryto przeciwciała.

Zmiany klimatyczne znacznie wydłużające aktywność owadów oraz bardzo liczne występowanie kleszczy w naszym regionie, wpływa na duże prawdopodobieństwo wystąpienia boreliozy jako choroby zawodowej u pracowników WPN. Brak skutecznej profilaktyki powoduje konieczność ponoszenia wysokich kosztów odszkodowań wypłacanych przez zakład. W analizowanym okresie - w miesiącu grudniu - w stosunku do 4 pracowników stwierdzono 10-o procentowy, stały uszczerbek na zdrowiu. Zostaną im wypłacone z tego tytułu jednorazowe odszkodowania w 2002 roku.

Park ma duże osiągnięcia w profilaktycznym przeciwdziałaniu przed inną chorobą roznoszoną przez kleszcze - zapaleniem opon mózgowych. Systematyczne szczepienia ochronne pozwoliły uniknąć występowania tej choroby u pracowników w przeciągu ostatnich 10 lat.

4. Zagrożenia czynnikami szkodliwymi stan na 31.12.2001r.:

W Wigierskim Parku Narodowym, ze względu na specyfikę prowadzonej działalności występują następujące zagrożenia czynnikami niebezpiecznymi dla zdrowia:

- stały kontakt z wodą (5 osób) - rybacy jeziorowi
- monitory ekranowe (27 osób) - stanowiska wyposażone w komputery
- odczynniki chemiczne i trucizny (2 osoby) - pracownicy laboratorium
- zagrożenie chorobami przenoszonymi przez kleszcze - pracownicy terenowi, pracownicy nadzoru inżynierskiego, pracownicy Ośrodka Edukacji Środowiskowej, pracownicy Pracowni Naukowo - Badawczej.

W stosunku do roku ubiegłego zlikwidowano zagrożenia i uciążliwości związane z pracą drwali - motorniczych. Nie występują obecnie: hałas, wibracja oraz ciężkie prace leśne powodujące duży wydatek energetyczny. Zakończono również prowadzenie badań kontrolnych pilarek, których używali robotnicy. Osoby dotychczas zatrudnione na stanowisku drwała przeszły do sektora prywatnego. W chwili obecnej świadczą usługi leśne zarówno dla Wigierskiego Parku Narodowego, jak i okolicznych jednostek Lasów Państwowych.

5. Kontrole:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

W analizowanym okresie przeprowadzona została jedna kontrola przez jednostkę zewnętrzną: Krajowy Zarząd Parków Narodowych w Warszawie. Efektem kontroli było wystąpienie nakazujące dostosowanie składu wydawanych posiłków profilaktycznych do obowiązujących przepisów. WPN zobowiązał się do usunięcia nieprawidłowości i dostosowania posiłków do obowiązujących w tym zakresie norm.

6. Profilaktyka:

W związku z istniejącymi zagrożeniami pracowników ze strony ww. czynników szkodliwych i niebezpiecznych, w Wigierskim Parku Narodowym prowadzone były następujące działania profilaktyczne w celu ograniczenia stopnia zagrożenia:

- wydawanie posiłków profilaktycznych pracownikom uprawnionym do ich otrzymywania,
- dostarczanie napojów chłodzących w okresie letnim oraz napojów ciepłych w okresie zimowym (pracownicy przygotowują posiłki i ciepłe napoje we własnym zakresie z dostarczonych przez zakład produktów)
- wydawanie wg bieżących potrzeb odzieży ochronnej i roboczej oraz obuwia roboczego w oparciu o przyjęte Zarządzeniem nr 11/97 Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego z dnia 11.06.1997 roku normy przydziału odzieży ochronnej i roboczej dla poszczególnych stanowisk.
- wydawanie pracownikom środków czystości w oparciu o Zarządzenie nr 17/97 Dyrektora WPN z dnia 19.09.1997 roku
- prowadzenie badań lekarskich
- prowadzenie szkoleń z zakresu bhp
- prowadzenie kontroli w terenie w ramach przeglądu stanowisk pracy
- bieżące omawianie zagadnień z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy na posiedzeniach Komisji ds. bhp w Wigierskim Parku Narodowym
- przeprowadzane są szczepienia profilaktyczne przeciwko pokleszczowemu zapaleniu opon mózgowych. W 2001 roku zaszczepiono 66 pracowników WPN.

Plan zamierzeń w zakresie poprawy stanu bhp na 2002 rok:

1. Planowana jest instalacja w budynku Dyrekcji urządzenia klimatyzacyjnego, które znacznie poprawiłoby warunki pracy w pomieszczeniach biurowych zlokalizowanych na poddaszu. Warunkiem założenia instalacji jest wygospodarowanie odpowiednich środków finansowych na ten cel.
2. W związku z wejściem w życie rozporządzenia w sprawie umundurowania pracowników parków narodowych zmieniony zostanie katalog norm przydziału odzieży roboczej i ochronnej pracowników administracji.
3. Kontynuowane będą w 2002 roku przez pracodawcę i pracownika służby bhp w WPN czynności wynikające z obowiązujących przepisów kodeksu pracy.

5.4.12. Ochrona przed szkodnictwem

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Głównym zagrożeniem dla substancji przyrodniczej i mienia Wigierskiego Parku Narodowego oraz jego prawidłowej działalności są przestępstwa i wykroczenia polegające głównie na :

- zaborze mienia (kradzież drewna ze sztabli lub jego wyręb i kradzież),
- kłusownictwie rybackim (nielegalne połowy sieciami, prądem elektrycznym, połów wędką bez ważnej licencji),
- "dzikiej turystyce" i biwakowaniu w miejscach niedozwolonych,
- kłusownictwie zwierzyny łownej (wnykarstwo).

W celu ochrony Wigierskiego Parku Narodowego przed szkodnictwem, na jego terenie działa Straż Parku w obsadzie 7 osób. Straż Parku dysponuje 3 samochodami terenowymi Łada NIVA. Samochody te wyposażone są w radiotelefony przewoźne. Ponadto Straż Parku posiada łódź motorową oraz łódź wiosłową, przystosowaną do pływania z przyczepnym silnikiem zaburtowym. Celem uzyskania szybkich połączeń z Policją, Strażą Pożarną i Pogotowiem Ratunkowym Straż Parku wyposażona została w telefony komórkowe.

Do zadań Straży Parku Narodowego należy:

- ochrona mienia (drzewostanów Parku, zwierzyny i ichtiofauny), przez zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie kradzieży drewna i kłusownictwa,
- utrzymywanie ustalonego porządku oraz kontrola przestrzegania prawa i przepisów porządkowych na terenie Parku,
- informowanie o nieprawidłowościach z zakresu ochrony krajobrazu, w formie pisemnych meldunków składanych Dyrektorowi Parku,
- ochrona przeciwpożarowa Parku przez patrolowanie o zwiększonej częstotliwości obszarów leśnych w okresie zagrożenia przeciwpożarowego,
- udział w wypełnianiu obowiązków z zakresu edukacji i informacji turystycznej.

W 2001 roku funkcjonariusze Straży Parku przeszli szkolenie doskonalące w zakresie obrony cywilnej oraz zapoznani zostali z instrukcją alarmową w sprawie postępowania w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia faktu podłożenia ładunku wybuchowego w obiekcie.

W dniach 3 – 9 października, strażnik Adam Januszewicz uczestniczył w szkoleniu w Parku Narodowym Peak (Anglia). Szkolenie miało na celu zaprezentowanie funkcjonowania straży w angielskich parkach narodowych.

Dotychczasowe działanie Straży Parku jest prawidłowe i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa, co potwierdziły wewnętrzne kontrole dokumentacji prowadzonej przez funkcjonariuszy Straży Parku, jak również kontrole odbywanych patroli w dnie powszednie, świąteczne oraz ustawowo wolne od pracy.

Opracowywane miesięczne plany pracy Straży Parku w zakresie ochrony mienia, zakładają penetrację całego obszaru Wigierskiego Parku Narodowego. Są to patrole samochodowe i piesze oraz patrole łodzią motorową lub wiosłową po akwenach i ciekach wodnych WPN, ze szczególnym uwzględnieniem newralgicznych miejsc w różnych porach doby i roku.

W wyniku tych działań znaleziono i podjęto głównie z jeziora Wigry:

- 107 szt. sieci zastawionych przez kłusowników (wontonów),
- 10 szt sieci typu "ganta",

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

- 14 szt. żaków,
- 8 szt. sznurów na węgorze,
- 13 szt. wędek żywcowych - samołówek (okres zimy),
 - Ponadto ujęto na gorącym uczynku kłusowników:
- łowiącego w jeziorze rezerwatowym spod lodu na "żywca",
- łowiącego siecią typu "ganta" – 1 osobę,
- łowiącego wędką w okresie ochronnym – 1 osobę.

W miesiącach letnich (od czerwca do sierpnia) w weekendy regularnie miały miejsce wspólne patrole z Policją. W ramach współpracy z Policją (Komenda Miejska Policji w Suwałkach, Komendy Powiatowe w Augustowie i Sejnach), funkcjonariusze Straży Parku odbyli wspólnie z funkcjonariuszami z tych Komend 33 patrole. W trakcie tych patroli:

- ujawniono 56 wykroczeń,
- nałożono 7 mandatów karnych,
- pouczone 112 osób,
- wylegitymowano 178 osób,
- przeprowadzono 2 interwencje,
- skontrolowano 35 miejsc wypoczynku (miejsca biwakowych i kąpielisk),
- skontrolowano 17 jednostek pływających i 50 wędkarzy.

Współdziałanie Straży Parku z Policją polegało na wspólnych patrolach zmotoryzowanych i pieszych po drogach, szlakach turystycznych i terenie WPN oraz łodzią motorową po jeziorze Wigry. Patrole po lądzie odbywały się w szczególności w miejscach zbiorowego wypoczynku, tj. w miejscowościach: Gawrych Ruda, Stary Folwark, Bryzgiel, Wigry, Czerwony Krzyż, Rosochaty Róg, Krusznik i Krzywe. Celem tych wspólnych służb było zapobieganie kradzieżom drewna, kłusownictwu, oraz zapobieganie naruszeniom przepisów dotyczących ochrony przyrody. W ramach współpracy na bieżąco dokonywano wymiany informacji o zagrożeniach i możliwości zapobiegania oraz przeciwdziałania tym zagrożeniom. Współpraca układała się dobrze i przyczyniła się do ujawnienia wielu wykroczeń oraz polepszenia stanu bezpieczeństwa na terenie Wigierskiego Parku Narodowego.

Wnioski

1. Z przeprowadzonej analizy zagrożeń i przyczyn ich powstawania wynika, że w aktualnie istniejących warunkach całkowita eliminacja przestępstw i wykroczeń jest praktycznie niemożliwa. Natomiast możliwe wydaje się zmniejszenie ich ilości i częstotliwości, dzięki zaangażowaniu wszystkich Służb Parku. Polega to na systematycznym i częstym patrolowaniu terenu WPN, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc i obszarów newralgicznych najbardziej narażonych na zabór mienia i kłusownictwo, oraz dziką niekontrolowaną turystykę.
2. Do pełnego zaspokojenia potrzeb Straży Parku niezbędny jest zakup silnika spalinowego (ekologicznego), o mocy 5 KM oraz echosondy przenośnej, z możliwością jej montażu na pokładzie łodzi motorowej.

5.4.13. Infrastruktura gospodarcza

W ramach działalności sekcji remontowo - budowlanej w minionym roku wykonano prace o łącznej wartości 767 tysięcy złotych. Dotacje pozabudżetowe na budowę i remonty obiektów wyniosły 677796 złotych, co stanowi 88% środków przeznaczonych na te cele. Najpoważniejszym przedsięwzięciem budowlanym była w 2001 roku budowa dwóch budynków sanitarnych na polu namiotowym Jastrzęby, w całości sfinansowana przez 3 instytucje: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Polsko – Szwajcarską Komisję Środków Złotowych oraz Fundację EkoFundusz. Zestawienie prac remontowo – budowlanych w 2001 roku przedstawia tabela.

Tabela 18 Zestawienie prac remontowo-budowlanych w 2001 roku

Lp.	zakres robót	czas realizacji	Koszt [zł]
1	Budowa drugiej studni zrzutowej na potrzeby pompy ciepła w budynku Dyrekcji Parku. (Dotacja NFOŚiGW: 33000)	V – VIII	33000
2	Remont stodoły w osadzie O.O. Krzywe na potrzeby ekspozycji etnograficznej (wykonane siłami własnymi Parku - materiały wraz z własną tarcicą)	III – VI	20000
3	Wykonanie 2 budynków sanitarnych wraz z sieciami wod.-kan. na polu namiotowym Jastrzęby (Dotacje – Polsko-Szwajcarska Komisja Środków Złotowych: 62160,69; EkoFundusz: 62160,69; NFOŚiGW: 106500,00)	V – XII	290000
4	Wykonanie platformy widokowej na budynku lodowni koło osady O.O. Powały w Bryzglu (Dotacje – P-SKŚZ: 23037,38; EkoFundusz: 14624,04)	V – VIII	46000
5	Wykonanie parkingu naprzeciw osady O.O. Powały w Bryzglu (Dotacje – P-SKŚZ: 12656,54; EkoFundusz: 12656,54)	V – VIII	25000
6	Wykonanie 5 tablic informacyjnych: w Bryzglu (3 tablice – panorama na platformie widokowej, slipowisko, naprzeciw gospodarstwa agroturystycznego “Widok”), Jastrzęby, Krusznik (panorama na wieży widokowej). (Dotacje – P-SKŚZ: 4000,00; EkoFundusz: 4000,00)	V – VIII	10000
7	Instalacja kolektorów słonecznych (4 zestawy – Lipniak, Gawarzec, Mikołajewo-Budzisko, Maćkowa Ruda) i kotłów c.o spalających drewno (5 sztuk – Sobolewo I, Krusznik, Buda Ruska, Maćkowa Ruda, Mikołajewo-Budzisko). NFOŚiGW: 64000	IV – VI	64000

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

8	Zabudowa ścieżki edukacyjnej „Jeziora” – kładka widokowa długości 50 m., platforma widokowa nad jeziorem Wigry, tablice informacyjne, oznakowanie trasy ścieżki, spowalniacze (Dotacja NFOŚiGW: 83000)	VI – VII	83000
9	Budowa sieci wodno – kanalizacyjnej do miejsca edukacji „Dziupla” we wsi Krzywe (Dotacja NFOŚiGW: 110000,00)	X – XII	110000
10	Modernizacja instalacji c-o w dwóch mieszkaniach (nr 14 i 15) budynku Dyrekcji Parku (NFOŚiGW: 16000)	X	16000
11	Dokończenie modernizacji miejsca edukacji „Dziupla” w Krzywem: modernizacja budynku, wykonanie sanitariatów (Dotacja NFOŚiGW: 70000,00)	IX - X	70000
	RAZEM w tym dotacje		767 000 677 796

5.4.14. Zatrudnienie, wynagrodzenia, szkolenia

Zatrudnienie, wynagrodzenia

W roku 2001 przeciętne zatrudnienie w Wigierskim Parku Narodowym wynosiło:
66 etatów w „budżecie”,
28 etatów w gospodarstwie pomocniczym

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w 2001 roku:

2.046 zł w budżecie

1.336 zł w gospodarstwie pomocniczym

Wszystkie ruchome składniki wynagrodzenia, takie jak umundurowanie, nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne zostały w pełni zrealizowane.

Prace z zakresu ochrony ekosystemów lądowych są wykonywane przez, wyłonione w drodze przetargu, Zakłady Usług Leśnych.

W 2001 roku pracowało 8 Zakładów Usług Leśnych, zatrudniających około 60 osób.

Szkolenia

Tematykę szkoleń, seminariów i konferencji, w których uczestniczyli pracownicy WPN, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 19. Szkolenia i doskonalenie zawodowe pracowników WPN w 2001 roku:

Lp	Tematyka	Termin	Organizator Miejsc	Licz. ucz.*
1.	Szkolenie komendantów Straży Parku i specjalistów do spraw ochrony p.poż.	15-19. I	KZPN, Pieniński PN	2
2.	Podatek dochodowy od osób fizycznych w 2001r	26.I.	POLEXPERT Warszawa	1
3.2	Podatek VAT	7.II.	Podlaski Ośrodek Doskon. Zawodow. Białystok	2
4.	Wizyta studialna „Bioróżnorodność obszarów chronionych” Francja	1.IV-14.IV	Leonardo Da Vinci, PNR Brenne	4
5.	Warsztaty “Analiza chłonności turystycznej obszarów wrażliwych ekologicznie”	19 – 20.IV	Euroregion Niemen Suwałki	2
6.	III międzynarodowe spotkanie robocze “Zrównoważony Europejski Rozwój Gospodarczy”.	18 – 22.IV	Programu SEED/ECOS Turyn (Włochy)	1
7.	Seminarium “Współpraca transgraniczna w rejonie Jeziora Wisztyniec”	25 – 26.V	Niestierow, Obwód Kaliningradzki	1
8.	Ochrona informacji niejawnych	28.V	Podlaski Ośrodek Doskon. Zawodow. Białystok	1

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

9.	Symposium Hymenopterologiczne	maj	Sekcja Owadów Społecznych PTE	2
10.	Konferencja "Turystyka wysokiej jakości – zrównoważony rozwój w newralgicznych obszarach czterech regionu Morza Bałtyckiego"	19 – 20.VI	Neubrandenburg (Niemcy)	1
11.	Szkolenie dotyczące badania rynku turystycznego, jego chłonności i pojemności	19 – 25.VI	Euroregion Niemen Suwałki	2
12.	Narada robocza w sprawie projektu "Model danych dla polskich parków narodowych"	26 – 28.VI	KZPN, Trzebież	4
13.	Seminarium "Turystyka na obszarach chronionych, na przykładzie Wigierskiego Parku Narodowego i Suwalskiego Parku Krajobrazowego"	29.VI	WPN Krzywe	3
14.	Pokaz silników "VOLVO PENTA" na statku żeglugi pasażerskiej	09.VII	ARMATOR, MARCO MOTORS, Wigry	1
15.	Wizyta studialna "Turystyka w parkach regionalnych Francji"	18.VIII-02.IX	Leonardo Da Vinci, PNR Brenne	4
16.	Seminarium "Public relations for Protected Areas".	27.VIII – 1.IX	Federacja Eurparc, Park Narodowy Niskie Tatry	1
17.	Dziedzictwo kulturowe w regionie	7-9.IX	Centrum Animacji Kulturowej Warszawa	1
18.	Zamówienia publiczne	12-13.IX	Centrum Doskonalenia Kadr Białystok	1
19.	Konferencja "Turystyka aktywna na obszarach chronionych"	16-17.IX	Wyższa Szkoła Ekonomiczna, Augustów	4
20.	Konferencja "Aktywność gospodarcza i inwestycje na terenach wiejskich z uwzględnieniem obszarów chronionych"	26 – 28.IX	EXPERT-SITR Suwałki	1
21.	XII Ogólnopolskie Sympozjum ZMSP	wrzesień	Stacja Bazowa ZMSP „Święty Krzyż"	1
22.	Płazy WPN, ich znaczenie i ochrona	wrzesień	Suwalsko-Augustowskie Towarzystwo Naukowe	3
23.	Konferencja "Rozwój regionalny w oparciu o obszary chronione Francji i Polski"	25-26.X	WPN, Federacja Francuskich Parków Regionalnych i inni. DPT "Wigry"	10

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

24.	Zmiany w rozliczaniu czasu pracy	30.X	Centrum Doskonalenia Kadr Białystok	1
25.	Kurs specjalistyczny bhp	5-9.XI	Zakład Szkoleniowo- Usługowy B-stok	2
26.	Wizyta studialna "Edukacja w parkach regionalnych Francji"	17 – 30.IX	Leonardo Da Vinci, PNR Brenne	4
27.	Szkolenie strażników	3 – 9.X	Federacja Europarc, Peak National Park	1
28.	Wizyta studialna w ośrodku edukacyjnym "Jugendwaldheim"	13 – 19.X	Park Narodowy Müritz	1
29.	Wizyta studialna "Współpraca z samorządami w parkach regionalnych Francji"	19 – 30.XI	Leonardo Da Vinci, PNR Brenne	4
30.	Konferencja "Współpraca i solidarność regionów w działaniach międzynarodowych. Decentralizacja.	24.XI.01	Tours, Francja	1
31.	Warsztaty "Rozwijanie współpracy polsko – litewskiej na terenach przygranicznych, w ramach ochrony bioróżnorodności, wykorzystania biomasy jako paliwa, tworzenia ścieżek rowerowych"	30.XI – 1.XII	Stowarzyszenie Miłośników Suwalskiego Parku Krajobrazowego, SIRT "Maniówka", Nowa Wieś	3
32.	Ustawa o rachunkowości	1.XII	Agencja Szkoleniowa Skierniewice	1
33.	Wizyta studialna w Federacji Francuskich Parków Regionalnych	3 – 21.XII	Federacja Europarc, Paryż	1
34.	Krajoznawstwo i turystyka w edukacji regionalnej	10.XII	PTTK Suwałki	1
35.	Usługi hotelarskie	11.XII	PTTK Suwałki	1
36.	"Poznaj swój kraj-region Łowicki" z cyklu edukacja Regionalna- Dziedzictwo kulturowe w Regionie.	7-9.IX.2001	Centrum Animacji Kultury	1
37.	Seminarium podsumowujące projekt "Wpływ rozwoju turystyki na zatrudnienie i środowisko naturalne Pojezierza Suwalsko-Augustowsko-Sejneńskiego"	5.XII	Euroregion Niemen	2
38.	Konferencja "Odnawialne źródła energii u progu XXI wieku"	10 – 11.XII	EC BREC Warszawa	2
39.	Wizyta studialna w dzielnicy Berlina Treptow-Kopenig	17 – 18.XII	Projekt SEED	3
40.	Studia Podyplomowe „Ochrona Parków Narodowych”	III-XI	SGGW w W-wie	1

*liczba uczestników – dotyczy nie wszystkich uczestników, tylko pracowników WPN

6. ZAGADNIENIA EKONOMICZNO-FINANSOWE

6.1. Budżet

W budżecie Wigierski Park Narodowy osiągnął dochody w wysokości 41.463,75 zł, co w porównaniu z planem 34.500zł stanowi 120,18%. Na powyższe dochody składają się:

- dochody z tytułu dzierżawy gruntów-5.899,21
- wpływy za czynsze mieszkaniowe-22.898,42
- wpływy za korzystanie z pokoi gościnnych-10.182,98
- wpływy za składniki majątkowe – 350,00
- pozostałe wpływy - 2.133,14

Wydatki budżetowe WPN wykonał w wysokości 2.648.252,00 zł, co na planowaną kwotę 2.719.502 zł stanowi 97,38%

Szczegółowe dane dotyczące dochodów i wydatków budżetowych przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 20 Dochody budżetowe w 2001 roku

Dział 925, Rozdział 92501					
Lp.	Nazwa paragrafu	§§	Plan	Wykonanie dochodów	% wykonania
1	2	3	4	5	6
1.	Dochody z majmu i dzierżawy	075	4.800	5.899,21	122,90%
2.	Wpływy z usług	083	29.700	33,081,40	111,38%
3.	Wpływy ze sprzedaży składników majątkowych	084	-	350,00	-
4	Wpływy z różnych dochodów	097	-	2.133,14	-
Razem			34.500	41.463,75	120,18%

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Tabela 21 Wydatki budżetowe w 2001 roku

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie wydatków	% wykonania
1	2	3	4	5	6
Dział 925, Rozdział 92501					
1.	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczone do wynagrodzeń	3020	79,000	79.000,00	100,00%
2.	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	3030	5.298	5298,00	100,00%
3.	Stypendia różne	3250	300	300,00	100,00%
4.	Wynagrodzenia osobowe	4010	1.620.354	1.620.354,00	100,00%
5.	Dodatkowe wynagrodzenie Roczne	4040	123.459	123.458,65	100,00%
6.	Składki na ubezpieczenia Społeczne	4110	311.357	311.357,00	100,00%
7.	Składki na Fundusz Pracy	4120	42.256	42.256,00	100,00%
8.	Wpłaty na PFRON	4140	11.676	11.676,00	100,00%
9.	Zakup materiałów i wyposażenia	4210	16.418	16.418,00	100,00%
10.	Zakup pomocy naukowych, dydaktycznych i książek	4240	500	500,00	100,00%
11.	Zakup energii	4260	51.704	51.704,00	100,00%
12.	Zakup usług remontowych	4270	1.000	1.000,00	100,00%
13.	Zakup usług pozostałych	4300	91.884	91.884,00	100,00%
14.	Podróże służbowe krajowe	4410	3.000	3.000,00	100,00%
15.	Podróże służbowe zagraniczne	4420	4.000	4.000,00	100,00%
16.	Różne opłaty i składki	4430	1.000	1.000,00	100,00%
17.	Odpis na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	4440	41.990	41.990,00	100,00%
18.	Pozostałe podatki na rzecz budżetów gmin	4500	69.394	69.394,00	100,00%
19.	Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych	6050	127.000	62.550,35	49,25%
		RAZEM:	2.601.590	2.537.140,00	97,52%
Dział 925, Rozdział 92595					
1.	Zakup usług remontowych	4270	2.000	-	0,00%
2.	Podróże służbowe krajowe	4410	4.800	-	0,00%
		RAZEM:	6.800	-	
Dział 925, Rozdział 92597					
1.	Dotacja przedmiotowa z budżetu dla gospodarstwa pomocniczego	2610	111.112	111.112,00	100,00%
		RAZEM:	111.112	111.112,00	
Razem rozdziały 92501+92595+92597			2.719.502	2.648.252,00	97,38%

6.2. Gospodarstwo pomocnicze

W 2001 roku Gospodarstwo Pomocnicze Wigierskiego Parku Narodowego osiągnęło wpływy ze sprzedaży drewna, ryb, licencji wędkarskich, kart wstępu i innych usług turystycznych, w wysokości 3.424.327,87 zł. Stanowi to 101,5 % planowanej kwoty przychodów, którą szacowano na 3.372.200,00 zł. W powyższych przychodach sumy na zlecenie wynoszą 1.625.470,96zł, w tym dotacja z budżetu Państwa 111.112,00 zł. Przychody z sum na zlecenie stanowią 47,5 % ogólnych przychodów.

Koszty realizacji zadań Gospodarstwa Pomocniczego wyniosły 3.424.158,24 zł, co stanowi 101,5 % planowanej kwoty 3.327.200,00 zł. Plan i wykonanie poszczególnych zadań Gospodarstwa Pomocniczego przedstawia poniższa tabela „Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów (rodzajów) działalności za 2001 rok” oraz załącznik nr 6 do niniejszej analizy „Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł”.

Tabela 22 Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów (rodzajów) działalności w 2001 roku

Dział	Typ działalności	Przychody w zł		Rozchody w zł	
		plan	wykonanie	plan	wykonanie
1	2	3	4	5	6
I.	Ochrona przyrodniczych i kulturowych zasobów parków narodowych -RAZEM	2.427.748	2.427.749	1.426.221	1.426.235
1.	Ochrona przyrody nieożywionej i gleb	596	596	-	-
2.	Ochrona ścisła	-	-	-	-
3.	Ochrona ekosystemów wodnych	330.810	330.810	173.000	173.798
4.	Ochrona ekosystemów leśnych	1.942.582	1.942.582	1.012.573	1.012.573
a	Cięcia pielęgnacyjne i sanitarne	1.475.816	1.475.816	545.355	545.355
b	Hodowla lasu	181.424	181.424	181.424	181.424
c	Ochrona przed czynnikami biotycznymi i abiotycznymi	285.341	285.341	285.794	285.794
5.	Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych	12.323	12.323	12.202	12.202
6.	Ochrona zwierząt	96.837	96.837	80.422	80.422
a	Ochrona zwierząt	32.766	32.766	32.127	32.127
b	Ochrona zwierzyny łownej	64.071	64.071	48.295	48.295
c	Ośrodki hodowli zwierząt	-	-	-	-
7.	Ochrona roślin	-	-	-	15
8.	Ochrona walorów widokowych (krajobrazu)	-	-	1.989	1.989

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

9.	Ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego	-	-	33.486	33.468
10.	Ochrona przed pożarami i szkodnictwem	44.600	44.600	111.767	111.767
II	Działalność naukowo-badawcza, edukacyjna i turystyczna - RAZEM	779.519	779.519	810.808	808.395
1.	Działalność naukowo - badawcza	-	-	460	460
2.	Edukacja w zakresie ochrony przyrody i parków narodowych	376.522	376.522	472.259	472.209
3.	Wydawnictwa	96.054	96.054	34.122	34.122
4.	Udostępnianie parku dla turystyki	269.943	269.943	266.967	267.018
5.	Monitoring przyrodniczy i techniczny	37.000	37.000	37.000	34.587
III	Pozostała działalność - RAZEM	164.933	183.047	694.720	721.395
1.	Plany ochrony i ich rewizja	23.600	23.597	45.818	45.818
2.	Regulacja stanu posiadania	-	-	7.420	7.400
3.	Naprawy budynków i innych środków trwałych	137.974	137.974	320.935	320.935
4.	Remonty dróg	-	-	4.854	4.854
5.	Transport i gospodarka warsztatowa	-	7.422	220.714	220.714
6.	Administracja budynków	3.359	6.977	95.000	121.672
7.	Inne - przychody konto 750 i 760	-	38.295	-	-
IV	Koszty zarządu	-	2.793	440.451	468.133
1.	BHP	-	-	15.749	15.749
2.	Szkolenia zawodowe	-	-	7.372	7.372
	OGÓŁEM	3.372.200	3.424.328	3.372.200	3.424.158

6.3. Środek specjalny

Przychody środka specjalnego stanowiły darowizny i dobrowolne wpłaty uzyskane od prywatnych darczyńców – firm i osób prywatnych. Łączna kwota darowizn wyniosła w 2001 roku 11.330 zł, odsetki stanowiły 221,61 zł.

Tabela 23 Przychody środka specjalnego w 2001 roku

Dział 925, Rozdział 92501					
Lp.	Nazwa Paragrafu	§§	Plan	Wykonanie przychodów	% wykonania
1.	Otrzymane darowizny w postaci pieniężnej	096	11.330	11.330,00	100%
2.	Pozostałe odsetki	092	-	221,61	-
Razem			11.300	11.551,61	101,96%

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Wydatki środka specjalnego realizowane były na utrzymanie infrastruktury turystycznej i edukacyjnej Wigierskiego Parku Narodowego i inne zadania z zakresu ochrony przyrody, podróże służbowe zagraniczne oraz zakup gruntów. Plan wydatków środka specjalnego w 2001 roku kształtował się w kwocie 11.330 zł, wydatkowano środki łącznie z odsetkami bankowymi w kwocie 11.551,61 zł.

Tabela 24 Wydatki środka specjalnego w 2001 roku

Dział 925, Rozdział 92501					
Lp.	Nazwa Paragrafu	§§	Plan	Wykonanie wydatków	% wykonania
1.	Zakup usług pozostałych	4300	6.930	7.151,61	103,2%
2.	Podróże służbowe zagraniczne	4420	2.000	2.000,00	100%
3.	Wydatki na zakupy inwestycyjne środków specjalnych	6100	2.400	2.400,00	100%
Razem			11.330	11.551,61	101,96%

6.4. Fundusze celowe

W 2001 roku Wigierski Park złożył 21 wniosków o uzyskanie dotacji finansowych. Spośród nich, do końca 2001 roku 2 z nich uzyskały akceptację, 8 oczekiwało na decyzję i 11 zostało odrzuconych. Szczegółowy wykaz wniosków składanych w 2001 roku o uzyskanie dotacji finansowych na lata 2001-2003 zawiera tabela.

Tabela 25 Wnioski o dotacje składane w 2001 r.

Lp.	Tytuł wniosku / nazwa zadania	Do Kogo	Koszt [tys. zł]	Dotacja [tys. zł]	Akcept.
1	Zagospodarowanie pola namiotowego "Jastrzęby"	Minister Gospodarki	438,12	54	NIE
2	Doskonalenie systemu monitoringu WPN	NFOŚiGW	167	160	NIE
3	Ochrona wód w zlewni jeziora Wigry	NFOŚiGW	645,4	356,5	TA K
4	Węzeł sanitarny Krzywe	NFOŚiGW	294,5	284,5	?
5	Organizacja konferencji "Rozwój regionalny w oparciu o obszary chronione Francji i Polski"	NFOŚiGW	97,3	14,1	TA K
6	Szkolenie "Turystyka aktywna na obszarach chronionych województwa podlaskiego"	Minister Gospodarki	77,45	37,1	?
7	Szkółka leśna Powały	EkoFundusz	1726,7 3	1359	?
8	Ochrona różnorodności biologicznej wybranych środowisk Parku	NFOŚiGW	548	536	?

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

9	Rekultywacja terenu i likwidacja starych składowisk odpadów	NFOŚiGW	160,1	160,1	NIE
10	Czynna ochrona ichtiofauny w wybranych ekosystemach wodnych Wigierskiego PN	NFOŚiGW	376,9	82	NIE
11	Wykorzystanie energii słonecznej do wytwarzania c.w.u. - i ograniczenie zużycia energii cieplnej w budynkach mieszkalnych WPN	NFOŚiGW	1853	1236	?
12	Przedsięwzięcia edukacyjne WPN w 2002 r.	NFOŚiGW	888,74	857,94	?
13	Ochrona ekosystemów lądowych WPN - 2002	NFOŚiGW	1574,3	707,5	?
14	Czynna ochrona ichtiofauny w wybranych ekosystemach wodnych Wigierskiego PN	EkoFundusz	424,4	200,9	?
15	Warsztaty ekoturystyczne "Turystyka a ekorozwój na obszarach chronionych WPN"	NFOŚiGW	26,58	21,88	NIE
16	Imprezy edukacyjno-turystyczne pod hasłem "Jak kształtować postawy proekologiczne"	NFOŚiGW	34,1	15	NIE
17	Ginące zawody w okolicach jeziora Wigry	Ministrer. Kultury	15	7	NIE
18	Restytucja ginących zawodów i rzemiosł w okolicach jeziora Wigry	Euroregion Niemen	23	15	NIE
19	Wydanie książki z badań nad strukturą i funkcjonowaniem WPN	WFOŚiGW	62	49,6	NIE
20	Przedsięwzięcia edukacyjne WPN	WFOŚiGW	45	35	NIE
21	Stan przygotowań parków narodowych i krajobrazowych Polski do integracji z Unią Europejską, w zakresie metod współpracy z samorządami i realizacji zasad rozwoju zrównoważonego, w odniesieniu do doświadczeń francuskich	Komisja Europejska Program ACCESS Małe Projekty	174	154	NIE
	RAZEM		9651,6 2	6343,1 2	

¹ Znak zapytania oznacza, że wnioski nie zostały jeszcze rozpatrzone

W 2001 roku Wigierski Park Narodowy uzyskał dotacje na realizację 12 zadań. Łączna kwota dotacji wyniosła 1.579.900 zł. Zakres prac wykonanych w ramach poszczególnych zadań został omówiony w rozdziałach dotyczących problematyki jakiej te zadania dotyczyły. Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł z podaniem kosztów przedstawia załącznik nr 6.

7. RADA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO

W 2001 roku odbyły się 2 posiedzenia Rady Wigierskiego Parku Narodowego. W pierwszym posiedzeniu, które odbyło się 26 kwietnia 2001 roku, udział wzięło 10 członków RWPN oraz 8 pracowników. Obrady przebiegały według następującego programu:

3. Wręczono nominacje Członkom Rady WPN nie obecnym na poprzednim posiedzeniu: prof. Edwardowi Stępniewi i prof. Andrzejowi Hopferowi.
4. Omówiono zadania na rok bieżący, realizowane w oparciu o środki uzyskane z różnych źródeł, referował przez Dyr. Z. Bogusławski. Rada WPN pozytywnie zaopiniowała bieżące działania Parku oraz zamierzenia na najbliższy okres.
5. Mgr J. Kamińska przedstawiła zebranych wnioski samorządów gmin Suwałki i Krasnopol w sprawie zmiany sposobu użytkowania gruntów na budownictwo mieszkaniowe i usługi turystyczne. Następnie Dyr. Z. Szkiruć poprosił Radę WPN o opinię w sprawie planowanej budowy pensjonatu w Starym Folwarku. Rada Wigierskiego Parku Narodowego po wysłuchaniu informacji podtrzymała swoje stanowisko zawarte w Planie Ochrony Parku, dotyczące omawianych części Parku.
6. Dyr. Z. Szkiruć poinformował zebranych o uzyskaniu środków na wykonanie projektu muzeum i. A. Lityńskiego w Starym Folwarku. Starostowie trzech powiatów i Prezydent miasta Suwałki zwrócili się z prośbą do dyrekcji WPN o przygotowanie, przy współpracy z innymi instytucjami, wniosku do fundacji „FONDELFF”, dot. promocji turystyki na obszarze Suwalszczyzny. Do KBN został złożony wniosek, dot. Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego i Centrum Energii Odnawialnych. W dniu 1 czerwca ogłoszone zostaną wyniki konkursu „Ocalić od zapomnienia”, a ekspozycja zebranych dzięki niemu zabytków umieszczona zostanie w przerobionym na ten cel budynku gospodarczym. Niedawno grupa 4 osób, w tym dwóch pracowników Parku, przebywała we Francji, w ramach wymiany finansowanej przez fundację „Leonardo Da Vinci”. W dniach 22-26 maja odbędzie się druga „Sztafeta obszarów chronionych województwa podlaskiego”, powstała z inicjatywy WPN z okazji Europejskiego Dnia Parków Narodowych. Park próbuje znaleźć środki na unieszkodliwianie azbestu pochodzącego z eternitowych dachów, których na naszym terenie jest ponad 8 tys. m². Park planuje przy pomocy finansowej NFOŚiGW wydanie nowych materiałów edukacyjnych oraz urządzenie ścieżki edukacyjnej „Jeziora” nad Zatoką Słupiańską. Głośna ostatnio sprawa tzw. serwitutów brzegowych nie jest jeszcze zakończona. Sąd w Białymstoku zasądził na korzyść trzech mieszkańców Rosochatego Rogu, zezwalając im na połów ryb z brzegu, bez łódek, na własne potrzeby, z zachowaniem okresów ochronnych. Dyrekcja Parku uważa jednak, że zapis sądowy jest bardzo niejednoznaczny i kieruje wniosek do Sądu o uściślenie zapisów. Jednocześnie zamierza zwrócić się do Wojewody o przymusowy wykup przyznanych mieszkańcom Rosochatego Rogu uprawnień. Dyr. Z. Szkiruć poprosił członków R WPN o opinię w sprawie zwiększenia dopuszczalnej ładowności pojazdów poruszających się po drodze Stary Folwark – Krzywe do przejścia w Ogrodnikach. Rada Wigierskiego Parku Narodowego podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko i nie wyraziła zgody na zwiększenie ładowności pojazdów poruszających się drogą Krzywe – Ogrodniki.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

7. Następnie zaprezentowano pierwszy numer kwartalnika „Wigry”, w skład redakcji którego wchodzi: dyr. M. Kamiński, mgr M. Huszcza oraz kierownicy działów. Prof. A. Sokołowski w imieniu całej Rady WPN wyraził zadowolenie z urzeczywistnienia idei kwartalnika. Zachęcił też członków Rady do wzięcia udziału w redagowaniu czasopisma.

W drugim posiedzeniu Rady Wigierskiego Parku Narodowego, które miało miejsce w dniach 11-12 października 2001 roku, udział wzięło 6 członków RWPN oraz 9 pracowników Parku i 2 zaproszonych gości. Pierwszego dnia, w czwartek obrady przebiegały według następującego programu:

1. Prezentacja założeń architektoniczno-urbanistycznych Muzeum im. A. Lityńskiego w Starym Folwarku oraz dyskusja nad scenariuszem wystaw. Dyr. Z. Szkiruć poprosił członków Rady WPN o ustosunkowanie się do projektu muzeum im. Alfreda Lityńskiego, które ma powstać w Starym Folwarku. W wyniku przetargu spośród 3 oferentów wyłoniono firmę "Atelier ZETTA", która wykonała projekt techniczny muzeum. Opracowano również program wystaw w poszczególnych pomieszczeniach. Rada Wigierskiego Parku Narodowego po wysłuchaniu informacji na temat głównych założeń architektoniczno-urbanistycznych dotyczących planowanego muzeum im. A. Lityńskiego w Starym Folwarku w pełni zaakceptowała te założenia, uważając, że odpowiadają one potrzebom Wigierskiego Parku Narodowego w zakresie pełnionych funkcji dydaktyczno-turystycznych. Pozytywnie zaopiniowała również wstępny projekt scenariusza wystaw w przyszłym muzeum.
2. Dr L. Krzysztofiak wymienił najważniejsze zadania pracowni, która obejmuje nie tylko naukę ale i dydaktykę oraz monitoring przyrody ożywionej i nieożywionej Parku. Udział Pracowni w działalności edukacyjnej Parku polega między innymi na przygotowywaniu folderów, przewodników po ścieżkach edukacyjnych i plakatów. Znacząca część działalności pracowni związana jest ze Stacją Bazową ZMŚP – jedną z 7 istniejących w Polsce. Badania monitoringowe, dofinansowywane przez NFOŚ, a koordynowane przez prof. Kostrzewskiego z Uniwersytetu im. A. Mickiewicza w Poznaniu, obejmują nie tylko zlewnię eksperymentalną (fragment doliny Czarnej Hańczy) ale i pozostałą powierzchnię Parku. Rada Wigierskiego Parku Narodowego po wysłuchaniu przedstawionych informacji przyjęła do akceptującej wiadomości działalność Pracowni Naukowo-Badawczej WPN.
3. Po południu członkowie Rady wzięli udział w terenowej wizytacji nowych urządzeń turystycznych i powierzchni leśnych, na których prowadzone są zabiegi ochronne. Dzień zakończył się kolacją i ogniskiem w „Puszczyku”.

Drugiego dnia kontynuowano obrady.

1. Dyr. Z. Szkiruć rozpoczął posiedzenie informacją o planowanym nowym statucie Parku.
2. Główne zamierzenia na rok 2001 przedstawił Dyr. Z. Bogusławski. Dzięki wpływom ze sprzedaży drewna i dotacji NFOŚiGW Park jest w stanie wykonać w całości zadania ochronne, dotyczące ekosystemów leśnych. Na terenach bagiennych, w ramach prac ochronnych, prowadzi się wstrzymywanie sukcesji roślinnej.
3. Dyr. Z. Szkiruć przedstawił swoje wątpliwości co do poprawek w nowej ustawie o ochronie przyrody, w myśl których dyrektor parku narodowego powinien przejąć kontrolę nad całością turystyki prowadzonej na terenie parku. Dyrektor podkreślił następnie konieczność

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

zwiększenia w stosunku do lat poprzednich liczby zredukowanej zwierzyny z powodu wzrostu powodowanych przez nią szkód. Należy poważnie potraktować sprawę kolonii letnich kormorana na jeziorach parku. Według ostatnich obliczeń bytuje u nas około 1200-1500 sztuk, które w ciągu sezonu zjadają około 30 ton ryb.

4. Dyr. Z. Szkiruc z zadowoleniem stwierdził, że pracownikom Parku udało się pozyskać łącznie około 1 mln 900 tys. zł dotacji pozabudżetowych z różnych źródeł (ok. 250 tys. do realizacji w 2002 r). Obecnie zaś opracowuje się następne wnioski do NFOŚiGW, co pozwoli na częściowe przynajmniej wypełnienie luki w naszym budżecie. Rada Wigierskiego Parku Narodowego w pełni zaakceptowała przedstawiony przez dyrekcję Parku plan dochodów i wydatków, traktując przedstawione zadania jako niezbędne do dalszego funkcjonowania WPN.
5. Następnie Dyr. Z. Szkiruc przedstawił, będące w toku, działania Parku oraz zamierzenia na najbliższą przyszłość. Zgodnie z decyzją samorządów terytorialnych, Dyrektorowi WPN zostało przekazane pełnienie funkcji sekretarza Fundacji FONDEL (lasów i jezior). Kolejna partia osób wyjeżdża do Francji dzięki fundacji Leonardo Da Vinci, tym razem 6 osób (3 z samorządów i 3 z WPN). W najbliższym czasie zakończone zostaną prace przy obiekcie nazywanym „Dziupłą” w Krzywem. Planuje się poprowadzenie kolektora dalej, w kierunku jeziora, tak, by w przyszłym roku można było skanalizować również teren plaży miejskiej nad jeziorem Czarnym. Właśnie dobiega końca druk licznych wydawnictw (plakatów, folderów i przewodnika) finansowanych przez NFOŚ, na rok następny planujemy wydanie kolejnych tytułów. Przygotowywana jest aplikacja na wydanie katalogu „Turystyka aktywna na obszarach chronionych”. Ponieważ organizowana już dwukrotnie impreza pn. „Sztafeta obszarów chronionych województwa podlaskiego” cieszy się ogromnym powodzeniem, będziemy ją kontynuować. Przygotowujemy wnioski do różnych instytucji na realizację projektu muzeum im. A. Lityńskiego. Liczymy na to, że inwestycję rozpoczniemy w roku 2003. Mimo deklaracji sponsora sfinansowania nowej szkółki leśnej na Powalach, nie możemy zrealizować tego projektu z powodu braku decyzji KZPN. W budynku dyrekcji WPN zakończymy projekt termomodernizacji. Dzięki przyznaniu środków na wymianę okien i grzejników koszty ogrzewania budynku zmaleją około 4-krotnie. W piwnicach budynku dyrekcji WPN przygotowujemy ekspozycję rozwiązań technologicznych z dziedziny odnawialnych źródeł ciepła. Odbłyły się pierwsze warsztaty rzeźbiarskie, w czasie których miejscowy artysta-rzeźbiarz uczył młodych ludzi swojego rzemiosła. Wynikiem tej akcji ma być w niedalekiej przyszłości odtworzenie drewnianych kapliczek na terenie Parku. W roku następnym planujemy wspólnie z prof. A. Strumiłło organizację pleneru rzeźbiarskiego IntegrArt. Zakupiono nowy sprzęt: ploter, samochód terenowy, rębak, i inne. Poszukujemy środków na statek pasażerski o napędzie „ekologicznym”, który kursowałby na Wigrach. Przygotowywany jest projekt do EkoFunduszu na wymianę źródeł ciepła (instalacja baterii ciepła, pieców na drewno, itp.) w prywatnych budynkach leżących na terenie parku i otuliny. Z funduszy ISPA otrzymano środki na rozbudowę systemu kanalizacji we wsiach Stary Folwark i Nowa Wieś oraz na modernizację systemu kanalizacyjnego w Suwałkach. Rada Wigierskiego Parku Narodowego, po zapoznaniu się z planami działań organizacyjnych i inwestycyjnych Parku

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

na rok 2002, w pełni je zaakceptowała i poparła, wyrażając jednocześnie uznanie dla wysokiej aktywności w zdobywaniu środków pozabudżetowych na realizację projektów mających na celu poprawę stanu środowiska Parku i jego okolicy.

6. Dyr. Z. Szkiruc poinformował następnie obecnych o przygotowanym wspólnie z IRŚ w Olsztynie grantie do KBN-u, pt. „Program sterowania populacją sielawy i drobnych ryb karpiowatych jako kierunek ochrony jeziora Wigry”. Rada Wigierskiego Parku Narodowego po zapoznaniu się z założeniami projektu pozytywnie zaopiniowała zamiar realizacji badań uznając, iż ich efekty mogą udoskonalić metody ochrony ryb głębielowych w wodach Parku.
7. Dyr. Z. Szkiruc poprosił członków Rady WPN o opinię na temat propozycji rozporządzenia Dyrektora Parku, w sprawie zasad udostępnienia parku do fotografowania i filmowania oraz pobierania opłat za te czynności. Rada Wigierskiego Parku Narodowego po zapoznaniu się z propozycją rozporządzenia Dyrektora Parku w sprawie zasad udostępnienia parku do fotografowania i filmowania oraz pobierania opłat za te czynności zaakceptowała jego tekst, sugerując jednak, by paragrafy 2 i 3 zostały zredagowane razem jako jeden.
8. Następnie komisja, w składzie: dr H. Werblan-Jakubiec, prof. A. Sokołowski i dr T. Krzywosz (wyłoniona w drodze losowania) dokonała oceny działalności pracowników naukowych Parku. Prof. A. Sokołowski przedstawił oceny, jakie wystawiono poszczególnym pracownikom: oceny wysoce pozytywne otrzymali dr Lech Krzysztofiak i dr Anna Krzysztofiak, natomiast ocenę pozytywną mgr Maciej Romański.

8. KONTROLE

W dniach 10-11 stycznia 2001 roku Janina Chmielewska, pracownik Urzędu Skarbowego w Suwałkach, przeprowadziła kontrolę, której przedmiotem była prawidłowość rozliczenia podatku od towarów i usług w Gospodarstwie Pomocniczym WPN za listopad 2000 r. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dnia 11 kwietnia 2001 roku Barbara Augustynowicz, pracownik Urzędu Skarbowego w Suwałkach, przeprowadziła kontrolę, której przedmiotem było sprawdzenie transakcji zawartych z zakładem Ogólnobudowlanym Marek Słowikowski. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dnia 23 kwietnia 2001 roku zostały przeprowadzone czynności kontrolno – rozpoznawcze, w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych. Kontrolę przeprowadził st. Kpt. Mariusz Krymski, z Komendy Miejskiej PSP w Suwałkach. Nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. Drobną usterką (oznakowanie hydrantu) została naprawiona.

Również dnia 23 kwietnia 2001 roku zostały przeprowadzone czynności kontrolno – rozpoznawcze, w zakresie przestrzegania przepisów przeciwpożarowych. Kontrolę przeprowadził kpt. Andrzej Sobolewski, z Komendy Miejskiej PSP w Augustowie. Nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. Dwie usterki (brak oznakowania punktu czerpania wody w Bryzglu i brak pasa przeciwpożarowego typu A wzdłuż kolejki wąskotorowej Płociczno – Krusznik) zostały naprawione.

Dnia 27 czerwca 2001 roku Małgorzata Kołowerzo, pracownik Wojewódzkiej Stacji

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Sanitarno – Epidemiologicznej w Suwałkach, przeprowadziła kontrolę w zakresie obrotu i stosowania trucizn w laboratorium Pracowni Naukowej WPN. Naruszeń przepisów nie stwierdzono.

W dniach 4 – 13 grudnia 2001 roku odbyła się kontrola problemowa, przeprowadzona przez Jerzego Chabrosa, kierownika zespołu kontroli w Krajowym Zarządzie Parków Narodowych. Kontrola obejmowała następującą problematykę:

I. Zatrudnienie. Stwierdzono:

- Prawidłowe i staranne prowadzenie akt osobowych.
- Pracownicy Gospodarstwa Pomocniczego podlegają pracownikom zatrudnionym w budżecie, co jest niezgodne z przepisami dotyczącymi rozdziału organizacyjnego pomiędzy WPN i GP przy WPN.
- Pracownik sekcji turystyki zatrudniony jest na stanowisku referenta techniczno – leśnego a pracownicy zajmujący się edukacją na stanowisku adiunkta.

II. Zasoby mieszkaniowe i ich wykorzystanie. Stwierdzono:

- Park prawidłowo administruje zasobami mieszkaniowymi w zakresie usuwania odpadów, naliczania i obciążania najemców kosztami za dostarczenie ogrzewania, ciepłej i zimnej wody.
- Prawie wszyscy najemcy (z wyjątkiem dwóch) mają podpisane umowy najmu.
- Obcy najemcy zajmują prawie 34% (19 mieszkań) zasobów mieszkaniowych WPN. Jednocześnie 18 pracownikom, którym przysługuje mieszkanie służbowe, Park nie może przydzielić lokalu.

III. Wykonywanie przez Park przepisów wynikających z ustawy prawo budowlane.

Stwierdzono:

- Na 103 budynki 93 posiadają założone książki obiektu budowlanego.
- Na 45 budowli, żadna nie ma założonej książki obiektu budowlanego.
- W większości budynków nie zostały przeprowadzone, wymagane kontrole pięcioletnie, z zakresu instalacji elektrycznej i instalacji piorunochronnej.

IV. Informatyka i sprzęt komputerowy. Stwierdzono:

- Większość stanowisk pracy, których charakter pracy wymaga posiadania sprzętu komputerowego, jest w ten sprzęt wyposażona (w tym stanowiska leśniczych).
- Sprawy związane z użytkowaniem sprzętu komputerowego zostały powierzone dwóm pracownikom, zajmującym się innymi zadaniami. Określenie zadań z zakresu informatyki i sprzętu komputerowego w jednym przypadku nie zostało sformułowane w zakresie czynności a w drugim przypadku objęło jedynie ograniczony wycinek obowiązków z tym związanych.
- W Parku nie została sporządzona jednolita ewidencja wykorzystywanego przez poszczególne stanowiska oprogramowania.

V. Świadczenia realizowane przez Park na rzecz pracowników z zakresu BHP.

Stwierdzono:

- Realizacja świadczeń jest realizowana przez Park na bieżąco i nie ma żadnych zaległości w tym zakresie.
- Park dostarcza pracownikom posiłki profilaktyczne i napoje. Konserwy mięsne nie

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

spełniają warunków w zakresie składu (konserwa zawiera białko i tłuszcz, nie zawiera węglowodanów).

VI. Realizacja zaleceń pokontrolnych NIK. Park podjął działania zmierzające do realizacji zaleceń wydanych przez NIK i realizuje je w miarę możliwości.

9. WSPÓŁPRACA

9.1. Współpraca krajowa

Dobrze rozwija się **współpraca z samorządami**, w ramach Forum Samorządowego Pojezierza Suwalsko–Augustowskiego i Ziemi Sejneńskiej. Forum jest członkiem stowarzyszonym Europejskiej Fundacji Lasów i Jezior FONDELFF. Celem fundacji jest ochrona zasobów naturalnych, a zwłaszcza jezior i lasów. Członkostwo w niej stwarza możliwość ubiegania się o środki finansowe i subwencje w Unii Europejskiej. WPN aktywnie uczestniczy w pracach związanych z członkostwem w FONDELFF-ie. W dniu 19 maja gościliśmy w Parku, na sesji terenowej, członków walnego zgromadzenia tej organizacji. Z ramienia Forum Samorządowego, Wigierski Park Narodowy opracował i przedstawił wstępne projekty, które spotkały się z uznaniem i akceptacją członków fundacji. Pierwszy z nich związany jest z zagospodarowaniem międzynarodowej szlaku turystycznego E-11, który przebiega przez WPN. Drugi projekt dotyczy wspierania hodowli ryb i ochrony zbiorników wodnych w naszym regionie. W czerwcu 2001 roku WPN podpisał umowę z Forum Samorządowym, zgodnie z którą zobowiązał się wykonywać czynności związane z obsługą Sekretariatu Forum w kontaktach z Fundacją Lasów i Jezior „FONDELFF”. Samorządy sfinansowały podróż pracownika WPN na posiedzenie FONDELFF w Hiszpanii, gdzie prezentowane były projekty opracowane przez WPN.

Dnia 8 lutego Dyrektor WPN podpisał porozumienie o współpracy z samorządami i innymi organizacjami z Suwałk, w sprawie wspólnego przygotowania i przedłożenia aplikacji „Lokalne Spółdzielnie Pracy”, do programu „Bezrobocie – co robić”, finansowanego przez Polsko – Amerykańską Fundację Wolności i realizowanego przez Fundację Rozwoju Przedsiębiorczości.

Wigierski Park Narodowy udzielił pomocy Oddziałowi Terenowemu Stowarzyszenia Ochotniczych Hufców Pracy w Suwałkach w organizacji zimowiska dla dzieci. WPN zorganizował dzieciom „Dzień z przyrodą”.

WPN, wraz z innymi suwalskimi organizacjami, był współorganizatorem Światowego Zjazdu Suwalczan, który odbył się w dniach 29.06 – 1.07.2001. Nasz Park zorganizował seminarium „Turystyka na obszarach chronionych, na przykładzie Wigierskiego Parku Narodowego i Suwalskiego Parku Krajobrazowego”

W ramach dobrej współpracy z Forum Samorządowym Pojezierza Suwalsko–Augustowskiego i Ziemi Sejneńskiej, w sierpniu 2001 Wigierski Park Narodowy aktywnie uczestniczył w obsłudze wizyty przedstawicieli Departamentu JURA z Francji.

Dnia 5 września 2001 roku WPN podpisał porozumienie z Regionalnym Ośrodkiem Kultury i Sztuki w Suwałkach, w sprawie wspólnego prowadzenia warsztatów rzeźbiarskich w drewnie, w czasie 6 października 2001 – 25 maj 2002.

Poniżej przedstawiono pozostałe instytucje, z którymi Wigierski Park Narodowy współpracował w 2001 roku.

W zakresie ochrony ekosystemów lądowych:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

- 1.Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku,
- 2.Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku,
- 3.Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach,
- 4.Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Sejnach i Augustowie,
- 5.Ochotnicze Straże Pożarne
- 6.Nadleśnictwa Suwałki, Głęboki Bród, Syców
- 7.Instytut Badawczy Leśnictwa,
- 8.Leśny Bank Genów w Kostrzycy,
- 9.Urząd Gminy w Suwałkach, Krasnopolu, Nowince, Gibach
- 10.Polski Związek Łowiecki,
- 11.Zespół Ochrony Lasu w Olsztynie.
- 12.Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
- 13.Urzędy Gminy w Suwałkach, Krasnopolu, Nowince, Gibach

W zakresie turystyki:

- 1.PTTK Oddział Suwałki
- 2.Suwalska Izba Rolniczo-Turystyczna
- 3.Muzeum Okręgowe w Suwałkach
- 4.Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki
- 5.Stowarzyszenie Samorządów Polskich Euroregionu "NIEMEN"
- 6.Urząd Miasta Suwałki
- 7.Urzędy Gmin: Suwałki, Nowinka
- 8.Starostwo Powiatowe Suwałki
- 9.Suwalski Okręgowy Związek Żeglarski
- 10.Zespół Placówek Pracy Pozaszkolnej
- 11.Stowarzyszenie na Rzecz Pomocy Społecznej
- 12.Ochotnicze Hufce Pracy Centrum Edukacji i Pracy Suwałki
- 13.Biuro Turystyczne Agro-Universal
- 14.Biuro Turystyczne Rainbow Tours Białystok
- 15.Biuro Turystyczne Furnel Travel Warszawa
- 16.Nature Travel Białystok
- 17.Biuro Turystyczne PTI Panoramica Touristik International Roggentin Niemcy
- 18.Travel Projekt Warszawa
- 19.Biuro Podróży Aktiv Tours Gdańsk
- 20.Polskie Biuro Podróży Licencja ORBIS Augustów
- 21.Biuro Turystyczne EKO-TOURIST
- 22.Biuro Turystyczne Firts Class Warszawa
- 23.Biuro Podróży KAMPIO Warszawa
- 24.Biuro Podróży "AMIDA" Bielsko-Biała
- 25.Biuro Turystyczne "Światowid" Ełk
- 26.GAMS Suwałki
- 27.Muzeum Przyrody w Drozdowie

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

28. Podlaski Urząd Wojewódzki – Wydział d/s Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą
29. Politechnika Białostocka – Katedra Turystyki i Rekreacji
30. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
31. Ministerstwo Środowiska Biuro Edukacji i Komunikacji Społecznej
32. Ośrodek Rozwojowo-Wdrożeniowy Lasów Państwowych w Bedoniu
33. Stowarzyszenie Ekonomistów Rolnictwa i Agrobiznesu
34. Sołtysi wsi położonych na terenie Parku
35. Właściciele kwater agroturystycznych a zwłaszcza z:
 - a) Zofia Tarasiewicz Tartak
 - b) Stanisław Huryn Płociczno-Tartak
 - c) Janusz Trocki Leszczewek
 - d) Bogdan Łukowski Stary Folwark
 - e) Irena, Wacław Kulbaccy Bryzgiel

W zakresie edukacji środowiskowej:

1. szkoły trzech powiatów: suwalskiego, sejneńskiego, augustowskiego (w tym także oczywiście szkoły z terenu WPN i otuliny). Współpraca dotyczyła: organizacji i współorganizacji konkursów, warsztatów, imprez o charakterze i zajęć ekologicznych. W szkołach realizujemy prelekcje, przekazujemy liczne materiały edukacyjne dla nauczycieli i dla młodzieży, uczestniczymy w wydarzeniach z życia szkoły;
2. Instytut Biologii Środowiskowej UJ – praktyki studenckie i realizacja prac magisterskich;
3. Wydział Leśny Akademii Rolniczej w Poznaniu – praktyki studenckie i realizacja prac magisterskich;
4. Wydział Biologii Uniwersytetu Łódzkiego – praktyki studenckie i realizacja prac magisterskich;
5. Wydział Biologii Uniwersytetu im. Marii Curie w Lublinie - praktyki studenckie;
6. Wydział Socjologii Uniwersytetu Białostocki – praktyki studenckie;
7. Biuro Zielonych Płuc Polski – współpraca w zakresie redagowania Serwisu Przyrodniczego;
8. Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Suwałkach – współpracujemy przy realizacji programów edukacyjnych;
9. Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki - współpracowaliśmy przy organizacji warsztatów rzeźbiarskich dla młodzieży i starszych;
10. PTTK - współpracowaliśmy przy organizacji imprez masowych (Raj Wielodyscyplinowy po WPN);
11. parki narodowe i krajobrazowe województwa podlaskiego – wymieniamy materiały edukacyjne, realizujemy wspólne imprezy i konkursy dla młodzieży (Sztafeta Rowerowa);
12. Muzeum Przyrodnicze w Drozdowie – zorganizowana została ekspozycja etnograficzna WPN w Muzeum w Drozdowie. Ponadto wzięliśmy udział w organizowanych przez Muzeum obchodach Dnia Ziemi, dając cykl prelekcji w szkołach;
13. Biblioteka Publiczna w Suwałkach – współorganizujemy cykle wykładów i zajęć dla młodzieży ze szkół suwalskich pod hasłem “Moja Mała Ojczyzna”;

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

- 14.organizacja ekologiczna “Pracownia na Rzecz wszystkich Istot” – współorganizacja warsztatów artystycznych;
- 15.Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski

W zakresie badań naukowych i monitoringu środowiska:

- 1.Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (w zakresie prowadzenia wspólnych badań)
- 2.Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie (w zakresie organizowania wspólnych badań),
- 3.Akademia Rolnicza w Poznaniu (w zakresie badań entomologicznych)
- 4.GIOŚ (w zakresie Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego),
- 5.Instytut Badawczy Leśnictwa - Warszawa (w zakresie konsultacji),
- 6.IMGW Białystok (w zakresie konsultacji i wymiany danych)
- 7.Instytut Ochrony Środowiska (w zakresie wymiany danych i konsultacji dot. zintegrowanego monitoringu środowiska),
- 8.Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie (w zakresie konsultacji i prowadzenia badań naukowych),
- 9.Ogród Botaniczny w Warszawie (w zakresie realizacji programów naukowo-badawczych, w tym badań roślin rzadkich i zagrożonych w WPN),
- 10.Państwowy Instytut Geologiczny (w zakresie monitoringu wód podziemnych),
- 11.Uniwersytet Gdański (w zakresie prowadzenia badań),
- 12.Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu (w zakresie realizacji programu pomiarowego Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego)
- 13.Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku (w zakresie wymiany informacji i prowadzenia wspólnych badań).
- 14.Uniwersytet Jagielloński w Krakowie (w zakresie prowadzenia badań)
- 15.Uniwersytet Wrocławski (w zakresie prowadzenia badań naukowych i konsultacji)
- 16.Uniwersytet w Białymstoku (w zakresie konsultacji)
- 17.Uniwersytet Łódzki (w zakresie prowadzenia badań naukowych i konsultacji)

W zakresie pomocy finansowej:

- 1.Fundacja EkoFundusz w Warszawie.
- 2.Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- 3.Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
- 4.Polsko - Szwajcarska Komisja Środków Złotowych.
- 5.Ministerstwo Gospodarki
- 6.Krajowa Agencja Programu Leonardo da Vinci
- 7.Prywatni darczyńcy - darowizny finansowe na rzecz Parku

W zakresie realizacji Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego oraz Centrum Energii Odnawialnych:

- 1.Generalny Konserwator Zabytków w Warszawie
- 2.Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
- 3.Europejskie Centrum Energii Odnawialnej w Warszawie

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

4. Bałtyckie Centrum Energii Odnawialnych
5. Agencja Techniki i Technologii w Warszawie
6. Euroregion Niemen
7. Polsko Litewska Izba Gospodarcza Rynków Wschodnich
8. Ministerstwo Środowiska Komisja Współpracy Polsko – Duńskiej

W zakresie ochrony wartości kulturowych

1. Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu w Warszawie
2. Regionalny Ośrodek Kultury i Sztuki w Suwałkach

W zakresie zwalczania przestępstw i wykroczeń oraz ochrony mienia:

1. Miejskie i Powiatowe Komendy Policji w Suwałkach, Sejnach, Augustowie.
2. Prokuratury Rejonowe w Suwałkach, Augustowie i Sejnach.

W zakresie ochrony wód i ichtiofauny:

1. Urząd Miasta Suwałki
2. Stowarzyszenie Gmin „Wigry”
3. Zarząd Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Suwałkach.
4. Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

W zakresie zrównoważonego rozwoju regionu:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku
2. Stowarzyszenie Gmin „Wigry”
3. Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku
4. Urzędy Gmin: Suwałki, Giby, Krasnopol, Nowinka
5. Zarząd Województwa Podlaskiego w Białymstoku – w 2001 roku przystąpił do opracowania wojewódzkiego “Programu zrównoważonego rozwoju oraz ochrony środowiska”. Przedstawiciel WPN uczestniczył w pracach Zespołu Konsultacyjnego.

9.2. Współpraca zagraniczna

I. WSPÓŁPRACA Z FRANCUSKIMI PARKAMI REGIONALNYMI

W ramach współpracy polsko-francuskiej, naturalne parki regionalne i ich polskie odpowiedniki rozwijają owocne i wzbogacające kontakty trwające już od prawie 10 lat na terenie Zielonych Płuc Polski. Ważnym elementem tej współpracy jest umowa zawarta w 1998 r, pomiędzy Federacją Parków Regionalnych Francji a Stowarzyszeniem Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski, w działaniach którego czynnie uczestniczy Wigierski Park Narodowy

Wyrazem tej współpracy są:

- Odbyte już i nadal planowane seminaria i spotkania we Francji i w Polsce (obchody 10 – lecia Parku Brenne – czerwiec 2000,)
- Konferencja pt. „Rozwój regionalny w oparciu o obszary chronione Francji i Polski”, która odbyła się 25-26 października 2001 roku, w „Domu Pracy Twórczej w Wigrach”. Jej

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

organizatorami byli: Wigierski Park Narodowy, Stowarzyszenie Służb Ochrony Przyrody ZPP, Federacja Parków Regionalnych Francji, Biuro ZPP. Sponsorami konferencji były: Fundacja Francja Polska, Ministerstwo Zagospodarowania Przestrzennego i Środowiska Francji, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W konferencji wzięło udział około 90 osób. Francję reprezentowało 13 osób, w tym Pani Marie-Odile Guth – Główny inspektor do spraw środowiska, była vice Minister oraz Pan Jean-Paul Fusch – Prezydent Federacji Francuskich Naturalnych Parków Regionalnych. Ze strony polskiej w konferencji wzięli udział przedstawiciele 9 zarządów parków krajobrazowych i 4 parków narodowych, 4 reprezentantów Urzędów Marszałkowskich, 5 Urzędów Wojewódzkich oraz przedstawiciele administracji samorządowej.

- Publikacja pod tytułem „Rozwój regionalny w oparciu o obszary chronione Francji i Polski; Parki-terytoria doświadczeń Europy”, wydana w 2001 roku. Książka przedstawia doświadczenia strony polskiej i francuskiej w sposobie zarządzania obszarami chronionymi, w myśl zasad rozwoju zrównoważonego. Publikacja została przygotowana we współpracy Federacji Francuskich Naturalnych parków Regionalnych, Międzynarodowego Centrum Badań nad Środowiskiem i Rozwojem oraz zakładu Nauk Humanistycznych w Paryżu.
- Od listopada 2001 prowadzone są prace redakcyjne na dwoma kolejnymi wydawnictwami, które pokazują efekty i podsumowują dotychczasową współpracę.

W 1998 roku Wigierski Park Narodowy podpisał umowę o współpracy z Naturalnym Parkiem Regionalnym Brenne. W 2001 roku, w ramach programu Leonardo da Vinci, „Kształcenie kadr w instytucjach zarządzających lokalnym środowiskiem, według zasad zrównoważonego rozwoju”, odbywały się 14- dniowe wizyty we Francji pracowników Wigierskiego Parku Narodowego i przedstawicieli innych instytucji. Dotychczas odbyły się cztery wyjazdy z udziałem pracowników parku, samorządów, Inspekcji Ochrony Środowiska, z czterech tematów:

Tabela 26 Wizyty studialne we Francji w 2001 roku

Temat	Miejsce seminarium	Termin	Liczba uczestników
Bioróżnorodność	Park Regionalny Brenne	01.04.-14.04	2 pracowników WPN 2 pracowników Inspekcji Ochrony Środowiska
Turystyka na obszarach chronionych	PNR Brenne PNR Loire Anjou Touraine PNR Livradois-Forez PNR Ballons des Voges	18.08-02.09	4 pracowników WPN

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Edukacja środowiskowa w Parkach	PNR Brenne PNR Haut Jura PNR Loire-Anjou-Touraine PNR Marais du Cotentin et du Bessin	17.09 - 30.09	4 pracowników WPN
Współpraca z samorządami	PNR Brenne PNR Pilat PNR Forêt d'Orient	19.11 - 30.11	4 pracowników WPN 3 przedstawicieli samorządów lokalnych

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Podczas dwóch wyjazdów nawiązane zostały nowe kontakty i w grudniu odbyły się pierwsze rozmowy o rozpoczęciu współpracy z:

- ×PNR Pilat, w dziedzinie wykorzystania energii odnawialnych na obszarach chronionych,
- ×PNR Foret d'Orient, w dziedzinie nadawania znaku parku lokalnym produktom.

Niezależnie od dotychczasowej współpracy z Parkiem Brenne, w ramach programu Leonardo Da Vinci, prowadzone są prace nad przygotowaniem wniosku do programu Leonardo Da Vinci we Francji, o rozpoczęcie wymiany doświadczeń w Polsce w następujących tematach:

- zastosowanie energii odnawialnych na obszarach chronionych;
- zarządzanie lasami;
- zarządzanie gospodarką rybacką i wodną;
- formy edukacji na obszarach chronionych.

Dnia 24 listopada 2001 roku, specjalista ds. współpracy z zagranicą wziął udział w konferencji „Współpraca i solidarność regionów w działaniach międzynarodowych. Decentralizacja.”, TOURS, Francja.

W dniach 3 – 21 grudnia 2001 roku, specjalista ds. współpracy z zagranicą odbył wizytę studyjną w Federacji Francuskich Naturalnych Parków Regionalnych w Paryżu, na zaproszenie Federacji Europark. Głównym celem wyjazdu było:

- Praktyczne zapoznanie się z funkcjonowaniem Federacji Francuskich Naturalnych Parków Regionalnych.
- Zapoznanie się z doświadczeniami Francuzów w realizacji programu NATURA 2000 i jego założeniami.
- Kontynuacja prac redakcyjnych nad przyszłymi publikacjami wydawanymi wspólnie z Federacją.

II. WSPÓŁPRACA Z DZIELNICĄ TREPTOW-KÖPENICK (BERLIN)

Bezirksamt Treptow-Köpenick w Berlinie zaprosił do wzięcia udziału w wizycie studyjnej pracowników Wigierskiego Parku Narodowego w ramach projektu SEED (współpraca ekologiczna i edukacji ekologicznej), w dniach 17 – 18 grudnia 2001 roku.

W wizycie studyjnej wzięło udział trzech pracowników Wigierskiego Parku Narodowego: Zdzisław Szkiruć, Tomasz Huszcza i Maciej Ambrosiewicz. Tematem wiodącym była wymiana doświadczeń, dotyczących rozwoju zrównoważonego i edukacji ekologicznej. W czasie wizyty zwiedzono Haus Natur und Umwelt (Dom Natury i Środowiska), Lehrkabinett w Mueggelbergen (ośrodek edukacji ekologicznej), Stowarzyszenie BWSG (Stowarzyszenie Jachtowe), stację łodzi z napędem elektrycznym i słonecznym, osiedle ekologiczne. Na zakończenie odbyło się spotkanie w ratuszu dzielnicy Köpenick. W czasie spotkania określono możliwości współpracy pomiędzy Wigierskim Parkiem Narodowym a Bezirksamt Treptow-Köpenick. Skoncentrowano się na wymianie młodzieży z Suwalszczyzny i Berlina oraz wymianie specjalistów i wspólnej realizacji projektów proekologicznych.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

III. WSPÓŁPRACA Z MUZEUM AQUA W SILKEBORG, DANIA

W 2001 roku pracownicy WPN już po raz drugi odwiedzili muzeum "Aqua" (pierwsza wizyta miała miejsce w 2000 roku). Tym razem uczestnikami wyjazdu byli również projektanci muzeum WPN im. A. Lityńskiego. Celem wizyty było zapoznanie się ze szczegółami technicznymi duńskiego obiektu i jego funkcjonowaniem. Muzeum w Starym Folwarku będzie częściowo wzorowane na muzeum z Silkeborgu. WPN ma zamiar zaprosić duńskich specjalistów do współpracy przy organizowaniu muzeum nad Wigrami.

IV. WSPÓŁPRACA Z POWIATEM I PARKIEM NARODOWYM MÜRITZ (NIEMCY)

W dniach 3 – 8 maja 2001 r. 3 pracowników WPN (Wojciech Kamiński, Marek Jeromin, Piotr Rogala) uczestniczyło w międzynarodowej imprezie "Tydzień Niemiecko – Polski 2001" w Powiecie Müritz. WPN prezentował tam ekspozycję na Świącie Europy. Ekspozycja cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkańców i stanowiła doskonałą promocję Suwalszczyzny za granicą.

W dniach 13 – 19 października, Joanna Dąbrowska odbyła wizytę studialną w ośrodku edukacyjnym "Jugendwaldheim" w Parku Narodowym Müritz. Głównym celem wyjazdu było praktyczne zapoznanie się z funkcjonowaniem edukacji środowiskowej w niemieckich parkach narodowych. Wyjazd finansowała Federacja Europarc. Spotkanie odbyło się w Parku Narodowym Niskie Tatry (Słowacja).

V. WSPÓŁPRACA PRZYGRANICZNA.

Dyrektor WPN wszedł w skład grupy roboczej do spraw współpracy międzyregionalnej, działającej w ramach Polsko – Litewskiej Komisji Międzyrządowej do spraw Współpracy Transgranicznej.

Dyrektor WPN uczestniczył w seminarium "Współpraca transgraniczna w rejonie Jeziora Wisztyniec", które odbyło się w dniach 25 – 26 maja w mieście Niestierow, w Obwodzie Kaliningradzkim. Celem spotkania było przedyskutowanie możliwości lokalnej współpracy transgranicznej pomiędzy rejonem jeziora Wisztynieckiego oraz przylegającymi do niego chronionymi obszarami w Polsce i na Litwie. Organizatorem imprezy był Kaliningradzki Komitet ds. Środowiska oraz Duńska Agencja Ochrony Środowiska (DEPA).

VI. POZOSTAŁA WSPÓŁPRACA

W dniach 18 – 22.04.2001 dyrektor WPN uczestniczył w III Międzynarodowym spotkaniu roboczym Programu SEED/ECOS – Ouverture – "Zrównoważony Europejski Rozwój Gospodarczy". Spotkanie miało miejsce w Turynie (Włochy) i było połączone z Targami Ochrony Środowiska EXPO.

W dniach 19 – 20 czerwca, zastępca dyrektora WPN Maciej Kamiński, brał udział w konferencji końcowej projektu "Turystyka wysokiej jakości – zrównoważony rozwój w newralgicznych obszarach czterech regionu Morza Bałtyckiego". Spotkanie odbyło się Neubrandenburgu (Niemcy).

W dniach 27.08 – 1.09, Joanna Dąbrowska wzięła udział w seminarium "Public relations for Protected Areas". Wyjazd odbył się na zaproszenie KZPN, a finansowany był

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

przez Federację Eurparc, w ramach programu Europarc Expertise Exchange. Celem seminarium było aktywne szkolenie w zakresie kształtowania pozytywnego wizerunku i pozyskiwania poparcia społecznego dla funkcjonowania obszarów chronionych.

10. REALIZACJA WNIOSKÓW Z 2000 ROKU

1. Kontynuowanie działań związanych z rozwiązaniem problemu gospodarki ściekowej wokół jeziora Wigry. *W 2001 Fundusz ISPA przyjął do dofinansowania przedsięwzięcie „Ochrona wód w zlewni jeziora Wigry - grupa projektów w zakresie kanalizacji sanitarnej, oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę”. O akceptacji wniosku zdecydował fakt istnienia parku narodowego. Zatwierdzony projekt przewiduje kompleksowe rozwiązanie problemu kanalizacji i zaopatrzenia w wodę we wsiach: Krzywe, Leszczewek, Stary Folwark, Tartak, Cimochowizna. Ścieki będą odprowadzane do oczyszczalni ścieków w Suwałkach.*
2. Opracowanie projektów Muzeum Przyrodniczego im. A. Lityńskiego i Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego. *Projekty techniczne są na ukończeniu.*
3. Kontynuowanie działalności edukacyjnej, w tym przede wszystkim:
 - budowa ścieżki edukacyjnej „Jeziora” w uroczysku Słupie. *Ścieżkę oddano do użytku w październiku 2001.*
 - wydanie przewodnika po ścieżce „Jeziora”. *Przewodnik został wydany.*
 - zorganizowanie II Sztafety Obszarów Chronionych Woj. Podlaskiego. *Sztafeta odbyła się w maju 2001.*
 - realizacja konkursów: plastycznego, fotograficznego i o najciekawszą legendę. *Konkursy zostały rozstrzygnięte.*
 - wydanie kolejnych kompletów broszur. *Wydano 4 pakiety broszur: „Chronione gatunki roślin WPN”, „Chronione gatunki zwierząt WPN”, „Bobry” i „Ryby WPN” w wersjach polsko- i anglojęzycznych.*
 - rozpoczęcie wydawania własnego kwartalnika. *W 2001 roku wydano 4 numery kwartalnika „Wigry”.*
 - wymiana tablic informacyjnych na ścieżkach edukacyjnych „Las”, „Płazy” i „Suchary”. *Wymieniono wszystkie tablice.*
4. Kontynuowanie prac związanych z zagospodarowaniem turystycznym Parku. Główne działania to:
 - modernizacja pola namiotowego Jastrzęby, w tym najważniejsza jest budowa sanitariatów. *Wybudowano 2 sanitariaty z sieciami wodno – kanalizacyjnymi.*
 - budowa wieży widokowej i parkingu w Bryzglu. *Wybudowano w sierpniu 2001.*
 - modernizacja zadaszonego miejsca wypoczynku i edukacji we wsi Krzywe, pod kątem przystosowania dla usług gastronomicznych. *Przeprowadzono adaptację dawnego budynku gospodarczego na salę kominkową, zaplecze kuchenne i sanitariaty.*
 - remont starego budynku gospodarczego z przeznaczeniem na ekspozycję stałą eksponatów zgromadzonych w ramach konkursu „Ocalić od zapomnienia”. *Zadanie zrealizowano w maju 2001.*

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

5. Zakończenie modernizacji systemu ochrony przeciwpożarowej WPN i dostosowanie do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej. *Przy pomocy dotacji NFOŚiGW zakończono w 2001 roku modernizację sieci łączności bezprzewodowej. Zakupiono 11 kompletów radiotelefonów przenośnych firmy MOTOROLA oraz jeden komplet radiotelefonu przewodzącego firmy YAESU. Wykonano 3 stacje przekaźnikowe.*
6. Organizacja Służby Ochrony Przeciwpożarowej Parku (SOPP). *Zadania nie zrealizowano z powodu braku środków.*

11. WNIOSKI

Główne działania które należy prowadzić w 2002 roku to:

1. Kontynuowanie działań związanych z rozwiązaniem problemu gospodarki ściekowej wokół jeziora Wigry.
2. Dokończenie prac nad projektami technicznymi budynków Muzeum Przyrodniczego im. A. Lityńskiego. Rozpoczęcie starań o pozyskanie środków na budowę muzeum.
3. Kontynuowanie działalności edukacyjnej, w tym przede wszystkim:
 - budowa ścieżki edukacyjnej „Puszcza” w Wysokim Moście
 - wydanie przewodnika po ścieżce „Puszcza”
 - zorganizowanie III Sztafety Obszarów Chronionych Woj. Podlaskiego
 - kontynuacja wydawania kwartalnika „Wigry”
 - wydanie nowej mapy turystyczno – przyrodniczej WPN.
 - Kontynuacja warsztatów rzeźby w drewnie.
4. Kontynuowanie prac związanych z zagospodarowaniem turystycznym Parku. Główne zadania, to:
 - zagospodarowanie miejsca slipowania łodzi i kajaków w Bryzglu,
 - budowa sanitariatu na plaży nad jeziorem Czarne.
5. Kontynuowanie prac nad pozyskaniem partnerów zagranicznych i krajowych do realizacji Ośrodka Rozwoju Zrównowazonego i Centrum Energii Odnawialnych na uroczysku Słupie.
6. Kontynuowanie prac nad rozpoczęciem budowy szkoły leśnej Powały.
7. Organizacja Służby Ochrony Przeciwpożarowej Parku (SOPP).
8. Zakup oprogramowania komputerowego: MICROSOFT OFFICE, STATYSTYKA, COREL
9. Poszukiwanie środków na zakup samochodu dostawczego o ładowności ok. 1,5 tony, samochodu osobowego, trzech samochodów terenowych, ciągnika z napędem na dwie osie, 10 samochodów dla leśniczych do pracy w terenie.
10. Termomodernizacja budynku dyrekcji WPN.
11. Wymiana pokrycia dachu na budynku dyrekcji WPN
12. Przedłużenie sieci kanalizacyjnej do plaży nad jeziorem Czarnym we wsi Krzywe.
13. Zainstalowanie sanitariatów na parkingu przy budynku dyrekcji WPN.
14. Montaż kolektorów słonecznych na budynkach w osadach służbowych WPN.
15. Wykupy gruntów prywatnych.
16. Uzupełnienie wyposażenia Straży Parku – zakup silnika spalinowego o mocy 5 KM oraz echosondy przenośnej.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1:

Zestawienie powierzchni wg kategorii użytkowania (stan na 31 grudnia 2001 r. zgodnie ze sprawozdaniem GUS)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 390,72	101,83	2592,94		15 085,49	100,0
2.	Grunty leśne ogółem	9 016,44		447,76		9 464,20	62,7
	w tym niezalesione	47,0		brak danych		47,0	0,3
3.	Grunty rolne ogółem	272,64		1 956,20		2 228,84	14,8
	w tym do zalesienia	-		-		-	-
4.	Grunty orne ogółem	174,46		1 507,50		1 681,96	11,1
	w tym na cele parku	92,57				92,57	0,7
	deputaty	34,82				34,82	0,2
	wydzierżawione	47,07				47,07	0,2
	nieużytkowane ^x	-				-	-
5.	Łąki i pastwiska ogółem	98,18		448,70		546,88	3,6
	w tym na cele parku	67,62				67,62	0,4
	deputaty	16,06				16,06	0,1
	wydzierżawione	14,50				14,50	0,1
	nieużytkowane	-				-	-
6.	Wody ogółem	2 891,85	8,76	6,59		2 907,20	19,3
	w tym jeziora hodowlane	-				-	-
	stawy hodowlane	-				-	-
7.	Grunty zadrzewione i zakrzaczone	0,42		brak danych		0,42	0,0
8.	Nieużytki ^x	199,96		132,94		332,90	2,2
9.	Tereny pozostałe ^x	9,41	93,07	49,45		151,93	1,0

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 2:

Zestawienie powierzchni wg kategorii ochronności (stan na 31 grudnia 2001 roku)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 390,72	101,83	2 592,94	-	15 085,49	100,0
2.	Powierzchnia objęta ochroną ścisłą	623,17	-	-	-	623,17	4,1
	w tym leśna	283,03	-	-	-	283,03	1,9
3.	Powierzchnia objęta ochroną częściową	11 538,05	-	-	-	11 538,05	76,5
	w tym leśna	8 705,05	-	-	-	8 705,05	57,7
4.	Powierzchnia objęta ochroną krajobrazu	229,50	101,83	2 592,94	-	2 924,27	19,4
	w tym leśna	28,36	-	447,76	-	476,12	3,2

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 3

Zestawienie powierzchni wg gmin (stan na 31 grudnia 2001 roku) w ha

Gmina	Ogółem	Własność Skarbu Państwa											Inna własność													
		w zarządzie parku						w innym zarządzie					prywatna					pozostałe								
		razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	razem	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	r-m	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	
SUWAŁKI	8063,45	6771,64	4115,76	123,52	2399,97	127,05	5,34	55,91	-	-	6,40	-	49,51	1235,90	238,62	938,35	0,74	47,29	10,93	-						
KRASNOPOL	1414,44	777,58	660,85	65,68	27,71	19,32	4,02	17,64	-	-	1,80	-	15,84	619,22	99,49	449,62	-	57,01	13,10	-						
NOWINKA	1840,99	1166,14	673,93	18,35	448,97	24,89	-	11,96	-	-	0,25	-	11,71	662,89	99,13	515,62	-	24,52	23,62	-						
GIBY	3766,61	3675,36	3565,90	65,09	15,20	28,70	0,47	16,32	-	-	0,31	-	16,01	74,93	10,52	52,61	5,85	4,12	1,83	-						
Razem	15085,49	12390,72	9016,44	272,64	2891,85	199,96	9,83	101,83	-	-	8,76	-	93,07	2592,94	447,76	1956,20	6,59	132,94	49,45	-						

Załącznik nr 4

Charakterystyka działalności naukowej i dydaktycznej w 2001 r.

Liczba realizowanych prac naukowych		Nakłady poniesione na badania w tys. zł	Muzeum		Liczba imprez dydaktycznych, itp.	Liczbanowych wydawnictw popularno-poznawczych, itp.	Liczba ścieżek dydaktycznych	
własnych	obcych placówek		Liczba osób odwiedzających	Wartość zbiorów w tys. zł				
Parku	zleconych przez Park	własnych jednostek						
9	0	28	38,0	7421	11043,48	72	31	4

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 5

Wykaz realizowanych prac naukowo-badawczych w 2001 roku

L.p.	Tytuł pracy naukowo-badawczej	Wykonawca	Rok rozpoczęcia	Przewidywany rok zakończenia
Prace własne				
1.	Monitoring jakości wód Czarnej Hańczy	PNB WPN	1989	Badania długoterminowe
2.	Stan środowiska zlewni eksperymentalnej ZMŚP	PNB WPN	1994	Badania długoterminowe
3.	Monitoring stanu wód WPN	PNB WPN	1996	Badania długoterminowe
4.	Rozmieszczenie rzadkich, ginących i zagrożonych gatunków roślin na terenie WPN	PNB WPN	1996	2002
5.	Gospodarowanie populacją bobrów na terenie województwa suwalskiego	WPN, PZŁ, PAN	1998	2002
6.	Pomiar składu zimowych magazynów żerowych bobra europejskiego w czterech przekrojowych środowiskach	WPN	1999	
7.	Badania osadów dennych jeziora Wigry	AGH, PNB WPN	1998	2003
8.	Zmiany środowiska leśnego i wodnego wywołane długotrwałą obecnością kormoranów	PNB WPN	1999	2002
9.	Sukcesja zbiorowisk roślinnych i zespołów zwierząt na torfowiskach w dolinie Czarnej Hańczy	PNB WPN	1999	2002
Prace obce				
1.	Wpływ warunków siedliskowych na rozwój i rozmnażanie Oedogoniales (Chlorophyta) w jez. Białe Wigierskie	UW Warszawa	1998	2002
2.	Nieznane wodne stadia rozwojowe (larwy) chrzączek Trichoptera w północno-wschodniej części Polski: rzeka Czarna Hańcza, WPN	IOP PAN Kraków	1998	2002
3.	Zagrożenia przyrody w polskich parkach narodowych	Uniwersytet Warszawski	1999	
4.	Badania osadów dennych jeziora Wigry	AGH Kraków	1998	2003
5.	Badania składu izotopowego siarki organicznej i nieorganicznej w igłach świerka	Uniwersytet Wrocławski	1999	2002
6.	Monitoring jeziora Długie (WPN)	Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku, Delegatura w Suwałkach	1999	2002

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

7.	Stan sanitarno-bakteriologiczny wód jeziora Długie (WPN)	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	1999	2002
8.	Badania nad biologią i ekologią ramienic (Characeae) na terenie Pojezierza Suwalsko - Mazurskiego	IB Uniwersytet Wrocławski	1998	2002
9.	Ocena elementów typologicznych siedlisk zniekształconych i zdegradowanych w aspekcie przywrócenia zgodności biocenozy z biotopem	IBL Warszawa	2000	Stałe powierzchnie badawcze
10.	Flora Oedogoniales wybranych jezior WPN	Instytut Botaniki U.W. Warszawa	2000	2002
11.	Filogeneza Coleochaetales a pochodzenie roślin lądowych	Instytut Botaniki U.W.	2000	2002
12.	Ważki (Odonata) jez. Wigry	AR Poznań	2000	2002
13.	Badanie czynników hydrobiologicznych wpływających na depozycję Cs - 137 w osadach dennych	Zakład Biofizyki AMB	2000	
14.	Charakterystyka torfowiska przejściowego w Rosochatym Rogu	Uniwersytet Łódzki	2000	2002
15.	Ocena stanu zanieczyszczenia małych cieków wodnych w Powiecie Suwalskim	Politechnika Białostocka	2000	
16.	Charakterystyka warunków siedliskowo-glebowych doliny rzecznej Czarnej Hańczy w aspekcie ochrony środowiska	Wszechnica Mazurska w Olecku	2000	2002
17.	Zanieczyszczenie osadów dennych jeziora Wigry rtęcią	Uniwersytet Gdański	2000	2002
18.	Wpływ Ośrodka Zarybieniowego PZW w Gawrych Rudzie na stan sanitarno-bakteriologiczny jeziora Wigry	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	2000	2002
19.	Badania metali ciężkich w osadach dennych jeziora Wigry	AGH	2001	2003
20.	Badania nad biologią i ekologią ramienic (Characeae) na terenie Pojezierza Suwalsko - Mazurskiego	IB Uniwersytet Wrocławski	1998	2002

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 6:

Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł (kwoty w tys.żł)

Lp.	Zadanie	Umowa nr, z dnia	Termin realizacji (rozp. zakończ.)	Koszt całego zadania	Kwota dotacji na całe zadanie (wg. umowy)	Kwota dotacji przyznana na 2001 r.
1	NFOŚiGW Działalność edukacyjna WPN 2001 r	134/2001/Wn-50/OP-IN--/D, z 27.04.2001 aneks 1/01, z 16.07.2001 aneks 2/134, z 4.09.2001 aneks 3/167 z 23.10.2001	27.04.2001 31.01.2002	414,1	392,5	389,7
2	NFOŚiGW Modernizacja systemu ochrony przeciwpożarowej w WPN	160/2000/Wn-50/OP-WK/D z 14.06.2000r.	14.06.2000 31.08.2001	399	247,6	44,6
3	NFOŚiGW Ochrona ekosystemów lądowych WPN w 2000 r.	187/2000/Wn-50/WK--/D, z 07.07.2000	1.04.2000 30.04.2001	1332	280,9	80,9
4	NFOŚiGW Ochrona ekosystemów lądowych WPN w 2001r.	55/2001/Wn-50/OP-WK/D, z 15.03.2001, aneks 1/90, z 5.07.2001	15.03.2001 31.01.2002	1233	433	408,7
5	NFOŚiGW wykorzystanie alternatywnych źródeł energii do modernizacji i zmiany technologii ogrzewania oraz działania zmierzające do oszczędzania energii na terenie WPN.	409/2000/Wn10/o A-MO/D, z 27.10.2000, aneks nr 1/163, z 15.10.2000	23.10.2000 30.07.2002	1532,2	728,3	117,5
6	NFOŚiGW "Ocalić od zapomnienia" konkurs w ramach Międzynarodowego Programu Edukacyjnego "Świadome kształtowanie krajobrazu i ochrona krajobrazu historycznego"	128/2001/Wn-50/EE-KN/D, z 23.04.2001	23.06.2001 30.06.2001	38,8	29,5	29,5

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

7	NFOŚiGW Organizacja konferencji "Rozwój regionalny w oparciu o obszary chronione Francji i Polski	798/2001/Wn-50/EE-SE/D, z 5.11.2001	24.10.2001 15.11.2001	97,3	14,1	14,1
8	NFOŚiGW Ochrona wód w zlewni jeziora Wigry	433/2001/Wn-50/OP-WK--/D, z 07.09.2001	07.09.2001 31.01.2002	645,4	356,5	144,5
9	Leonardo da Vici Kształcenie kadr w instytucjach zarządzających likalnym środowiskiem według zasad zrównoważonego rozwoju	LV00/018/d/D/0031, z 15.03.2001	15.03.2001 31.05.2001	110,2	110,2	66,1
10	EkoFundusz Budowa infrastruktury edukacyjnej i turystycznej na południowym brzegu jeziora Wigry	608/193/IV/01, z 12.06.2001	18.05.2001 15.08.2001	269,5	117,1	117,7
11	Polsko-Szwajcarska Komisja Środków Złotowych – Budowa infrastruktury turystycznej w WPN	CPF/SWISS/35/2001, z 21.06.2001	18.05.2001 15.08.2001	269,5	129,6	129,6
12	Uniwersytet im. A. Mickiewicza Poznań – Realizacja programu pomiarowego ZMŚP w Stacji Naukowej WPN, w roku hydrologicznym 2001	JG.84/2001, z 23.10.2001	01.01.2001 15.11.2001	37	37	37
	Łączna kwota					1579,9

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Odnowienie i pielęgnowanie lasu (w ha)

Lp.	Wyszczególnienie	Plan operacyjny (10-lecie)	2001 r.		Plan na 2002r.	Uwagi
			plan	wykonanie		
1.	Odnowienia					
2.	Zalesienia					
3.	Poprawki i uzupełnienia dolesienia luk		10,62	10,64	10,01	
4.	Pielęgnowanie gleby		69,32	69,92	54,01	
5.	Czyszczenia wczesne		22,53	22,53	12,70	
6.	Czyszczenia późne		112,97	112,97	113,85	
7.	Wprowadzanie podszytów				0,23	
8.	Trzebieże wczesne	215,35	215,35			
9.	Trzebieże późne	70,88	70,88			
10.	Cięcia sanitarne				8445,88	

Załącznik nr 9

Ochrona lasu

Lp.	Wyszczególnienie		Jedn. miary	2001 r.		Plan na 2002r.	Uwagi
				plan	wykonanie		
1.	Próbne poszukiwanie owadów w ściółce		ilość prób	163	163	163	
2.	Wykładanie pułapek	tradycyjne	szt.	24	24	16	
		feromonowe	szt.	267	267	270	
3.	Ochrona mrowisk	ilość mrowisk	szt.	X	576	X	
		grodzienie mrowisk	szt.	-	-	20	
4.	Skrzynki lęgowe	nowe	szt.	85	85	110	
		stare	szt.		900	900	
5.	Zabezpieczenie upraw przed zwierzyną	chemiczne	ha	97,30	98,12	89,89	
		mechaniczne	ha	38,20	38,20	33,00	
		grodzienie	ha	8,40	6,87	8,30	
6.	Pasy ppoż.	nowe	km				
		istniejące	km	33	33	25	
7.	Ilość pożarów lasu		szt/ha	X	1 / 1		
	Szacunek strat		tys. zł.	X	bez strat		

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 10

Pozyskanie drewna (w tys. m³)

Lp.	Wyszczególnienie					Plan na 2002 r.	Uwagi
			wg operatu urzadz.	plan	wykonanie		
1.	Pozyskanie	ogółem		12,79	13,68	9,99	So - 9,03
	w tym	grubizna		12,45	13,18	9,54	So - 8,68
2.	Grubizna iglasta	ogółem		10,52	11,28	7,54	So - 8,68
	w tym z cięć	rębnych		-	-	-	-
		sanitarnych		5,17	5,82	4,12	posusz- 2,30 wiatroł.- 3,52
		trzebieży		5,35	5,46	3,42	So - 5,28
3.	Grubizna liściasta	ogółem		1,93	1,90	2,00	Brz - 1,51
	w tym z cięć	rębnych		-	-	-	-
		sanitarnych		0,28	0,30	0,34	Brz - 0,21
		trzebieży		1,65	1,60	1,66	Brz - 1,29
4.	Podstawowe	Sortymenty tartaczne igl.		2,64	2,97	2,15	So - 1,53
		tartaczne liściaste		0,20	0,22	0,32	Brz - 0,16
		sortymenty cenne		-	-	-	-
		surowiec kopalniakowy		0,15	0,15	0,13	So - 0,14
		papierówka		7,64	7,51	5,31	So - 6,07
		pozostałe sortym.		1,82	2,33	1,63	So - 0,84
	w tym: opał			1,78	2,27	1,57	So - 8,10

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 10a

Sprzedaż drewna (w m3)

Lp.	Wyszczególnienie	drewno iglaste						drewno liściaste					razem
		tartaczne	papierówka i użytkowe	kopalniki i stemple budowl.	opał	pozostałe	razem	tartaczne	papierówka i użytkowe	opał	pozostałe	razem	
1.	stan na 1.01.2001r. remanent w lesie	5	3	-	11	-	19	-	-	47	-	47	66
2.	pozyskanie	2966	6522	147	1596	460	11691	225	990	679	99	1993	13684
3.	sprzedaż	2895	6523	146	1607	460	11631	225	990	721	99	2035	13666
4.	stan na 31.12.2001 r. remanent w lesie	76	2	1	-	-	79	-	-	5	-	5	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 11b

Liczebność wybranych gatunków zwierząt w parku narodowym

Lp.	Gatunek	Ilość x/	Uwagi
1.	Niedźwiedź	-	
2.	Muflon	-	
3.	Bóbr	250	2001 r.
4.	Kozica	-	
5.	Świstak	-	
6.	Wilk	4	2001 r.
7.	Ryś	-	
8.	Wydra	ok. 25	dane szacunkowe
9.	Borsuk	ok. 20	dane szacunkowe
10.	Lis	ok. 120	dane szacunkowe
Inne istotne dla parku narodowego			
11.	Rak szlachetny		restytucja
12.	Troć jeziorowa		restytucja
13.	Sum		restytucja

x/ podać datę przeprowadzonej inwentaryzacji lub "dane szacunkowe"

Załącznik nr 11c

Ochrona zwierząt łownych

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	Teoret. pojemn. parku	2001			2002	
				stan na 31.03.2001	przew. Przyr.	redukcja x/ plan wyk.	stan na 31.12.2001	plan x/ redukcji
1.	Łosie ogółem	szt.	22	22	4	- -	26	-
	w tym: byki	szt.		9		- -	9	-
	klępy	szt.		13		- -	13	-
	łośzaki	szt.		X	4	- -	4	-
2.	Jelenie ogółem	szt.	154	150	30	29 15	165	29
	w tym: byki	szt.		60		8 3	57	8
	łanie	szt.		90		18 10	80	18
	cielęta	szt.		X	30	3 2	28	3
3.	Sarny ogółem	szt.	259	215	43	32 19	239	32
	w tym: rogacze	szt.		86		10 4	82	10
	kozy	szt.		129		16 9	120	16
	koźłeta	szt.		X	43	6 6	37	6
4.	Daniele ogółem	szt.	-	-		- -	-	-
5.	Dziki ogółem	szt.	140	62	62	50 36	88	50
6.	Wydatki na ochronę zwierząt łownych ogółem	zł				81.534 75.862		78.834

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

	w tym: zagospodarowanie	zł				2.919	1.882		2.500
	grodzenie pól	zł				40.800	38.833		-
	odszkodowania	zł				35.000	33.667		3 5.000
	koszty redukcji	zł				2.815	1.480		2.800
7.	Wpływy z ochrony zwierząt	zł				27.530	15.686		30.000
	w tym: z redukcji	zł				27.530	15.686		30.000
8.	Pow. zreduk. szkód	ha				20,0	30,68		30
9.	Ilość urządzeń gospodarczych	mb		2585		-	-		
10.	Pow. istotnych uszkodzeń drzewostanów	ha				120	115,7		120

Załącznik nr 11d

Analiza odstrzałów redukcyjnych zwierzyny

Lp.	Wskaźniki	łośie	jelenie	sarny	dziki	wsk.og.	uwagi
1.	Zagęszczenie liczebności stada podstawowego /dn. 31 marca/: szt/ 1000 ha pow. leśnej PN	2,3	15,8	22,6	6,5	x	
2.	Wskaźnik proporcji płci: oo : ++ w %	69	67	67	80	x	
3.	Wskaźnik wykorzystania (przekroczenia) pojemności: liczebność gatunku w % ustalona pojemność	77	84	55	69	x	
4.	Wskaźnik szkód w uprawach rolnych : pow. zredukowanych szkód 1000 ha pow. leśnej PN	x	x	x	x	3,23	
5.	Wskaźnik uszkodzeń: pow. uszkodzeń istotnych drzewostanów 1000 ha pow. leśnej PN	x	x	x	x	12,2	
6.	Wskaźnik wykonania planu odstrzału redukcyjnego w %	-	51,7	59,3	72	x	
7.	Wskaźnik proporcji odstrzałów: >> i oo w stosunku do ++ (1,0)	-	0,5	1,0	-	x	
8.	Intensywność odstrzałów redukcyjnych szt/1000 ha	-	1,6	2,0	3,8	x	
9.	Wskaźnik poziomu redukcji: odstrzał redukcyjny w % liczebność stada podst. (redukcja stada podstawowego następuje, gdy wskaźnik ten jest wyższy niż wskaźnik przyrostu zrealizowanego)	-	10,0	8,8	58,0	x	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 12

Czynna ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia (ha)	Termin (miesiące)	Uwagi
Wykaszanie	Łąki podmokłe – 5,40 ha	październik	pokos wywieziono poza powierzchnię (po lodzie) i pozostawiono do naturalnego rozkładu
Odkrzaczanie łąk, otwartych terenów podmokłych itp.	Łąki podmokłe, bagna – 7,42 ha	lipiec, wrzesień, październik	gałęzie wywieziono poza powierzchnię i pozostawiono do naturalnego rozkładu
Wypas a) krowy b) owce c) konie d) inne	Łąki i pastwiska wydzierżawione rolnikom – 30,50 ha	maj - wrzesień	ekstensywny wypas
Inne zabiegi (wyszczególnić)	-	-	-

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 13

Czynna ochrona ichtiofauny

Jezioro (rzeka)	Odłowy (regulacyjne, kontrolne) w kg							Intensywność odłowu (kg./ha)	Zarybienia		Uwagi:	
	pow. lustra wody w ha	sortyment							szt. (podać stadium)	Intensywność zarybień (szt./ha)		(w jakim okresie dokonywano odłowów, zarybień, itp.)
		Gatunek	B	DS	D	S	M					
I. Wigry 2118,3 ha								11,4 kg/ha	1. sieja wylęg	1388 szt./ha.	Odłowy:	
1. sieja						311,5	211,5		2 940 000 szt.		w okresie IV-VI odłowy sprzętem stawnym;	
2. sielawa						13006	13006		2. sielawa wylęg	8 885 szt./ha.	w okresie VII - XI odłowy sprzętem ciągnionym	
3. węgorz		200,5				35,5	236		18 820 000 szt.		w okresie XI- XII – sprzętem stawnym	
4. szczupak	248	1378,5					1626,5		3. szczupak wylęg	1006 szt./ha.		
5. lin			43				43		2 132 000 szt.		Zarybienia:	
6. okoń			134	592	46		772		4. sum narybek jesienny	1,5 szt./ ha.	sielawą – 02.04-21.04	
7. leszcz			2126	779	6		2911		3 000 szt.		sieją – 02.04-21.04	
8. płoć				744	3935		4679				szczupakiem 01.05-14.05	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

9. drobnica						547	547					
Razem	248	1579	2303	2115	3976,5	13 864,5	24 132				Sumem – 12.09	
II. Leszczewek 21 ha								1,0 kg/ha	1. szczupak wylęg	1428 szt./ha.	Odłowy:	
1. węgorz		1,5					1,5		30 000 szt.			W okresie X sprzętem ciągnionym
2. szczupak	4	9					13					Zarybienia:
3. lin		2,5					2,5					szczupakiem –15.05
4. okoń				3,5			3,5					
Razem	4	13		3,5			20,5					
III. Postaw 15,8 ha								1,0 kg/ha			Odłowy	
1. szczupak		16,5					16,5		Zarybień nie wykonywano			W okresie X sprzętem ciągnionym
Razem		16,5					16,5					
IV. Krusznik 26,8 ha	Odłowów regulacyjnych nie wykonywano								1. szczupak wylęg 30 000 szt.	1120 szt./ha.	Zarybienia: szczupakiem – 15.05	
V. Mulaczysko 18,3 ha	Odłowów regulacyjnych nie wykonywano								1. szczupak wylęg 30 000 szt.	1640 szt./ha.	Zarybienia: szczupakiem – 15.05	
VI. Omulówek 14,2 ha	Odłowów regulacyjnych nie wykonywano								1. szczupak wylęg 30 000 szt.	2112 szt./ha.	Zarybienia: szczupakiem – 15.05	
VII. Pierty 22,8,2 ha.	Odłowów regulacyjnych nie wykonywano								1. szczupak wylęg 200 000 szt.	876 szt./ha.	Zarybienia: szczupakiem – 15.05	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

									2. sielawa wylęg 2 500 000 szt.	10 955 szt./ha.	sielawą – 08.04
									3. sieja wylęg 200 000 szt.	876 szt./ha.	sieją – 08.04
									4. sum narybek jesienny 1070 szt.	4,5 szt./ha.	sumem – 12.09
Ogółem – 2442,6 ha	252	1608,5	2303	2118,5	4022,5	13864,5	24 169				

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 14

Turystyka i komunikacja

Lp.	Wyszczególnienie		j.m.	Stan na 31.12. 2000	Stan na 31.12.2001 r.			Uwagi
					ogółem	dobry	do rem.	
1.	Długość dróg	ogółem	km	605				Według mapy topograficznej wykonanej na podstawie zdjęcia lotniczego
	w tym:	publicznych	km	375				
		zakładowych	km	230	230	200	30	Wyliczono z powierzchni dróg leśnych na mapie numerycznej
		wewnętrznych	km	_____				
2.	Obiekty inżynieryjne	mosty	szt.	8	8	7	1	
		przepusty	szt.	23	23	23	0	
		zapory	szt.	_____				
		Inne - jazy	szt.	1	1	1	0	
3.	Obiekty turystyczne	schroniska	szt.	2	2	0	2	PTTK w St. Folwarku
		w tym własne	szt.	-	-	-	-	
		schrony, daszki tur.	szt.	59	43	40	3	
		campingi i biwaki	szt.	18	18	10	8	
4.	Domy wczasowe		szt.	3	3	2	1	
	w tym	własne	szt.	-	-	-	-	
5.	Szlaki turystyczne		km	190	190	180	10	
6.	Nartostrady		km					
7.	Obiekty sportowe	stadiony	szt.					
		kolejki linowe	szt.					
		wyciągi	szt.					
		trasy wyczynowe	szt.					
		inne						

Liczba turystów odwiedzających Park Narodowy w roku 2001 - ok. 60 tys. osób

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 15

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	2000		2001	
			budżet	gosp. pomocn.	budżet	gosp. pomocn.
1.	Zatrudnienie stan na 31.12.2001 ogółem	osób	66	33	66	30
	w tym robotnicy	osób		25		19
	w biurze dyrekcji	osób	18		17	4
	sezonowi	osób		2		2
	pracownicy inż.-techniczni	osób	43		43	3
	w tym w terenie	osób	35		35	3
	pozostali pracownicy na st. nierobotn.	osób	5	6	6	2
2.	średnia płaca ogółem	tys.zł.	1,9	1,3	2,0	1,3
	w tym robotnicy	tys.zł.		1,3		1,2
	nierobotnicy	tys.zł.	1,9	1,4	2,0	1,4
3.	Wykształcenie stan na 31.12.2000 r. : wyższe	osób	29	3	32	3
	średnie	osób	34	7	33	9
	zawodowe	osób	1	12	1	9
	podstawowe	osób	2	11		9

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 16

Wypadki przy pracy

Rok	Ogółem	w tym zwolnienia lekarskie					Dni niezdolności do pracy	Choroby zawodowe	Liczba zatrudnionych kobiet	Zatrudnienie ogółem
		1-3 dni	4-20 dni	ponad 28 dni	ciężkie uszkodz. ciała	śmiert.				
2000	2	0	0	2	0	0	148	0	25	97
2001	1	0	0	1	0	0	32	7	26	94

Załącznik nr 17

Majątek parku

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	Stan na 31.12.2001	Stan na 31.12.2001				Szacunkowa wartość [zł]	Uwagi
				ogółem	dobry	do remontu	do kasacji		
1.	Budynki ogółem	szt.	118	118	74	44	-	4.964.500	
	z tego mieszkalne	szt.	35	35	31	4	-	2.462.100	
	gospodarcze	szt.	51	51	38	13	-	787.000	
	administracyjne	szt.	1	1	1	-	-	1.079.000	
	muzeum	szt.	-	-	-	-	-	-	
	warsztaty	szt.	1	1	-	1	-	17.000	
	magazyny	szt.	3	3	-	3	-	98.000	
	inne	szt.	27	27	4	23	-	521.400	
2.	Osady leśne teren.	szt.	35	35	31	4	-	2369045	
3.	Pokoje gościnne	szt.	21	21	21	-	-	-	
4.	Ważn. maszyny i urządzenia:								

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

	sam. osobowe	szt.	14	14	11	3	-	280.000	
	sam. ciężarowe	szt.	3	3	2	1	-	81.800	
	sam. terenowe	szt.	14	14	9	5	-	599.330	
	ciągniki	szt.	1	1	-	1	-	12.000	
	piłarki	szt.	15	15	15	-	-	21.960	
	sprzęt video	szt.	2	2	2	-	-	18.000	
	kserografy	szt.	4	4	4	-	-	84.800	
5.	Wyposażenie warszt.								
	obrabiarki	szt.	8	8	1	5	-	11.200	
	urząd. warszt.	szt.	28	28	11	10	7	23.000	
6.	Księgozbiór biblioteki parku (czytelniczy)	szt.	35		-	-	-	-	
7.	Wartość środków trwałych	zł						11.919.673	

Załącznik nr 19

Wykaz pożarów jakie wystąpiły w Wigierskim Parku Narodowym w 2001 r.

Lp.	Charakter pożaru	Powierzchnia w ha	Wielkość strat pożarowych w tys. zł. (w budynkach, obszary leśne i nieleśne)
1.	brzeg jeziora Wigry - trzcina	1,00	bez strat
Razem		1,00	0,00

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 20

Roczne sprawozdanie z ochrony Wigierskiego Parku Narodowego przed szkodnictwem

Dział I: Zwalczanie szkodnictwa leśnego

Liczba	Wyszczególnienie	Rodzaje szkodnictwa leśnego			
		bezprawne korzystanie z lasu	nielegalne wyręby	kłusownictwo	kradzież albo zniszczenie mienia
	ujawnionych wypadków	2			
	wykrytych spraw	1			
	spraw skierowanych do organów ścigania albo wymiaru sprawiedliwości	-			
	sporządzonych wniosków o ukaranie przez kolegia ds. wykroczeń	1			
	Wartość spowodowanych szkód w zł	184,57			
	Kwota zasądzonego (orzeczenia) odszkodowania w zł	143,8			
	Windykacja należności w zł	143,8			

Dział II: Zwalczanie kradzieży drewna

Wyszczególnienie		Dane liczbowe
Liczba wypadków kradzieży drewna		6
z tego: ilość wypadków kradzieży drewna, zaewidencjonowanych w wyniku przeprowadzonych kontroli pni		-
Masa skradzionego drewna w m ³	użytkowego	7,98
	opałowego	6,68
Wartość skradzionego drewna wg cennika detalicznego w zł		1013,19

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Dział II: Zwalczanie kradzieży drewna (c.d.)

Wyszczególnienie		Dane liczbowe	
Z liczby wyk. W poz. 1 pozost.	skierowanych do	prokuratur lub organów Policji	6
		sądów	-
		kolegiów ds. wykroczeń	1
	umorzono na wniosek PN	4	
	w Parku Narodowym do dalszego załatwienia	-	
Sprawy przekazane do organów ścigania zostały:	skierowane do sądów z aktem oskarżenia	1	
	umorzono warunkowo	1	
	umorzono lub odmówiono ścigania	-	
Liczba spraw rozpoznanych przez sądy		1	
w tym zakończonych wyrokiem skazującym		1	
Liczba wniosków rozpatrzonych przez kolegia		1	
w tym z orzeczeniem skazującym		1	
Kwota zasądzona (orzeczonego) w okresie sprawozdawczym odszkodowania w zł		917,58	
Windykacja należności w zł	ogółem	967,58	
	w tym zasądzonych (orzeczonych) w bieżącym roku	917,58	

Dział III. Wyniki postępowania mandatowego

Wyszczególnienie	Dane liczbowe
Liczba osób upoważnionych do nakładania mandatów karnych	25
w tym strażników Straży Parków Narodowych	7
Liczba nałożonych mandatów karnych	4
w tym przez strażników Straży Parków Narodowych	4
Łączna kwota uzyskana z nałożonych mandatów karnych	185
w tym kwota nałożonych mandatów przez strażników Straży Parków Narodowych	185

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Dział IV: Wyniki dochodzeń, prowadzonych przez Wigierski Park Narodowy

		Ogółem	z tego:			
			zagarnięcie mienia		kradzież drewna w lesie art. 290 § 1 kk	paserstwo art. 291 §1kk
			art.278§ 1 kk	art. 278§ 1 kk		
Wszczęte dochodzenia		4			4	
Zakończone dochodzenia		4			4	
w tym:	skierowano z aktem oskarżenia do sądu	1			1	
	Umorzono warunkowo postępowanie na wniosek oskarżyciela	-			-	
	umorzono z braku znamion przestępstwa	-			-	
	umorzono z powodu niewykrycia sprawców przestępstwa lub braku dowodów winy	3			3	
Zwrócono przez sąd do uzupełnienia postępowania		-			-	
Stwierdzone przestępstwa		4			4	
Suma strat w złotych		828,62			828,62	
Wartość mienia odzyskanego		275,57			275,57	
Liczba osób	podejrzanych	1			1	
	oskarżonych	1			1	
	osądzonych	1			1	
	w tym z udziałem oskarżyciela publicznego	1			1	
	skazanych	1			1	
	uniewinnionych	-			-	
	co do których sąd umorzył postępowanie	1			1	
Liczba wniosków do prokuratora o wniesienie rewizji		-			-	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

Załącznik nr 21

Informatyka

Lp	Wyszczególnienie	Liczba
1.1	Komputery ogółem [szt.]	45
1	AT 286	1
2	386 SX	1
3	Pentium (75-166 Mhz)	12
4	Pentium II	2
5	AMD K6II	3
6	Celeron	25
7	Pentium III	1
1.2	Dukarki ogółem [szt.]	19
1	igłowe	5
2	atramentowe	9
3	laserowe	5
1.3	Plotery [szt.]	2
1.4	Xero-drukarka [szt.]	1
1.5	Skanery ogółem [szt.]	5
1	płaskie	4
2	ręczne	1
1.6	Strimery (2,5 GB)	2
1.7	Nagrywarki CD.	1
1.8	Modemy ogółem	3
1	wewnętrzne	1
2	zewnętrzne	1
1.9	HUB	3
1	24 portowy	1
2	12 portowy	1
3	8 portowy	1
2	Wartość sprzętu komputerowego na 31.12.2001 (środki trwale grupa IV) [tys. zł]	329,56
3	Oprogramowanie [szt. licencji]	
3.1	Systemy operacyjne jednostanowiskowe	38
1	MS DOS 5.0	3
2	MS Windows 3.1	2
3	Windows 95	11
4	Windows NT 3.51 Workstation	1
5	Windows 98	21
3.2	Systemy operacyjne sieciowe	1
1	Windows NT 3.51	1
2	Liczba licencji CLP	10
3	Liczba czynnych stacji roboczych	26
3.3	Programy biurowe	47
1	MS Office Professional 4.3	2
2	MS Office Professional 7.0	7
3	MS Office standard 7.0	1
4	MS Office Professional 97	4
5	MS Works 4.0	7
6	StarOffice 5.2	25
7	MS Office XP	1

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

3.4	Inne edytory tekstu	4
1	Norton Edytor	1
2	Lotus Ami Pro dla Widows	1
3	Word Perfect 5.1	1
4	MS Word 2000	1
3.5	Inne arkusze kalkulacyjne	2
1	Quattro Pro 1.0	1
2	Quattro Pro 4.0	1
3.6	Inne programy do obsługi baz danych	1
1	Fox Pro 2.0	1
3.7	Języki programowania	1
1	MapBasic	1
3.8	Programy GIS	20
1	Idrisi for Widows 1.01	1
2	MapInfo 4.0 PL.	6
3	Map Info 4,5 Upgrade	6
4	Vertical Mapper 1.5	6
5	Intergraph Vista Map for Windows	1
3.9	Programy specjalistyczne	31
1	Program "Waga"	1
2	Drewno	1
3	Acer	1
4	Hodowla	1
5	Szacunki	1
6	Ochrona	1
7	Grunty	1
8	Ewidencja Finansowo - Księgowa	1
9	Podatek VAT- budżet	1
10	Podatek VAT- gospodarstwo pomocnicze	1
11	Gospodarka Magazynowa- drewno	1
12	Gospodarka Magazynowa	1
13	Środki trwałe	1
14	Sekretariat	1
15	Flora 3.1 Ewidencja flory PN	1
16	Koma	1
17	Flora ojczysta	15
	inne	30
17	Fox Graph 1.0	1
18	Corel Draw 3.0	1
19	Corel Draw 6.0	3
20	Norton AntiVirus 4.0	1
21	Norton AntiVirus 5.0	1
22	Mks Vir	1
23	Norton Commander 3.0	1
24	Picture Publisher 5.0	1
25	Quarc XPress 3.32	1
26	Symfonia (finanse i księgowość)	1
27	Symfonia - kadry i płace	2
28	Symfonia - handel	2
29	Symfonia - środki trwałe	1
30	Norton AntiVirus 2001	5

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2001 ROKU

31	Corel Draw 8.0	1
32	Corel Draw 10	1
33	EuroPlus Angielski	1
34	EuroPlus Francuski	1
35	SilverFast	2
36	PostarShop 5.5	1
37	English Translator 2.0	1
4	Własne bazy danych	7
1	Flora (Access 7.0)	1
2	Biblioteka (Access 2.0)	1
3	Rzeki (Access)	1
4	Fauna bezkręgowca (Access)	1
5	Drogowskazy (Access 7.0)	1
6	Grunty obce (Access 7.0)	1
6	Opis taksacyjny (Access 7.0)	1
5	GIS	
5.1	Programy GIS	20
1	Idrisi for Widows 1.01	1
2	MapInfo 4.0 PL.	6
3	Map Info 4,5 Upgrade	6
4	Vertical Mapper 1.5	6
5	Intergraph Vista Map for Windows	1
5.2	Mapy numeryczne (rodzaj i skala mat. źródłowych, format)	
1	podstawowa mapa gospodarcza lasu, 1:5000, .dgn;.tab	41
2	fotomapa, 1:20 000, *.tif;	37
3	turystyczna, 1:25 000, *.cdr;	1
4	topograficzna, 1:10 000. *.dgn;	1
5	mapa rodzajów i gatunków gleb, 1:25 000, *.dgn;	28
6	mapa typów i podtypów gleb, 1:25 000, *.dgn;	28
5.3	georeferencyjne bazy danych (format pliku) Opis taksacyjny (Access 7.0)	1
6	Dostęp do internetu	tak
1	e-mail	tak
	wigry_pn@su.onet.pl	
2	Własne strony WWW (adres)	tak
	www.wigry.win.pl.	
7	Kadry	
1	Stanowisko ds. informatyki [wym.czasu pracy]	1(um.zl.)
2	Stanowisko ds. GIS i informatyki [wym.czasu pracy]	1(8godz.)
8	Edukacja, konferencje	
1	kursy [liczba uczestników]	0
2	konferencje [liczba uczestników]	0